

การปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5

นายพันวิชญ์ เลี้ยงชีพชอบ

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชาบริหารการศึกษา

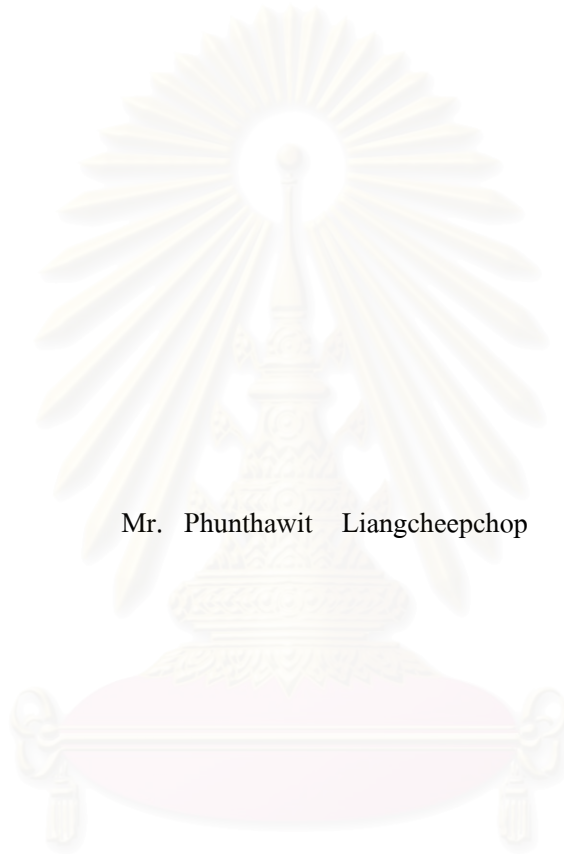
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-1901-9

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY ON EDUCATIONAL SUPERVISORY PERFORMANCE OF
KINDERGARTEN SCHOOL NETWORK COMMITTEES UNDER
THE OFFICE OF PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION,
EDUCATIONAL REGION FIVE

Mr. Phunthawit Liangcheepchop

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Supervision and Curriculum Development

Department of Educational Administration

Faculty of Education
Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-1901-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียน อนุบาล สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5
โดย	นายพันธ์วิชญ์ เลี้ยงชีพชอบ
สาขาวิชา	นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ สินลารัตน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. บุญมี เณรยอด)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา)

สถาบันวิจัยปฏิบัติการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นายพันวิชญ์ เลียงชีพชอบ : การปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล
 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5. (A STUDY ON EDUCATIONAL SUPERVISORY
 PERFORMANCE OF KINDERGARTEN SCHOOL NETWORK COMMITTEES UNDER THE OFFICE
 OF PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION, EDUCATIONAL REGION FIVE)
 อ. ที่ปรึกษา : รศ. วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์, 168 หน้า. ISBN 974-17-1901-9

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการปฏิบัติงาน และปัญหาอุปสรรคด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่าย
 โรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะ
 กรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5 จำนวน 116 คน เครื่องมือ
 ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ และแบบปลายเปิด ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถาม จำนวน 116
 ฉบับ โดยทางไปรษณีย์ ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 104 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.66 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจง
 ความถี่ หาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
 เขตการศึกษา 5 ปฏิบัติงานด้านการนิเทศการศึกษาทั้ง 8 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียน ส่วนใหญ่สนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหาร
 โรงเรียน โดยให้ครูแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระในที่ประชุม ปัญหา คือ ขาดงบประมาณ
2. ด้านการปรับปรุงการจัดประสบการณ์และการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ติดตามและประเมินผลการจัด
 การเรียนการสอน โดยจัดการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ปัญหา คือ ขาดงบประมาณ
3. ด้านการจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาและ
 สร้างสื่อการสอนโดยให้คำแนะนำในการสร้างสื่อด้วยตนเอง ปัญหา คือ ขาดงบประมาณและอุปกรณ์ในการทำสื่อ
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการนักเรียน ส่วนใหญ่ส่งเสริมให้ใช้ผลการประเมิน
 พัฒนาการไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน โดยให้วิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อแก้ปัญหาการเรียน ปัญหา คือ
 ขาดเครื่องมือในการประเมินที่มีคุณภาพ
5. ด้านการมีส่วนร่วมในการแนะนำ ติดตาม ดูแลและรับรองมาตรฐาน ส่วนใหญ่ส่งเสริมให้มีการพัฒนา
 งานของโรงเรียนโดยจัดทำโครงการเพื่อพัฒนางานของโรงเรียน ปัญหา คือ ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินการ
6. ด้านการพัฒนาครู ผู้บริหารโรงเรียนและเครือข่ายครู ส่วนใหญ่ได้แนะนำข้อมูลข่าวสารทางวิชาการ
 แก่ครู โดยเป็นที่ปรึกษาแก่ครูที่ต้องการข้อมูลทางวิชาการ ปัญหา คือ ขาดงบประมาณ
7. ด้านการหมุนเวียนครูจากโรงเรียนศูนย์ไปช่วยสอน ส่วนใหญ่ไม่ได้ปฏิบัติ มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่
 ดำเนินการ โดยพิจารณาคุณสมบัติของครูที่มีผลงานดีเด่นด้านการจัดการเรียนการสอน ปัญหา คือ ครูไม่มีเวลาในการ
 หมุนเวียนสอน
8. ด้านการสนับสนุนด้านอื่น ๆ ส่วนใหญ่เสริมสร้างขวัญ กำลังใจในการทำงาน โดยเปิดโอกาสให้ครู
 แสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ปัญหา คือ ขาดงบประมาณ

ภาควิชา.....บริหารการศึกษา.....ลายมือชื่อนิสิต.....
 สาขาวิชา.....นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
 ปีการศึกษา.....2545.....

##4483841627 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

KEYWORD : EDUCATIONAL SUPERVISORY PERFORMANCE/ KINDERGARTEN SCHOOL NETWORK

PHUNTHAWIT LIANGCHEEPCHOP : A STUDY ON EDUCATIONAL SUPERVISORY
PERFORMANCE OF KINDERGARTEN SCHOOL NETWORK COMMITTEES UNDER THE
OFFICE OF PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION, EDUCATIONAL REGION FIVE. THESIS
ADVISOR : ASSOC. PROF. VALAIRAT BOONSAWASDI, 168 pp. ISBN 974-17-1901-9

The purposes of this research were to study performance and problems of educational supervisory performance of kindergarten school network committees under the Office of Provincial Primary Education, Educational Region Five. The population was kindergarten school network committees amount 116 persons. The research instrument was questionnaire. The researcher sent 116 copies of questionnaire to the population by post and were returned 104 copies, count 89.66 percentage. Statistical analysis for data collection was accomplished by frequency distribution and percentage. The research finding were as follows :

1. Improving the school administration pattern : most of committees supported teachers to participate in school administration by presenting their ideas in the conference. The problem was lack of budget.
2. Improving learning experience organization and instruction : most of committees followed up and evaluated learning and instruction by evaluating the student's learning achievement. The problem was lack of budget.
3. Producing and developing the media, learning and instructional innovation : most of committees promoted teachers to produce and develop teaching media by themselves. The problems were lack of budget and equipment for operation .
4. Participating the student's development evaluation : most of committees promoted teachers to use result of evaluation to improve learning and instruction by case study. The problem was lack of standard instrument.
5. Participating supervision, monitoring of school standard certification : most of committees promoted teachers to develop school tasks by arranging projects. The problem was lack of continuous operation.
6. Developing staff, administrator and teacher network : most of committees provided academic information to teachers. The problem was lack of budget.
7. Teacher rotation for assisted instruction : most of committees did not perform this task. Some committees performed by planning to consider teachers who had teaching experience. The problem was teachers did not have enough time for teaching rotation.
8. Other supporting : most of committees encouraged teachers by giving the opportunity to teachers to present other ideas. The problem was lack of budget.

Department..... Educational Administration..... Student's signature.....
Field of Study..... Supervision and Curriculum Development..... Advisor's signature.....
Academic Year..... 2002.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และแนวทางในการวิจัย ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีตลอดมา ซึ่งผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอด รองศาสตราจารย์ ดร.จิตทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ และอาจารย์ ดร. เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา ที่ได้กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำอันมีคุณค่ายิ่งตลอดเวลาที่ได้ศึกษาอยู่

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ที่ได้สละเวลาอันมีค่าเพื่อตรวจแก้ไข เครื่องมือวิจัย ตลอดจนศึกษานิเทศก์ และผู้บริหาร โรงเรียนอนุบาลเครือข่าย สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5 ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณครู อาจารย์ทุกท่านผู้ซึ่งประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย รวมทั้งผู้เขียนเอกสาร ตำราต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ นิสิตสาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชา บริหารการศึกษา ที่ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาตลอด

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้ให้การสนับสนุนทุนในการวิจัยครั้งนี้

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดา – มารดา และพี่ ซึ่งให้การสนับสนุนและให้กำลังใจ แก่ผู้วิจัยจนสำเร็จการศึกษา หากงานวิจัยนี้มีประโยชน์ต่อวงการศึกษ ผู้วิจัยขอมอบความดีนี้ ให้แก่ทุกท่านที่กล่าวมา

พันชวิษฐ์ เลี้ยงชีพชอบ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
บทที่ 2 หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ความหมายของการนิเทศการศึกษา.....	10
ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา.....	12
จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา.....	14
บทบาทและหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา.....	17
งานนิเทศการศึกษาในเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล.....	22
- การปรับปรุงรูปแบบการบริหาร โรงเรียน.....	22
- การปรับปรุงการจัดประสบการณ์และการเรียนการสอน.....	28
- การจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน.....	31
- การมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการนักเรียน.....	34
- การมีส่วนร่วมในการแนะนำ ติดตาม ดูแลและ รับรองมาตรฐานจากโรงเรียนศูนย์.....	38
- การพัฒนาครู ผู้บริหาร โรงเรียน และเครือข่ายครู.....	43
- การหมุนเวียนครูจากโรงเรียนศูนย์ไปช่วยสอน.....	47
- การสนับสนุนด้านอื่น ๆ.....	48

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
แผนพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา	
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ การดำเนินการ	
ในรูปแบบเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล.....	50
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	53
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	55
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	55
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	56
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
การวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอข้อมูล.....	58
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	60
การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล.....	62
การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้าน	
การนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล.....	94
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	106
สรุปผลการวิจัย.....	106
อภิปรายผลการวิจัย.....	117
ข้อเสนอแนะ.....	131

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
รายการอ้างอิง.....	133
ภาคผนวก.....	138
ภาคผนวก ก.....	139
ภาคผนวก ข.....	141
ภาคผนวก ค.....	144
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	168

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงคำร้อยละของข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	60
2 แสดงคำร้อยละของการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่าย โรงเรียนอนุบาล ด้านการปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียน.....	63
3 แสดงคำร้อยละของการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่าย โรงเรียนอนุบาล ด้านการปรับปรุงการจัดประสบการณ์และการเรียนการสอน.....	67
4 แสดงคำร้อยละของการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่าย โรงเรียนอนุบาล ด้านการจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน.....	71
5 แสดงคำร้อยละของการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่าย โรงเรียนอนุบาล ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการนักเรียน.....	76
6 แสดงคำร้อยละของการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่าย โรงเรียนอนุบาล ด้านการมีส่วนร่วมในการแนะนำ ติดตาม ดูแลและ รับรองมาตรฐาน.....	80
7 แสดงคำร้อยละของการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่าย โรงเรียนอนุบาล ด้านการพัฒนาครู ผู้บริหารโรงเรียน และเครือข่ายครู.....	84
8 แสดงคำร้อยละของการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่าย โรงเรียนอนุบาล ด้านการหมุนเวียนครูจากโรงเรียนศูนย์ไปช่วยสอน.....	88
9 แสดงคำร้อยละของการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่าย โรงเรียนอนุบาล ด้านการสนับสนุนด้านอื่น ๆ.....	91
10 แสดงคำร้อยละของปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของ คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ด้านการปรับปรุงรูปแบบการบริหาร โรงเรียน.....	95
11 แสดงคำร้อยละของปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของ คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลด้านการปรับปรุงการจัดประสบการณ์ และการเรียนการสอน.....	96
12 แสดงคำร้อยละของปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของ คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลด้านการจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน.....	98

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
13	100
แสดงคำร้อยละของปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของ คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลด้านการมีส่วนร่วมในการประเมิน พัฒนาการนักเรียน.....	
14	101
แสดงคำร้อยละของปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของ คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลด้านการมีส่วนร่วมในการแนะนำ ติดตาม ดูแลและรับรองมาตรฐานจากโรงเรียนศูนย์.....	
15	102
แสดงคำร้อยละของปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของ คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลด้านการพัฒนาครู ผู้บริหาร โรงเรียน และเครือข่ายครู.....	
16	104
แสดงคำร้อยละของปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของ คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลด้านการหมุนเวียนครูจาก โรงเรียนศูนย์ไปช่วยสอน.....	
17	105
แสดงคำร้อยละของปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของ คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลด้านการสนับสนุนด้านอื่น ๆ.....	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ในปัจจุบันได้ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนมากขึ้นเป็นลำดับ ขณะเดียวกันสภาพการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวก็ก่อให้เกิดปัญหาวิกฤตขึ้นหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจในปัจจุบันซึ่งคาดว่าจะมีผลกระทบต่อเนื่องไปอีกหลายปี ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวทุกองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนต้องเผชิญกับปัญหาด้านการขาดแคลนงบประมาณ และเงินทุนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องหาวิธีที่ทุกองค์กรต้องมีการปรับตัว ปรับปรุง พัฒนาประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการขององค์กร

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศ ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น ปัจจุบันมีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 30,476 โรงเรียน มีนักเรียนในความรับผิดชอบ จำนวน 6,633,809 คน และมีครูในสังกัด จำนวน 337,097 คน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2545) จากข้อมูลดังกล่าว จะเห็นว่า สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นหน่วยงานที่มีภาระหน้าที่รับผิดชอบ มีทั้ง โรงเรียน นักเรียน และครูที่ต้องดูแลเป็นจำนวนมาก ดังนั้น รูปแบบการบริหารจัดการหน่วยงานที่มีขนาดใหญ่เช่นนี้จะต้องมีระบบที่มีประสิทธิภาพสูง และยิ่งรับผิดชอบโดยตรงต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศแล้ว ยิ่งต้องตระหนักให้ความสำคัญมากยิ่งขึ้น

การพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อที่จะยกระดับมาตรฐานของโรงเรียนประถมศึกษาให้สูงขึ้น ทั้งในด้านบุคลากร การจัดการเรียนการสอน สื่อ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ ระบบบริหารจัดการ ทั้งนี้เพื่อเป็นการประกัน โอกาส ประกันคุณภาพ และประกันประสิทธิภาพการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา นักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ สร้างความมั่นใจแก่ผู้ปกครอง และเพิ่มบทบาทการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มค่า มีประสิทธิภาพสูงสุด

กระบวนการพัฒนาที่สำคัญคือ การพัฒนาระบบเครือข่ายโรงเรียน และเครือข่ายครู เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาในลักษณะร่วมกันคิด ช่วยกันทำ ให้และรับบริการซึ่งกัน และกัน และมีส่วนร่วมในการประเมินผลสำเร็จ(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ,2541)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตระหนักถึงสภาพความเหลื่อมล้ำ ด้านความพร้อม คุณภาพ และการยอมรับของชุมชนต่อโรงเรียนในสังกัด ดังนั้น จึงมีการ กำหนดรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนแบบร่วมมือ ช่วยเหลือกันเป็นเครือข่ายโรงเรียน เพื่อร่วม จัดการเรียนการสอน การระดมทรัพยากรและสรรพกำลังในการพัฒนาร่วมกัน ตลอดจนการ พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการแก่ครู(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ, 2541) จึงได้มีแผนพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ.2542 โดยมีการจัดเครือข่ายระหว่างโรงเรียนที่มีคุณภาพ และศักยภาพสูงเป็นที่ ยอมรับของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม กับ โรงเรียนที่มีความพร้อมในการพัฒนา เพื่อให้ความ ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน ด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ จนสามารถพัฒนาโรงเรียนให้มี มาตรฐานเดียวกัน โดยกำหนดรูปแบบและสัญลักษณ์ของโรงเรียนต้นแบบร่วมกันโดยโรงเรียน ศูนย์จะดูแลและสนับสนุนตลอดจนช่วยกันพัฒนาและมีส่วนร่วมในการรับรองคุณภาพ โรงเรียนเครือข่าย โดยมีคณะกรรมการดำเนินการร่วมกันระหว่างโรงเรียนศูนย์และ โรงเรียน เครือข่าย (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541)

ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด เป็นโรงเรียนที่ประชาชนในจังหวัดให้ การยอมรับด้านคุณภาพ เป็นที่นิยมของประชาชน ซึ่งในแต่ละปีการศึกษา จะมีประชาชนนำ บุตรหลานไปสมัครเข้าเรียนเป็นจำนวนมาก โรงเรียนมักเกิดปัญหาการรับเด็กเข้าเรียน ไม่ สามารถรับเด็กที่สมัครเข้าเรียนทุกคนได้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงมีแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดไปพัฒนา ปรับปรุงโรงเรียนที่มีความพร้อม และศักยภาพในทุกอำเภอ ในรูปแบบของเครือข่ายโรงเรียน อนุบาลขึ้น โดยมีโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดเป็น โรงเรียนศูนย์ ทำหน้าที่ช่วยเหลือ สนับสนุนด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาโรงเรียนเครือข่ายให้มีมาตรฐานใกล้เคียงกัน(สำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541)

จากเอกสารรายงานการปฏิบัติการนิเทศการศึกษา ปีงบประมาณ 2543 พบว่า ในการดำเนินงานเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลนั้น ส่วนใหญ่บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินงานยังไม่ชัดเจน การทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนศูนย์กับโรงเรียนเครือข่ายยังไม่ชัดเจน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2544)

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และโรงเรียน ตามนโยบายประกันโอกาส ประกันคุณภาพ ประกันประสิทธิภาพ และประกันความปลอดภัยทางการศึกษา ซึ่งผลการศึกษาที่สำคัญ พบว่า การดำเนินการในรูปแบบโรงเรียนเครือข่ายอนุบาลอำเภอ คิดเป็นร้อยละ 21.99 ได้รับความช่วยเหลือในการพัฒนาโรงเรียน จากโรงเรียนต้นแบบอนุบาลจังหวัด หรือโรงเรียนศูนย์ ในด้านการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด (89.91%) รองลงมาคือ การพัฒนาครูผู้สอนและผู้บริหาร (82.35%) และการจัดทำสื่อการเรียนรู้ (68.90%) ในส่วนของผลการดำเนินงานที่โรงเรียนได้รับ ปรากฏว่าโรงเรียนเครือข่ายที่ได้รับการพัฒนาครบทุกด้านจากโรงเรียนศูนย์ คิดเป็นร้อยละ 6.36 โรงเรียนที่ไม่ได้รับพัฒนาครบทุกด้านคิดเป็นร้อยละ 93.17

จากผลการประเมินประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ,2544) ผลปรากฏดังนี้

1. จำแนกตามภาคภูมิศาสตร์ พบว่า ทุกภาคมีค่าเฉลี่ยประสิทธิภาพทางการศึกษาต่ำกว่าระดับที่น่าพอใจ และทุกภาคมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน โดยภาคกลางมีประสิทธิภาพทางการศึกษาสูงสุด รองลงมา คือ ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ (ค่าเฉลี่ย 49.26 ,49.25 ,48.26 และ 44.43 ตามลำดับ)
2. จำแนกตามเขตการศึกษา พบว่า เขตการศึกษา 9, 5, 8 และ 4 มีประสิทธิภาพทางการศึกษาอยู่ในระดับที่น่าพอใจ (ค่าเฉลี่ย 53.69, 53.42 , 50.36 และ 50.03 ตามลำดับ) เขตการศึกษาที่มีประสิทธิภาพทางการศึกษาค่ำสุดคือ เขตการศึกษา 2 (ค่าเฉลี่ย 40.32)

จากที่กล่าวมาจะพบว่าการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดรูปแบบโดยการจัดตั้งเครือข่ายโรงเรียนและเครือข่ายครูในการช่วยเหลือ สนับสนุน ซึ่งการจัดเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลเป็นรูปแบบที่

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดให้ดำเนินการจัดตั้งให้ครบทุกอำเภอภายในปี พ.ศ. 2542 จำนวน 76 จังหวัด รวม 875 โรงเรียน เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา อันจะส่งผลไปถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่า สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีเจตนารมณ์ในอันที่จะสนับสนุนส่งเสริมให้การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษามีประสิทธิภาพ โดยส่งเสริมให้มีการร่วมมือกันช่วยเหลือ สนับสนุน ในระบบเครือข่าย ซึ่งจากผลการประเมินประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด ที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า ภาคกลางมีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด และเมื่อจำแนกเป็นรายเขตการศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาใน เขตการศึกษา 5 อยู่ในระดับที่น่าพอใจ ผู้วิจัยเห็นว่า โครงการจัดตั้งเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ซึ่งเป็นแผนพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่เริ่มในปีงบประมาณ 2542 ได้ดำเนินการมาเป็นเวลาพอสมควรที่จะได้ทำการศึกษาการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5 เกี่ยวกับการปฏิบัติการนิเทศว่ามีการนิเทศโรงเรียนในเครือข่ายอย่างไร ทั้งนี้ ในช่วงเวลาดังกล่าวนี้อังไม่มีผู้ใดทำการศึกษามาก่อน ผู้วิจัยเห็นว่า หากทำการวิจัยเรื่องนี้ ผลการวิจัยที่ได้ จะช่วยให้ได้ข้อมูลการศึกษาการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5 และจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานทั้งในระดับ

เครือข่ายที่จัดระบบเครือข่ายในลักษณะเดียวกัน ซึ่งจะทำให้โรงเรียนเครือข่ายได้รับการช่วยเหลือ สนับสนุน ทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาระดับประถมศึกษา ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5
2. เพื่อศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5
2. การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตในการศึกษาการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเขตการศึกษา 5 ดังนี้

2.1 การศึกษาการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5 ตามกรอบที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดไว้ ดังนี้

- 2.1.1 การปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียน
- 2.1.2 การปรับปรุงการจัดประสบการณ์และการเรียนการสอน
- 2.1.3 การจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน
- 2.1.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการนักเรียน
- 2.1.5 การมีส่วนร่วมในการแนะนำ ติดตาม ดูแลและรับรองมาตรฐานจากโรงเรียนศูนย์

- 2.1.6 การพัฒนาครู ผู้บริหารโรงเรียน และเครือข่ายครู
- 2.1.7 การหมุนเวียนครูจากโรงเรียนศูนย์ไปช่วยสอน
- 2.1.8 การสนับสนุนด้านอื่น ๆ

2.2 ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล

คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

เครือข่ายโรงเรียนอนุบาล หมายถึง การที่โรงเรียนตั้งแต่ 2 โรงเรียนขึ้นไป ประสานเชื่อมโยงการทำงาน เพื่อสนับสนุนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และยกระดับมาตรฐานโรงเรียน

โรงเรียนศูนย์ หมายถึง โรงเรียนที่เป็นแม่ข่ายของเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5

โรงเรียนเครือข่าย หมายถึง โรงเรียนที่เป็นลูกข่ายของโรงเรียนศูนย์ในเครือข่าย
โรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5

คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล หมายถึง คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้ง
จากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ที่ให้ทำหน้าที่ในการพัฒนาประสิทธิภาพของโรงเรียน
เครือข่าย

การปฏิบัติงานด้านการนิเทศในเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล หมายถึง การให้ความช่วย
เหลือ สนับสนุน ในด้านต่าง ๆ ตามกรอบงานที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติกำหนดแก่โรงเรียนเครือข่าย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานและ
ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนัก
งานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5 โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
ศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5 จำนวน 6 จังหวัด แยกเป็นรายจังหวัดดังนี้

1. คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลจังหวัดกาญจนบุรี ประกอบด้วย
ผู้บริหารโรงเรียนศูนย์ 1 คนศึกษานิเทศก์ผู้ประสานงานระดับจังหวัด 1 คนศึกษานิเทศก์
ผู้ประสานงานระดับอำเภอ 13 คน ผู้บริหารโรงเรียนเครือข่าย 13 คน

รวม จำนวน 28 คน

2. คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลจังหวัดราชบุรี ประกอบด้วย
ผู้บริหารโรงเรียนศูนย์ 1 คนศึกษานิเทศก์ผู้ประสานงานระดับจังหวัด 1 คนศึกษานิเทศก์
ผู้ประสานงานระดับอำเภอ 10 คน ผู้บริหารโรงเรียนเครือข่าย 10 คน

รวม จำนวน 20 คน

3. คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลจังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย
ผู้บริหารโรงเรียนศูนย์ 1 คนศึกษานิเทศก์ผู้ประสานงานระดับจังหวัด 1 คนศึกษานิเทศก์
ผู้ประสานงานระดับอำเภอ 8 คน ผู้บริหารโรงเรียนเครือข่าย 8 คน

รวม จำนวน 18 คน

4. คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนศูนย์ 1 คน ศึกษาพิเศษที่ผู้ประสานงานระดับจังหวัด 1 คน ศึกษาพิเศษที่ผู้ประสานงานระดับอำเภอ 8 คน ผู้บริหารโรงเรียนเครือข่าย 8 คน
รวม จำนวน 18 คน

5. คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลจังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนศูนย์ 1 คน ศึกษาพิเศษที่ผู้ประสานงานระดับจังหวัด 1 คน ศึกษาพิเศษที่ผู้ประสานงานระดับอำเภอ 10 คน ผู้บริหารโรงเรียนเครือข่าย 10 คน
รวม จำนวน 22 คน

6. คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลจังหวัดสมุทรสงคราม ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนศูนย์ 1 คน ศึกษาพิเศษที่ผู้ประสานงานระดับจังหวัด 1 คน ศึกษาพิเศษที่ผู้ประสานงานระดับอำเภอ 3 คน ผู้บริหารโรงเรียนเครือข่าย 3 คน
รวม จำนวน 8 คน

รวมประชากรทั้งหมด 116 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น คือ แบบสอบถามประเภทแบบสำรวจรายการ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open - Ended) แบ่งเป็น 3 ตอน ซึ่งมีรายละเอียดโครงสร้างคำถาม ดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ครอบคลุมตามกรอบของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) และ แบบปลายเปิด (Open - Ended)

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตามกรอบของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open - Ended)

3. การสร้างเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีลำดับดังต่อไปนี้

- 3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษาเพื่อสร้างแบบสอบถาม
- 3.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเรียบร้อยแล้วไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ พิจารณาแก้ไข ปรับปรุง
- 3.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไข จากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการศึกษาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา
- 3.4 นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญไปพิจารณาปรับปรุงแบบสอบถามให้เหมาะสมยิ่งขึ้นภายใต้การแนะนำและการให้คำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- 3.5 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการวิจัย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยประสานงานกับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในเขตการศึกษา 5 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งและรับทางไปรษณีย์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check list) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ ส่วนที่เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด(Open – Ended) วิเคราะห์เนื้อหาจัดเรียงลำดับ และนำเสนอข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย

ประโยชน์ที่ได้รับ

ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด อันจะส่งผลต่อการพัฒนาระบบเครือข่าย และพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการศึกษาให้ดีขึ้น

บทที่ 2

หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ต้องการศึกษาการปฏิบัติงานและปัญหาการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5 เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด อันจะส่งผลต่อการพัฒนาระบบเครือข่าย และพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการศึกษาให้ดีขึ้นในโอกาสต่อไป ดังนั้น เพื่อความสอดคล้องกับเรื่องที่วิจัย จึงได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องดังต่อไปนี้

1. ความหมายของการนิเทศการศึกษา
2. ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา
3. จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา
4. บทบาทและหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา
5. งานนิเทศการศึกษาในเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล
 - 5.1 การปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียน
 - 5.2 การปรับปรุงการจัดประสบการณ์และการเรียนการสอน
 - 5.3 การจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน
 - 5.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการนักเรียน
 - 5.5 การมีส่วนร่วมในการแนะนำ ติดตาม ดูแลและรับรองมาตรฐานจากโรงเรียนศูนย์
 - 5.6 การพัฒนาครู ผู้บริหารโรงเรียน และเครือข่ายครู
 - 5.7 การหมุนเวียนครูจากโรงเรียนศูนย์ไปช่วยสอน
 - 5.8 การสนับสนุนด้านอื่น ๆ
6. แผนพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ การดำเนินการในรูปแบบเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน คือความพยายามที่จะช่วยส่งเสริมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพซึ่งได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้หลายลักษณะ ตามความเชื่อ หรือตามแนวทางในการจัดการศึกษา ดังต่อไปนี้

กัญญา สาทร (2523) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง ความพยายามทุกชนิดของเจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษา ซึ่งต้องทำหน้าที่นิเทศการศึกษา ให้คำแนะนำ คำปรึกษาแก่ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ทางการศึกษาอื่น ๆ ให้ทำหน้าที่ให้ดีขึ้น ทำให้การศึกษายบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2536) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา เป็นการกระตุ้นให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ โดยผ่านตัวกลางหรือบุคคลอื่น เช่น ครูหรือผู้บริหารผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอีกต่อหนึ่ง หรือ อาจกล่าวได้ว่า เป็นกระบวนการทำงานและความร่วมมือระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ เพื่อประสิทธิภาพอันสูงสุด ในการเรียนการสอนของนักเรียน

นิพนธ์ ไทยพานิช (2535) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา เป็นความพยายามของบุคลากรทางการศึกษา ที่จัดกิจกรรมและให้บริการกับผู้บริหารและครูในทางตรงและทางอ้อมที่จะปรับปรุงการเรียนการสอนของครู เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของนักเรียน

ปรียาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์ (2535) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึงกระบวนการบริหารจัดการศึกษาเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู และเพิ่มคุณภาพของบทเรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

ชารี มณีศรี (2538) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือกระบวนการพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น การร่วมมือกันระหว่างผู้เกี่ยวข้องโดยใช้หลักประชาธิปไตย

หน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529) ได้ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง ความพยายามทุกชนิดของผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษา ให้คำแนะนำ เป็นที่ปรึกษาครู หรือ/และผู้อื่นที่ทำงานการศึกษา เพื่อช่วยให้เกิดสิ่งต่อไปนี้

1. รู้จักวิธีปรับปรุงการสอนและให้การศึกษาเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น
2. ช่วยให้เกิดความงอกงามในวิชาชีพทางการศึกษา
3. ช่วยพัฒนาครู
4. ช่วยเลือกและปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการศึกษา
5. ช่วยเหลือและปรับปรุงวิธีสอน
6. ช่วยเลือกและปรับปรุงการประเมินการสอน

บริกส์ และจัสแมน (Briggs and Justman, 1952) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การร่วมมือ การกระตุ้น และการให้คำแนะนำแก่ครูเพื่อให้ครูมีความเจริญงอกงามอย่างเพียงพอต่อการสร้างความเจริญงอกงามให้แก่เด็กทุกคนเพื่อว่าเด็กสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมและโลกนี้ได้อย่างฉลาดที่สุด

เนกเลย์ และอีแวนส์ (Neagley and Evans, 1964) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือ การทำงานในทางที่ดีในรูปแบบประชาธิปไตย ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนในชั้นเรียน ตลอดจนสร้างความเจริญต่อเนื่องไปถึงบุคคลทั้งหมด ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ได้แก่ นักเรียน ครู ผู้นิเทศการศึกษา ผู้บริหาร ผู้ปกครองนักเรียน หรือบุคคลอื่นที่สนใจการศึกษา

อาดัมส์ และดิกกี (Adams and Dickey, 1953) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา เป็นการบริการเกี่ยวกับการสอน และการปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น และการนิเทศการศึกษาเป็นการสร้างสรรค์ และเป็นการทำงานที่บุคลากรทางการนิเทศ ทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อเพิ่มพูนผลสำเร็จทางการเรียนการสอน ไม่มีการใช้อำนาจกับครูแต่เป็นการสนองความต้องการของครู ให้อิสระแก่ครูในการปฏิบัติงาน โดยมีวางแผนที่จัดทำขึ้นเพื่อปรับปรุงการสอน

กู๊ด (Good, 1973) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง ความพยายามทุกอย่างของเจ้าหน้าที่ผู้จัดการศึกษา ในการแนะนำครูหรือผู้อื่นที่ทำงานเกี่ยวกับการศึกษา ให้ความรู้ วิธีการเกี่ยวกับการปรับปรุงการสอน ช่วยให้เกิดความเจริญงอกงามทางวิชาชีพการศึกษา (Professional Growth) ช่วยในการพัฒนาครู (Development of Teachers) ช่วยในการเลือกและปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการศึกษา (Selection and Revision of Educational Objectives) ช่วยปรับปรุงเนื้อหาการสอน (Materials of Instruction) การปรับปรุงวิธีสอน (Method of Teaching) และช่วยปรับปรุงการประเมินผลการสอน (Evaluation of Instruction)

ไวลส์ (Wiles, 1967) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การช่วยเหลือ พัฒนาสถานะการเรียนการสอนให้ดีขึ้น และการนิเทศการศึกษาเป็นกิจกรรมและบริการที่ช่วยปรับปรุงการเรียนการสอน ช่วยให้ครูทำงานดีขึ้น มีขวัญดีขึ้น มีมนุษยสัมพันธ์ดีขึ้น และกิจกรรมเหล่านี้รวมถึง การอบรมครู และพัฒนาหลักสูตรด้วย

จากความหมายของการนิเทศการศึกษาที่มีผู้กล่าวไว้ดังกล่าว พอสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษาหมายถึง กระบวนการทำงานระหว่างผู้นิเทศกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่จะช่วยเหลือ สนับสนุน ปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพงานด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนา และเป็นผลผลิตทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา

จากสถานการณ์ปัจจุบัน ความเจริญก้าวหน้าทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว การจัดการศึกษาจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อปรับให้ทันสมัยอยู่ตลอด ทำให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ต้องมีการพัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว วิธีการที่จะช่วยให้การจัดการศึกษาได้มีการพัฒนาตามความเปลี่ยนแปลงคือ การนิเทศการศึกษา ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา ดังนี้

วินัย เกษมเศรษฐ (2521) กล่าวถึงความจำเป็นในการนิเทศการศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

1. กระบวนการเปลี่ยนแปลงของสังคม เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลง การศึกษาจึงต้องเปลี่ยนไปให้สอดคล้องกันด้วย เช่น การเปลี่ยนแปลงหลักสูตร พ.ศ. 2521 ศึกษาพิเศษก็ต้องเป็น

ตัวแทนการเปลี่ยนแปลงให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่โรงเรียนโดยทำงานร่วมกับครู คณะครู หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

2. การแบ่งงาน หน้าที่ของส่วนราชการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต้องมียังประกอบด้วย 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหารและธุรการ กับฝ่ายวิชาการ ศึกษานิเทศก์อยู่ในฝ่ายวิชาการมีหน้าที่นิเทศให้บุคคลปฏิบัติหน้าที่ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

3. ความชำนาญในการแก้ไขอุปสรรคต่าง ๆ ที่ทำให้การเรียนการสอนดีขึ้นจะต้องมีผู้ทำงาน โดยคัดเลือกจากผู้มีความรู้ ความสามารถ ความประพฤติ และประสบการณ์มาทำการนิเทศ

4. มาตรฐานการศึกษา ปกติโรงเรียนจะแบ่งงานออกเป็น ฝ่ายบริหารและธุรการ ฝ่ายบริการและวิชาการ ในฝ่ายวิชาการจะมีหัวหน้าสาขาวิชาหรือผู้ช่วย ทำหน้าที่นิเทศในโรงเรียนอยู่แล้ว แต่มีข้อจำกัดตรงที่ทำให้ครูเป็นผู้กระทำทักษะหรือความชำนาญจึงแคบ และไม่อาจรักษามาตรฐานการศึกษาระดับประเทศเนื่องจากการนิเทศในโรงเรียนเท่านั้น

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2536) ได้กล่าวถึงความจำเป็นในการนิเทศการศึกษาดังต่อไปนี้

1. กระบวนการเปลี่ยนแปลงของสังคม (Social Change) ศึกษานิเทศก์ต้องทำตัวเป็นตัวแทนการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษา โดยทำงานร่วมกับครู คณะครู และบุคคล

2. การผลิตครู ต้องเป็นที่ยอมรับกันว่า สถาบันผลิตครูบางแห่งไม่สามารถผลิตครูที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ เมื่อครูอาจารย์ไปทำงานที่โรงเรียนแล้ว ต้องมีการฝึกอบรมครูประจำการ (Inservice Training) อยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ครูนั้นเป็นผู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

3. มาตรฐานการศึกษา (Standardization) ในการรักษามาตรฐานของการศึกษานั้น ต้องอาศัยผู้ชำนาญโดยเลือกมาจากผู้ที่มีความรู้มาทำงาน และช่วยนิเทศความรู้ใหม่ให้แก่ครูประจำการให้มีความคิดกว้างไกล

กิติมา ปรีดีติลล (2532) กล่าวถึงความจำเป็นในการนิเทศการศึกษา ดังนี้

1. การศึกษาเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อนและยุ่งยาก จำเป็นที่จะต้องมีการนิเทศเพื่อเป็นการให้บริการแก่ครูจำนวนมากที่มีความสามารถต่าง ๆ กัน

2. การนิเทศการศึกษาเป็นงานที่มีความจำเป็นต่อความเจริญงอกงามของครูแม้ว่าครูจะได้รับการฝึกฝนมาอย่างดีแล้วก็ตาม แต่ครูก็ต้องปรับปรุง ฝึกฝนตนเองอยู่เสมอในขณะที่ทำงานในสถานการณืจริง

3. การนิเทศการศึกษา มีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือของครูในการเตรียมการสอน
4. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการทำให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสังคมที่มีอยู่

วิจิตร วรุตบางกูร และคณะ (2524) การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการจัดการศึกษา ดังนี้

1. สภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไปทุกขณะการศึกษาจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมด้วย ศึกษานิเทศก์จึงเป็นตัวแทนการเปลี่ยนแปลง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
2. ความรู้ในสาขาต่าง ๆ เพิ่มขึ้นโดยไม่หยุดยั้ง แม้แนวคิดในเรื่องการเรียนการสอนก็เกิดมีขึ้นมาใหม่อยู่ตลอดเวลา จำเป็นที่ครูจะต้องติดตาม ศึกษาให้มีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ แต่เนื่องจากภาระหน้าที่ในงานสอนมีอยู่มาก ศึกษานิเทศก์จึงเป็นฝ่ายต้องรับผิดชอบช่วยเหลือในเรื่องนี้

จากที่นักการศึกษาได้กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาสามารถสรุปได้ว่าการนิเทศการศึกษามีความจำเป็น เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของสังคม ทำให้มาตรฐานการศึกษาเปลี่ยนแปลงไปด้วย การนิเทศการศึกษาจะช่วยให้การปฏิบัติงานของครูสามารถพัฒนาไปตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ดังนั้น การนิเทศการศึกษาจึงมีความจำเป็นต่อการจัดการศึกษา เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา ให้ได้ตามคุณภาพมาตรฐาน

จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษามุ่งที่จะช่วยเหลือ แนะนำ หรือมุ่งที่จะพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อให้ผลจากการพัฒนาเกิดขึ้นเพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ ซึ่งในเรื่องของ จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวไว้ ดังนี้

สาย ภาณุรัตน์ (2517) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้ครูเห็นและเข้าใจถ่องแท้ในวัตถุประสงค์ของการศึกษาและหน้าที่โดยเฉพาะของโรงเรียนที่จะดำเนินไปสู่วัตถุประสงค์ของการศึกษานั้น
2. ช่วยให้ครูได้เห็นและเข้าใจในความต้องการของเยาวชน และปัญหาต่าง ๆ ของ

เยาวชน และช่วยจัดสนองความต้องการของเยาวชนอย่างดีที่สุดที่จะทำได้ ตลอดจนช่วยแก้ไข และป้องกันอันพึงจะมีแก่เยาวชน

3. ช่วยสร้างครูให้มีลักษณะแห่งความเป็นผู้นำ
4. ช่วยส่งเสริมขวัญของคณะครูให้อยู่ในสภาพที่ดีและเข้มแข็ง และรวมหมู่คณะให้เป็นทีมที่จะปฏิบัติงานร่วมกันด้วยกำลังสติปัญญาอันสูง เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อันเดียวกัน
5. ช่วยกันพิจารณาความเหมาะสมของงานให้ถูกต้องกับความสามารถของครูแต่ละคนและมอบหมายงานนั้น ๆ ให้ครูแต่ละคน แล้วช่วยระคับระคองให้ครูผู้นั้นใช้ความสามารถของตนปฏิบัติงานนั้นให้ก้าวหน้าอยู่เรื่อย ๆ
6. ช่วยให้เกิดการพัฒนาการสอนของตน
7. ช่วยให้ครูใหม่ให้เข้าใจในงานโรงเรียนและงานของอาชีพ
8. ช่วยประเมินผลงานของครูโดยอาศัยความเจริญงอกงามของเด็กไปตามแนวทางที่ได้ตกลงกันไว้
9. เพื่อช่วยให้ครูรู้จักค้นหาจุดลำบากในการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน และช่วยครูวางแผนการสอนให้เหมาะสมเพื่อแก้ไข
10. ช่วยในด้านประชาสัมพันธ์ บอกเล่าและชี้แจงให้ราษฎรในท้องถิ่นทราบถึงความเคลื่อนไหวของการศึกษาที่โรงเรียนในท้องถิ่นได้ดำเนินการ ทั้งนี้เพื่อให้ราษฎรเข้าใจให้ความร่วมมือ และให้การช่วยเหลือ
11. ช่วยยกปัญหาต่าง ๆ ของโรงเรียนที่ทางโรงเรียนไม่สามารถจะแก้ไขได้โดยลำพังเสนอข้อความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่จะแก้ไขให้ลุล่วงไปจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารและจากราษฎร และกลุ่มราษฎร
12. ช่วยป้องกันให้ครูพ้นจากการถูกใช้งานจนเกินขอบเขต และช่วยป้องกันครูจากการถูกตำหนิติเตียนหรือลงโทษอย่างไม่ยุติธรรม

อบรม สันทิบาล และคณะ(2521) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ครูดำเนินการสอนตามหลักสูตรและให้ได้ผลตามความมุ่งหมายที่กำหนดเพื่อช่วยให้ครูได้ตระหนักถึงปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการจัดการศึกษา ทั้งให้สามารถแก้ปัญหาเหล่านั้นเพื่อให้เกิดผลดีต่อการศึกษาของนักเรียน
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็น

3. เพื่อรักษา พิจารณา ส่งเสริมคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ
4. เพื่อให้ความช่วยเหลือและประสานงานแก่กรมเจ้าสังกัด กระทรวง และสถานศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจน งานขององค์การระหว่างประเทศ

กิติมา ปรีดีดิถ (2532) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา มุ่งที่จะช่วยเหลือและประสานงานในด้านวิชาการภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนาหลักสูตร ปรับปรุงการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพของการศึกษาของโรงเรียน ปรับปรุงและประเมินผล การเรียนการสอน ตลอดจนช่วยทำให้เกิดความเจริญทางวิชาชีพครูของครูและสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2536) กล่าวว่า การนิเทศศึกษามีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาคน พัฒนาคูร ช่วยเหลือให้ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนางานด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การศึกษา ช่วยประสานงานและความร่วมมือให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ยังสร้างความมั่นคงในอาชีพครู สร้างสรรค์กำลังใจให้แก่ครูเพื่อจะได้ร่วมมือกันพัฒนานักเรียนให้เกิดพัฒนาการตามความมุ่งหมายของการศึกษา

บริกส์และจัสแมน (Briggs and Justman, 1952) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา ดังนี้

1. การส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าทางอาชีพ(Professional Leadership)
2. การส่งเสริมความเจริญงอกงามของครู(AID Teachers' Growth)
3. การปรับปรุงการสอนของครู(Improvement of Teaching)
4. การส่งเสริม แนะนำครู และส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

(Guiding Staff and Community Relation)

อาดัมส์ และดิกกี (Adams and Dicky, 1966) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ครูค้นหาและรู้วิธีทำงานด้วยตนเอง
2. เพื่อช่วยให้ครูจำแนก และวิเคราะห์ปัญหาของตนเอง โดยช่วยให้ครูได้รู้ถึงปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ และค้นหาวิธีการที่จะแก้ปัญหาเหล่านั้น
3. เพื่อช่วยให้ครูรู้สึกมั่นคงในอาชีพ

4. เพื่อช่วยให้ครูคุ้นเคยกับแหล่งวิทยาการ และสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้
5. ช่วยเผยแพร่ให้ชุมชนเข้าใจถึงแผนการศึกษาของโรงเรียนและให้การสนับสนุนโรงเรียน
6. ช่วยให้ครูเข้าใจถึงปรัชญาและความต้องการของการศึกษา

กู๊ด(Good, 1973) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้เกิดความเจริญงอกงามทางอาชีพ ช่วยพัฒนาความสามารถของครู ช่วยในการเลือกและปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการศึกษา ช่วยเหลือและจัดสรรเครื่องมือ อุปกรณ์การศึกษาและช่วยเลือกและปรับปรุงวิธีสอน

จากแนวคิดของนักการศึกษาที่กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาสามารถสรุป ได้ว่าการนิเทศการศึกษา มีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ให้มีความรู้ ความสามารถ ในการพัฒนาการเรียนการสอน ช่วยประสานงาน ร่วมมือกัน สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สร้างความมั่นคงในอาชีพครู สร้างกำลังใจแก่ครู เพื่อจะได้ร่วมมือกัน ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

บทบาทและหน้าที่ของบุคลากรในการนิเทศการศึกษา

บุคลากรทางการนิเทศศึกษาอาจแบ่งได้หลายกลุ่ม เช่น ผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์ ซึ่งแต่ละกลุ่มก็จะมีบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกันออกไป แต่อย่างไรก็ตามบทบาทที่ได้รับนั้นก็จะมีจุดมุ่งหมายในสิ่งเดียวกัน คือ ทำให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ดังนั้น ในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศการศึกษา ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรได้ทราบบทบาทและปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเองได้อย่างถูกต้อง ซึ่งในเรื่องของบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการนิเทศศึกษานั้น นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวไว้ ดังนี้

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2536) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศไว้ดังนี้

ศึกษานิเทศก์

1. บทบาทหน้าที่ด้านการวางแผนการนิเทศ ศึกษานิเทศก์ทุกหน่วยและทุกคนมีหน้าที่ในการวางแผนในการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษา
2. การนิเทศการศึกษาด้านการบริหาร โรงเรียน การจัดการเรียนการสอน(งานวัดผล

แนะแนว โสต การเงิน) บทบาทและหน้าที่ด้านนี้ ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษาและศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติปฏิบัติได้มากที่สุด เพราะความรู้ลึกของผู้รับการนิเทศก์ยอมรับ ผู้ให้การนิเทศมากกว่าสถานศึกษาอื่น

3. ด้านการเป็นวิทยากรประชุม อบรม สัมมนา ศึกษานิเทศก์ทุกกรมได้ปฏิบัติบทบาทหน้าที่ค่อนข้างมากเพราะกรม กองต่าง ๆ จะจัดโครงการและมอบหมายให้ปฏิบัติ

4. นิเทศการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการจัดการเรียนการสอน บทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ในเรื่องนี้ คือ จะต้องนิเทศให้ครูได้นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษา เช่น นวัตกรรมและเทคโนโลยีเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน เกี่ยวกับเรื่องการสอนการประเมินผลการเรียน การใช้คอมพิวเตอร์ การพัฒนาองค์การ เป็นต้น

5. การส่งเสริมการนิเทศก์ภายใน ปัจจุบันนี้ การนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาเปลี่ยนไปเพราะความจำกัดของหลายองค์ประกอบ เช่น ศึกษานิเทศก์มีน้อย งบประมาณน้อย จึงมีการส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดการนิเทศภายใน โดยเน้นบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ภายนอก ที่จะต้องพยายามกระตุ้นให้โรงเรียนดำเนินการในด้านนี้

6. การประสานงานวิชาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ศึกษานิเทศก์แต่ละกรมจำเป็นต้องประสานงานทางด้านวิชาการแต่ละระดับ บทบาทในด้านนี้นับว่าสำคัญมาก แต่เท่าที่ปฏิบัติในปัจจุบัน บทบาทหน้าที่ในด้านนี้ค่อนข้างน้อย

7. การประเมินผลการนิเทศ คือ การได้ตรวจสอบดูว่าภายหลังที่ได้ปฏิบัติการณ์นิเทศไปแล้วการปฏิบัติงานของครูมีการเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ บทบาทนี้แต่ละกรมยังมองเห็นไม่เด่นชัด

8. วิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศ บทบาทนี้นับว่าสำคัญยิ่ง แต่เท่าที่ศึกษาจะเห็นว่าไม่ค่อยมีงานประเภทนี้ ปรากฏว่าทั้งนี้เป็นเพราะว่า ศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่ยังขาดทักษะในการวิจัยหรือมองเห็นว่าการวิจัยนั้นทำยาก มีกระบวนการมากมายจึงคิดว่าลำบากในการทำวิจัย

ผู้บริหารโรงเรียน

1. ช่วยครูแต่ละคนในการจัดการเรียนการสอนให้ได้ผลดี ช่วยแก้ปัญหาในการจัดการสอน และปัญหาส่วนตัว

2. เป็นผู้ประสานงานบริการแก่ครูทุกคนในด้านวิธีการสอนและปัญหาส่วนตัว

3. หน้าที่เป็นวิทยากรที่ดีของครูทุกโอกาส คือ สามารถให้คำปรึกษา และแนะนำชี้แจง ชี้แนะวิทยากรที่เหมาะสมแก่ครู

4. ประเมินผลการเรียนการสอนและโปรแกรมต่าง ๆ ของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพที่สุดเท่าที่จะทำได้

5. สร้างขวัญของครูให้อยู่ในสภาพสูง
6. ส่งเสริม สนับสนุน แลพัฒนาวิชาชีพของครูให้ก้าวหน้า
หัวหน้าหมวดวิชา/ หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์/ ครูวิชาการกลุ่ม

หัวหน้าหมวด หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ ครูวิชาการกลุ่ม ถือว่าเป็นผู้ทำหน้าที่นี้เทศด้วย เพราะจะเป็นผู้คุ้นเคย หรือมีสัมพันธ์ภาพกัน ในหมวดวิชา หรือกลุ่มประสบการณ์ บทบาท และหน้าที่ก็มีหลายประการ เช่น การสนับสนุนให้มีโปรแกรมการสอน จัดตัวอย่างที่ดีในการสอน หาข้อมูลและวัสดุอุปกรณ์ที่จะนำมาปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น สร้างขวัญและกำลังใจเพื่อให้ครูทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ จัดให้ครูพบปะกันอย่างเป็นประจำเพื่อรับทราบปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน เข้าไปเยี่ยมห้องเรียน ทำงานร่วมกันกับครูและนำแหล่งความรู้เฉพาะสาขาวิชามาให้ครูในหมวดวิชาของตน สนับสนุนให้ครูมีผลงานในการค้นคว้าวิจัย

ครูที่ได้รับมอบหมาย

ครูผู้สอนจะทำการนิเทศครูด้วยกัน และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การที่เป็นผู้ร่วมอาชีพเดียวกัน อาจจะทำให้ครูรู้สึกสบายใจขึ้นที่รับการนิเทศเพราะเมื่อมีอาชีพอะไรก็ตามอาจจะปรึกษากันได้ทันที โดยไม่รู้สึกลัวว่าบิบบังคับ

กระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2533 (2533) กล่าวถึงบทบาทของศึกษานิเทศก์ ดังนี้

1. ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย ในเรื่องเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการนิเทศการศึกษา
2. เผยแพร่ความรู้ด้านเทคโนโลยี นวัตกรรม และผลการวิเคราะห์ วิจัย ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของบุคคลในสังคม
3. นิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
4. ประสานงานทางด้านวิชาการแก่หน่วยงานทางการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
5. ดำเนินการส่งเสริมการนิเทศภายใน โรงเรียนเพื่อให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
6. ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานทางการศึกษาตามแผนงานและโครงการที่กระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ มอบหมายและขอความร่วมมือพัฒนาการนิเทศและให้บริการทางการศึกษา

สจ๊วต อุทรานันท์ (2530) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการนิเทศการศึกษา ดังนี้

1. บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารที่มีต่อการนิเทศการศึกษา

- 1.1 ต้องถือว่าการนิเทศการศึกษานั้นเป็นหน้าที่ของตน แต่การปฏิบัติงานนิเทศนั้น ผู้บริหารอาจดำเนินการเอง หรือมอบหมายให้ผู้อื่นทำหน้าที่แทนได้
- 1.2 ร่วมกันวางแผนการจัดการนิเทศการศึกษาร่วมกับผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ โดยอยู่ในฐานะประธานของคณะทำงานจะมีความเหมาะสมที่สุด
- 1.3 เป็นผู้ให้การสนับสนุนการดำเนินการนิเทศการศึกษา โดยการให้บริการและสนับสนุนในด้านวัสดุอุปกรณ์ตลอดจนถึงอำนวยความสะดวก
- 1.4 สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา โดยการเยี่ยมชมเยียนดูการทำงาน การสอบถาม เพื่อแสดงความสนใจหรือความห่วงใยต่อคณะทำงานรวมถึงการทำนุบำรุงขวัญ โดยการพิจารณาให้ความเห็นชอบเป็นกรณีพิเศษอีกด้วย

2. บทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ในการจัดการนิเทศการศึกษา

- 2.1 ร่วมวางแผนในการปฏิบัติงานโดยมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ ร่วมกำหนดจุดมุ่งหมายและกำหนดทางเลือกรวมทั้งวางแผนงานในการปฏิบัติงาน
- 2.2 เป็นวิทยากรผู้ให้ความรู้ในสิ่งที่ปฏิบัติ หากศึกษานิเทศก์ไม่มีความถนัดในเรื่องใดก็เป็นหน้าที่ของศึกษานิเทศก์จะต้องแสวงหาวิทยากรจากแหล่งอื่นมาช่วยให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงาน
- 2.3 ดำเนินการนิเทศการปฏิบัติงานโดยมีส่วนร่วมในการทำงาน ให้คำแนะนำปรึกษา ให้การช่วยเหลือ ช่วยแก้ไขจุดบกพร่อง และชี้แนะให้ผู้รับการนิเทศได้พัฒนาตนเอง
- 2.4 ทำการสร้างขวัญและให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อเป็นการกระตุ้นและสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานได้พัฒนาตนเองด้วยความมั่นใจ
- 2.5 ดำเนินการประเมินผลการจัดการนิเทศการศึกษา เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขจุดบกพร่องต่าง ๆ หรือ เพื่อหาทางยกระดับคุณภาพของผลการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น

อากม จันทสุนทร(2525) ได้สรุปบทบาทของผู้นิเทศการศึกษาไว้ 2 ประการ คือ

1. บทบาทในฐานะที่ปรึกษาหารือ ผู้ช่วยคิดของผู้บริหาร หมายถึงเป็นผู้ช่วยในการวางแผนการดำเนินการต่าง ๆ รวมทั้งช่วยเหลือในการตัดสินใจของผู้บริหาร ดังจะเห็นได้ว่าศึกษานิเทศก์นั้นจะเป็นที่ปรึกษา และช่วยในด้านความคิดเชิงวิชาการแก่อธิบดี หรือศึกษาธิการ

และครู ซึ่งเป็นผู้นิเทศในโรงเรียน อันได้แก่ ครูทำหน้าที่หมวดหรือสหวิชา และหัวหน้าฝ่ายวิชาการในโรงเรียน ก็เป็นที่ปรึกษาของครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียนในบทบาทหน้าที่นิเทศการศึกษาในทางอ้อม คือ ช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจหรือดำเนินการในการบริหารและจะมีผลถึงการเรียนการสอนอีกชั้นหนึ่งต่อไป บทบาทนี้เหมือนเช่น เป็นเสาอิฐของการของกอง

2. บทบาทหน้าที่ในฐานะที่เป็นผู้ทำให้สถานการณ์การเรียนการสอนของครูที่จัดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้นิเทศการศึกษาในบทบาทนี้ จะพยายามมีกิจกรรมให้ครูได้เรียนรู้และปฏิบัติในด้านการเรียนการสอนให้บังเกิดผลดียิ่งขึ้นเหมือนเป็นครู

ลูซิโอ และ แมคเนล(Lucio and McNeil, 1962) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการนิเทศการศึกษา ดังนี้

1. การวางแผน(Planning) ศึกษาวิเคราะห์ต้องรู้จักการวางแผนการปฏิบัติงานของตนเอง และหมั่นพัฒนาเพื่อพัฒนานโยบายทางการศึกษา
2. การบริหาร(Administration) ศึกษาวิเคราะห์ควรตัดสินใจทำงานด้วยตนเองเพื่อความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน
3. การนิเทศ (Supervision) ศึกษาวิเคราะห์มีหน้าที่ช่วยปรับปรุงคุณภาพศึกษาและการสอนให้ดีขึ้น
4. การพัฒนาหลักสูตร(Curriculum Development) ศึกษาวิเคราะห์ต้องมีส่วนร่วมช่วยปรับปรุงหลักสูตร จัดทำคู่มือครู และช่วยเหลือแบบเรียนให้แก่โรงเรียน
5. การสาธิตการสอน (Demonstration Teaching) ศึกษาวิเคราะห์ควรสาธิตการสอนให้ครูดูได้ด้วยตนเอง หรือจัดให้บุคคลอื่นสาธิตให้ดู
6. การวิจัย (Research) ศึกษาวิเคราะห์ควรทำการวิเคราะห์ค้นคว้า ทดลองเกี่ยวกับการเรียนการสอนด้วยวิธีการวิจัยอย่างมีระเบียบแบบแผนพร้อมทั้งเสนอแนะความคิดใหม่ ๆ และเสนอผลการวิจัยให้ครูทราบ

จากที่กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการนิเทศการศึกษา สามารถสรุปได้ว่า ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศการศึกษา มีบทบาทเป็นผู้นำทางวิชาการ ที่คอยให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ ส่งเสริม และมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอน มีบทบาทในฐานะที่ปรึกษา เป็นผู้วัดและประเมินผลการศึกษา นอกจากนี้ยังต้องเป็นผู้คอยอำนวยความสะดวก ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

งานนิเทศการศึกษาในเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดขอบข่ายงานของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ดังต่อไปนี้

การปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียน

รูปแบบการบริหารโรงเรียน คือ ผลรวมหรือเอกภาพแห่งพฤติกรรมของการบริหารโรงเรียน และรูปแบบการบริหารโรงเรียนขึ้นอยู่กับปรัชญาของผู้บริหาร ซึ่งจำแนกเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ (สมบุญ วรรณภาพ, 2521)

1. การบริหารโรงเรียนแบบอิตาธิปไตย(Autocratic type)

การบริหารโรงเรียนแบบอิตาธิปไตย หรือบางครั้งเรียกว่าแบบประกาศิต หรือบางคนเรียกว่า แบบเผด็จการ การบริหารโรงเรียนแบบอิตาธิปไตยมีลักษณะสำคัญที่น่าสังเกต ดังนี้

- 1.1 ผู้บริหารสูงสุด ควบคุมและรับผิดชอบงานทุกอย่าง และผู้ร่วมงานทุกคนจะรู้สึกยอมรับว่าครูใหญ่คือหลักของการบริหาร นั่นคือ ครูใหญ่จะทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย และความมุ่งหมาย ตลอดจนวิธีการปฏิบัติงานและการกำหนดหน้าที่การงานให้แก่ผู้ร่วมงานทุกคน สรุปก็คือ ผู้บริหารสูงสุด คือผู้ออกคำสั่ง หรือ ผู้มีอำนาจสูงสุดคอยประกาศิต
- 1.2 ผู้บริหารแบบอิตาธิปไตยย่อมนิยมการตัดสินใจด้วยตนเอง ถือว่าตนเองคือผู้วินิจฉัย สั่งการคนสุดท้ายเสมอ

1.3 ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา จะต้องคอยทำงานตามคำสั่ง และทำตามคำสั่งและทำล่วงหน้าไม่ได้ ดังนั้น เมื่อผู้บังคับบัญชาทำงานชิ้นหนึ่งเสร็จไปแล้ว ก็จะต้องรอต่อไปว่าผู้บังคับบัญชาจะสั่งให้ทำอะไร

1.4 ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาไม่มีโอกาสที่จะเลือกงานและ /หรือเลือกผู้ร่วมงาน เพราะผู้บังคับบัญชาจะเป็นผู้จัดการตัดสินใจให้ทั้งหมดตามที่เห็นสมควร

1.5 ผู้บังคับบัญชามักทำตนเป็นเจ้านายอย่างเด่นชัด

1.6 ผู้บังคับบัญชามักจะหวงอำนาจในการสั่งการหรือการตัดสินใจ เพราะมีความรู้ดีกว่าตนเป็นผู้รับผิดชอบงานทั้งหมดเพียงผู้เดียว

1.7 ผู้บังคับบัญชาจะทำหน้าที่ในการพิจารณาผลงานแต่ผู้เดียวว่าควรปรับปรุงแก้ไขหรือจะดำเนินการต่อไปได้

เกทเชลส์ ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับลักษณะของการบริหารแบบอัตตาธิปไตยไว้ดังนี้
(อ้างถึงใน วิจิตร วรุตบางกูร และคณะ, 2524)

1. ยึดครูใหญ่เป็นหลัก ครูใหญ่ตัดสินใจวางแผนงาน และแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยไม่มีการปรึกษาหารือคณะครู
2. การดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปตามแบบแผนที่ครูใหญ่จัดทำขึ้น คณะครูไม่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นใด ๆ
3. ไม่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ หรือโครงการที่แน่นอน ทุกสิ่งทุกอย่างอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามอารมณ์ของผู้บริหาร
4. ไม่มีหน่วยงานย่อย ถ้ามีหน่วยงานย่อยนั้นไม่มีอำนาจเพราะทุกหน่วยงานจะต้องขึ้นตรงต่อครูใหญ่
5. ใช้คำสั่งแทนการประชุมปรึกษาหารือและการวางแผนร่วมกับคณะครู เป็นเพียงแต่ผู้ปฏิบัติตามคำสั่งนั้น ๆ
6. การประเมินผลการปฏิบัติงาน ไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวอยู่กับความพอใจของครูใหญ่ แต่เพียงผู้เดียว

2. การบริหารโรงเรียนแบบประชาธิปไตย(Democratic type)

การบริหารโรงเรียนแบบประชาธิปไตย ย่อมขึ้นอยู่กับแนวความคิดทางปรัชญาแบบประชาธิปไตย ซึ่งจำแนกออกได้ ดังนี้

1. ยึดมั่นในหลักแห่งการใช้สติปัญญา หรือดำเนินการในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์(Scientific method)
2. ยึดมั่นในหลักแห่งการระดม หรือ การเคารพในความแตกต่างกันระหว่างเอกัตบุคคล อย่างน้อยที่สุดก็ให้โอกาสคนอื่นได้แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกมาอย่างเต็มที่
3. ยึดมั่นในหลักแห่งสามัคคีธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในประโยชน์ส่วนรวมยิ่งกว่าประโยชน์ส่วนตน และการนำเอาขบวนการวิธีแบบคณะ (Group process) มาใช้ในการดำเนินงานต่าง ๆ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการบริหารโรงเรียนแบบประชาธิปไตย มีลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. ผู้บริหารทำหน้าที่เป็นผู้นำ ไม่ใช่เป็นผู้สั่งการหรือผู้ออกประกาศิต หมายความว่า นโยบาย จุดมุ่งหมาย และขบวนการวิธีต่าง ๆ ในการดำเนินงาน ย่อมอยู่ในความรับผิดชอบร่วมกันของคณะ หมู่คณะจะต้องทำหน้าที่ร่วมกันในการวินิจฉัยสั่งการ ดังนั้น ทุกครั้งที่มีการวินิจฉัย

ตั้งการ ย่อมไม่ใช่ของผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียว แต่จะมีความรู้สึกร่วมกันทำให้เกิดขึ้นรู้สึกว่าเป็นผลที่เกิดจากการร่วมปรึกษาหารือกันของคณะผู้ร่วมงานทั้งหมด

2. ในฐานะที่ผู้บริหารทำหน้าที่เป็นผู้นำ เมื่อเผชิญปัญหาาร่วมกัน ผู้บริหารสูงสุด จะทำหน้าที่ในการเสนอวิธีการต่าง ๆ หลายอย่าง หรือพยายามรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ มาเสนอแนะเพื่อกระตุ้นให้คณะผู้ร่วมงานได้พิจารณากันอย่างรอบคอบ ก่อนจะถึงขั้นของการตัดสินใจในการแก้ปัญหาานั้น ๆ

3. การบริหารโรงเรียนแบบประชาธิปไตย เหมาะสำหรับนำมาใช้ถ้า

- ผู้ร่วมงานทุกคนมีวินัยตนเองเป็นอย่างดี
- ผู้ร่วมงานทุกคนมีความรู้สึกรับผิดชอบต่องานในหน้าที่เป็นอย่างดี
- ผู้ร่วมงานทุกคนมีความรู้ความสามารถ และความชำนาญในงานเป็นอย่างดี
- ผู้ร่วมงานทุกคนมีความรู้สึกกระตือรือร้นที่จะงานให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

4. ผู้บังคับบัญชาทำตนเป็นเพื่อนร่วมงานมากกว่าที่จะทำตนเป็นเจ้านาย พยายามให้ความสนิทสนมกับผู้ร่วมงานทุกคนอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง และพยายามที่จะรู้จักผู้ร่วมงานทุกคนทั้งในด้านหน้าที่ส่วนตัวและหน้าที่การงาน

5. ครูทุกคนมีส่วนร่วม หรืออย่างน้อยก็เกิดความรู้สึกว่าตนมีส่วนร่วมในการสร้างกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่ตนจะต้องประพฤติและปฏิบัติภายในโรงเรียน

6. การหมั่นประชุมเพื่อปรึกษาหารือและการพิจารณาแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ร่วมกันเป็นลักษณะสำคัญอันหนึ่ง

7. การสั่งงานและการมอบหมายหน้าที่การงาน อาจทำได้โดยวาจาเท่านั้น ไม่จำเป็นต้องการใช้การออกคำสั่งโดยลายลักษณ์อักษร

8. ในการทำงานผู้ร่วมงานมีสิทธิ์ที่จะเลือกทำงานกับคนที่คิดว่าเหมาะสมกับตนได้มากกว่า แต่ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับขอบเขตของการแบ่งงานและประเภทของงานที่จะทำ

9. การประเมินผลงานเห็นงานของทั้งคณะ ผู้บังคับบัญชาจะต้องยึดข้อเท็จจริง และเป้าหมายอันแน่ชัดเป็นที่ตั้ง

10. ก่อนจะมีการดำเนินการใด ๆ ทุกครั้ง จะต้องมีการปรึกษาหารือ และวางแผนร่วมกันเสมอ

11. ยึดหลักที่ว่า “ความเข้าใจในรายละเอียดต่าง ๆ ของงาน และความรู้สึกว่างานนี้เป็นของพวกเรา” เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นมาก ดังนั้นจึงมีการติดต่อสื่อความเข้าใจอยู่เสมอ

3. การบริหารโรงเรียนแบบเสรีนิยม(Laissez – faire type)

คำว่า “Laissez – faire” ตรงกับความหมายในภาษาอังกฤษว่า “Leave alone” คือปล่อยปละละเลยไว้ตามลำพัง เกิดจากแนวความคิดทางปรัชญาที่ได้มาจากลัทธิสภาวะธรรมนิยม ซึ่งถือว่า โดยธรรมชาติแล้ว บุคคลย่อมมีความโน้มเอียงที่จะเจริญงอกงามด้วยตนเอง ในทางบริหารแล้ว ถือว่า รูปแบบของการบริหารที่ปล่อยให้ผู้อยู่ได้บังคับบัญชาเลือกทำงานได้ตามใจชอบ และเลือกปฏิบัติได้ตามที่แต่ละคนเห็นสมควร เพราะเชื่อว่าแต่ละคนมีความสามารถ ความรู้ ความเข้าใจในการทำงานเป็นอย่างดี ย่อมกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่า การบริหารแบบเสรีนิยม คือ การบริหารที่ไม่มีผู้บริหารและผู้บังคับบัญชาที่จะรับผิดชอบในงาน และผู้บริหารไม่ได้ใช้ความเป็นผู้นำในการบริหารงาน

ลักษณะสำคัญของการบริหาร โรงเรียนแบบเสรีนิยม มีดังนี้

1. ไม่มีระเบียบ หรือกฎเกณฑ์สำหรับถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ครูแต่ละคนย่อมมีโอกาสที่จะเลือกปฏิบัติตามที่เห็นชอบและเห็นว่าดีที่สุดได้เสมอ โดยไม่คำนึงถึงคนอื่น ๆ เลย
2. ไม่มีการควบคุมหรือการบังคับบัญชา ทุกคนย่อมรับผิดชอบในงานของตนเองอย่างเต็มที่
3. ขาดความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน
4. ไม่มีการเตรียมงานหรือการวางแผนงาน
5. ไม่มีการประเมินผลงานแต่อย่างใด หรือหากจะมี ก็เป็นการประเมินผลงานของแต่ละเอกัตบุคคล
6. ทุกคนย่อมมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี หรือเป็นการแสดงความคิดเห็นสร้างสรรค์ และความคิดริเริ่มของแต่ละเอกัตบุคคลได้อย่างไม่มีขอบเขต
7. ผู้บังคับบัญชาอาจจะมีโอกาสได้ให้คำแนะนำ เมื่อผู้อยู่ได้บังคับบัญชาขอร้องเท่านั้น

คำแนะนำในการเลือกรูปแบบของการบริหารโรงเรียน

ในการตัดสินใจเลือกรูปแบบการบริหาร โรงเรียนไปใช้ ควรพิจารณาจาก ความรู้ ความเข้าใจในรูปแบบของการบริหาร โรงเรียน เช่น เมื่อนำเอาการบริหาร โรงเรียนแบบประชาธิปไตยไปใช้ จะต้องแน่ใจว่าผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารแบบประชาธิปไตยเป็นอย่างดี การพิจารณาถึงข้อดี ข้อเสียของการบริหารแบบต่างๆรูปแบบของการบริหารจะต้องสอดคล้องหรือสัมพันธ์กับระบบของการบริหาร เช่น ถ้าระบบบริหารราชการแผ่นดิน เป็นระบบราชการหรือระบบปิดหากผู้บริหารนำเอาการบริหารแบบประชาธิปไตย

มาใช้อย่างเต็มที่แล้ว การบริหารงานก็อาจเกิดผลเสียได้ หากผู้บริหารเกิดความสงสัย หรือยังไม่แน่ใจว่าควรจะต้องตัดสินใจเลือกกระหว่างการบริหารแบบอัตตาธิปไตย กับการบริหารแบบประชาธิปไตยแล้ว ก็ไม่ควรจะเสี่ยงเลือกเอาแบบอัตตาธิปไตยไว้ก่อน เพราะการบริหารแบบอัตตาธิปไตยนั้น อาจก่อให้เกิดปัญหาเดือคร่อนอยู่บ้าง แต่ผลงานของส่วนรวมจะไม่เสียหาย เมื่อการดำเนินงานเป็นไปอย่างเรียบร้อยและผู้บริหารเริ่มรู้จักผู้ได้บังคับบัญชาดีแล้ว จะปรับปรุงให้เป็นแบบประชาธิปไตย ย่อมทำได้สะดวก แต่ถ้าหากเริ่มต้นผิด จนกระทั่งการบริหารแบบเสรีนิยมเข้ามาแทรก โอกาสที่จะปรับปรุงการบริหารให้เป็นประชาธิปไตย ย่อมทำได้ยากกว่า และอาจทำให้โรงเรียนยุ่งยากมากภายหลัง ผู้บริหารต้องนึกอยู่เสมอว่า วิชาการบริหารนั้นเป็นทั้งศาสตร์และศิลปะ ดังนั้น การตัดสินใจเลือกเอารูปแบบการบริหารโรงเรียนไปใช้นั้น จะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ ความสำเร็จของการบริหารงานนั้น ย่อมไม่ขึ้นอยู่กับเฉพาะ ความรู้ ของผู้บริหารเท่านั้น แต่ย่อมอาศัย ทักษะหรือประสบการณ์ของผู้บริหารด้วย อันได้แก่ ความสามารถเฉพาะตัวที่จะดัดแปลงแก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยความรอบคอบและความรอบรู้อย่างแท้จริง

รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School – Based Management - SBM)

การบริหารสถานศึกษาแบบ School – Based Management นั้นเป็นรูปแบบการบริหารในระดับสถานศึกษาที่มีหลักการและแนวคิดที่ชัดเจน มีที่มา และมีแบบแผน รูปแบบและหลักการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนี้จะต้องมีการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน ให้สอดคล้องกับความพร้อมของโรงเรียน ให้รับกับขั้นตอนและระดับการพัฒนาของแต่ละโรงเรียนหรือในแต่ละสถานศึกษา ซึ่งมี 4 รูปแบบ ดังนี้ (เสาวนิตย์ ชัยมุสิก, 2544)

รูปแบบที่ 1 การบริหารที่มีผู้บริหารเป็นผู้ชี้แนะ เป็นรูปแบบที่มีการปรึกษาหารือกับบุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียน แต่การตัดสินใจเป็นอำนาจชี้ขาดของผู้บริหารแต่เพียงผู้เดียว (Administrative Control School – Based Management : Principal decides)

รูปแบบที่ 2 การบริหารในรูปแบบคณะกรรมการ เป็นรูปแบบที่มีตัวแทนครูเป็นคณะกรรมการ ในสัดส่วนที่มากกว่ากลุ่มอื่น ให้มีส่วนร่วมและมีอำนาจในการตัดสินใจในด้านงบประมาณ บุคลากร และหลักสูตร การบริหารรูปแบบนี้มีความเชื่อว่าครูเป็นผู้ใกล้ชิดกับนักเรียนมากกว่าผู้อื่น ย่อมรู้ปัญหาต่าง ๆ ดีกว่า (Professional Control School – Based Management : Teachers decides)

รูปแบบที่ 3 การบริหารโดยคณะผู้ปกครองผู้ปกครองและครู เป็นรูปแบบที่ใช้เพื่อลดบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา เป็นการบริหารสถานศึกษาในกำกับของรัฐ (Charter School) เป็นรูปแบบของการตัดสินใจจากความคิดพื้นฐานของความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินงานของโรงเรียนให้เกิดผลดีกับบุตรหลานของตน (Balanced Control School – Based Management : Parent and Teachers, as Equals decide)

รูปแบบที่ 4 การบริหารโดยคณะกรรมการในพื้นที่สถานศึกษา เป็นรูปแบบที่มอบอำนาจการตัดสินใจอย่างมีขอบข่ายจำกัดให้กับคณะกรรมการในพื้นที่สถานศึกษา ในเรื่องการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับจากเขตพื้นที่ให้แก่สถานศึกษา การจัดการศึกษาเฉพาะทาง (Community Control School – Based Management : Parent/ Community Member decide)

กลยุทธ์สำคัญสำหรับการนำรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไปใช้

กลยุทธ์สำคัญสำหรับการนำรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไปใช้ให้ประสบความสำเร็จนั้น ควรให้ความสนใจและมีการดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้

1. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง
2. การกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาให้ชัดเจน
3. การสรรหา คัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษา ควรให้ได้คนที่มีความรู้ความสามารถเสียสละ และเป็นตัวแทนของกลุ่มต่าง ๆ อย่างแท้จริง
4. จัดการฝึกอบรม/ สัมมนาให้คณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารและการจัดการศึกษา และการดำเนินงานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
5. การสนับสนุนให้ครู อาจารย์ได้ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด
6. การจัดให้มีเครือข่ายคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์และความร่วมมือกัน
7. จัดให้มีการกำหนดมาตรฐานงานของคณะกรรมการสถานศึกษา และกำกับ ดูแล ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด
8. การพิจารณาให้สวัสดิการและการบริการพิเศษแก่คณะกรรมการสถานศึกษาตามที่สมควร เหมาะสมและชอบธรรม

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่าการนิเทศในด้านการปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียน ผู้นิเทศควรปฏิบัติ ดังนี้

1. มีส่วนร่วมในการสรรหา คัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน
2. ร่วมกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
3. ให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินการบริหารโรงเรียนแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง
4. สนับสนุนให้ครู ปฏิบัติหน้าที่และมีส่วนร่วมในการบริหาร
5. จัดให้มีการดูแล ติดตาม ให้คำแนะนำในกรณีที่โรงเรียนต้องการความช่วยเหลือในด้านบริหาร

การปรับปรุงการจัดประสบการณ์และการเรียนการสอน

การปรับปรุงการเรียนการสอนเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารการศึกษา หรือบริหารโรงเรียน เพราะในปัจจุบัน โลกได้เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีทั้งวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เกิดขึ้น ในด้านการศึกษาที่เช่นเดียวกัน เช่น หลักสูตร เนื้อหา วิธีการสอน และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้เกิดความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงและพัฒนาสิ่งเหล่านี้ให้ทันกับวิทยาการที่ก้าวหน้า สถานศึกษาใดที่ตั้งขึ้นมาแล้วไม่เคยปรับปรุงเกี่ยวกับการสอนเลย โรงเรียนหรือสถานศึกษาแห่งนั้นย่อมต้องล้าสมัย เพราะวิทยาการต่าง ๆ ได้ก้าวหน้าไปอย่างไม่หยุดยั้งดังกล่าวแล้ว ผู้บริหารในฐานะที่รับผิดชอบโรงเรียนจึงจำเป็นต้องพิจารณาปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นด้านเนื้อหาการสอน วิธีสอน หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ผู้บริหารจะต้องติดตามดูอย่างใกล้ชิด และให้คำแนะนำหรือหาวิธีการปรับปรุงให้ดีขึ้น

แฮริส (Harris, 1985) ได้กล่าวถึง การจัดระบบการเรียนการสอนว่า หมายถึง การจัดทำแผนงานเพื่อนำหลักสูตรไปใช้ ในส่วนที่เกี่ยวกับนักเรียน บุคลากร อาคาร สถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องของเวลา และจุดประสงค์การสอน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ขอบข่ายของงานนี้ได้แก่ การจัดชั้นเรียน การจัดตารางสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการจัดครูเข้าสอน

กิติมา ปรีดีคิด (2532) ได้กล่าวว่า วิธีการปรับปรุงการเรียนการสอนมี 2 อย่าง คือ

1. การนิเทศการสอน การนิเทศการสอนเป็นงานที่สำคัญอย่างหนึ่งในการบริหารงานวิชาการ และจำเป็นต้องจัดขึ้นให้มีในโรงเรียน เพราะเป็นการส่งเสริมการทำงานในหน้าที่ของครูได้ดีขึ้น อันส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียน
2. การฝึกอบรม การฝึกอบรมครูเป็นกิจกรรมที่ผู้บริหารจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนและการทำงานของครูให้เกิดประสิทธิภาพสูงขึ้น

เนกเลีย และอีแวนส์ (Neagley and Evans, 1964) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดระบบการเรียนการสอนว่า เป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียน จะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นความสำเร็จในการดำเนินงานของโรงเรียน การจัดระบบการเรียนการสอน นอกจากจะมีผลโดยตรงต่อนักเรียนแล้ว ยังมีผลต่อการพัฒนาหลักสูตร และการนำหลักสูตรมาใช้ การจัดระบบที่ดีเป็นปัจจัยสำคัญในการช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตร ดังนั้น ถ้ามีการจัดระบบการเรียนการสอนอย่างดีแล้ว จะทำให้การใช้หลักสูตรที่ได้รับการพัฒนามาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในทางตรงข้าม ถ้าได้นำหลักสูตรที่พัฒนามาดีแล้วไปใช้ในโรงเรียนที่จัดระบบการเรียนการสอนที่ไม่ดี ก็จะประสบผลดีได้ยาก

เบอร์, คอฟฟิลด์ และเจนสัน (Burr, Coffield and Jenson, 1963) ได้เสนอหลักเกณฑ์สำหรับยึดถือในการจัดระบบการเรียนการสอน คือ

1. จะต้องเปิดโอกาสให้ครูรู้จักปัญหา ความต้องการและพฤติกรรมของเด็กที่สอนเป็นอย่างดี
2. จะต้องช่วยให้เด็กได้รับความเสมอภาคทุกคน
3. จะต้องเหมาะสมกับจุดหมายของโรงเรียน
4. จะต้องส่งเสริมให้นักเรียนดำรงชีวิตร่วมกับเพื่อนในหมู่คณะได้อย่างมีความอบอุ่นและมีความสุข
5. จะต้องเปิดโอกาสให้เกิดการฝึกฝนการอยู่ร่วมกันในระบอบประชาธิปไตยอย่างมากที่สุด
6. จะต้องช่วยให้เกิดบูรณาการประสบการณ์ทั้งมวลของเด็ก
7. จะต้องกระตุ้นให้ครูได้ให้ความสนใจกับการพัฒนาการทุก ๆ ด้านของเด็ก
8. จะต้องยืดหยุ่นให้เหมาะสมกับความต้องการและความสนใจของเด็ก
9. จะต้องส่งเสริมสมรรถภาพในการสอนของครูให้ดียิ่งขึ้น

บันทึก พฤษภาคม (2523) ได้จำแนกระบบการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารไว้
ดังนี้

1. การรับเด็กเข้าเรียน
2. การจัดครูเข้าประจำชั้น
3. การจัดตารางสอน
4. การเตรียมงานก่อนเปิดภาคเรียน
5. การจัดบริการในด้านหลักสูตร เช่น แผนการเรียน แผนการสอน โครงการเรียน
6. การสอน แบบเรียน ระเบียบวิธีวัดผล สมุดประจำตัวนักเรียน บัญชีเรียกชื่อ
สมุดประจำชั้น
7. การจัดบริการห้องสมุด ตำรา หนังสืออ้างอิง ทั้งของครูและของนักเรียน
8. การจัดบริการสำหรับวัสดุอุปกรณ์การสอนให้ครูสามารถใช้ทำอุปกรณ์การสอน
ให้ครูสามารถใช้ทำอุปกรณ์การสอนได้สะดวก
9. การจัดทำโครงการวัดผลตลอดปี

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535) ได้กล่าวถึงแนวทางปฏิบัติเพื่อปรับปรุงการจัดการ
เรียนการสอน ดังนี้

1. ปฐมนิเทศครูอาจารย์ใหม่
2. ประชุมหารือหรือชี้แจงเกี่ยวกับการเรียนการสอน
3. ส่งเข้ารับการอบรมในหลักสูตรระยะสั้น เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทั้งในด้านเนื้อหาวิชา
การและการใช้เทคโนโลยีกับการเรียนการสอน
4. ส่งเสริมให้ศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น
5. ส่งเข้าไปศึกษาในสถาบันต่าง ๆ เฉพาะแขนงวิชา
6. จัดประชุมสัมมนาในแต่ละหมวดวิชา
7. ให้การนิเทศภายในสถานศึกษา
8. เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ในหัวข้อต่าง ๆ ที่น่าสนใจ
9. ให้ไปฝึกอบรมด้านฝึกงานโดยการปฏิบัติจริง
10. ให้ไปดูงานในสถานศึกษาที่มีชื่อเสียง เพื่อนำความรู้และประสบการณ์มาเป็น
แนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอน หรืองานที่ปฏิบัติอยู่

จากที่กล่าวมาจะพบว่า การนิเทศในเรื่องของการปรับปรุงการเรียนการสอนนั้น ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศจะต้องใช้ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ตัดสินใจดำเนินการและในบางครั้งจะต้องยืดหยุ่นให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของโรงเรียน เพราะบุคลากรที่อยู่ในโรงเรียนมีความแตกต่างกัน ผู้นิเทศต้องผสมผสานสิ่งต่าง ๆ ในโรงเรียนให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนให้มากที่สุด สิ่งที่ผู้นิเทศควรปฏิบัติในเรื่องของการปรับปรุงการจัดประสบการณ์และการเรียนการสอน ดังนี้

1. จัดบริการในด้านหลักสูตร แผนการสอน
2. จัดการนิเทศการสอน
3. จัดฝึกอบรม ศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน
4. ส่งเสริม พัฒนาการใช้รูปแบบการสอนใหม่ ๆ เพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน
5. ติดตามการประเมินผลในด้านการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

การจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน

นวัตกรรมเป็นแนวความคิด การปฏิบัติ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยมีใช้มาก่อน หรือเป็นการพัฒนา ดัดแปลงจากของเดิมที่มีอยู่แล้วให้ทันสมัยและใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น เมื่อนำนวัตกรรมมาใช้จะช่วยทำให้การเรียนการสอนนั้นได้ผลดี มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงกว่าเดิม สื่อการเรียนการสอนนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่เป็นตัวเร้าให้เด็กเกิดความสนใจในกระบวนการเรียนการสอน มีหน้าที่เป็นตัวนำความต้องการของครูไปสู่ตัวนักเรียนอย่างถูกต้องและรวดเร็ว เป็นผลให้เด็กเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดมุ่งหมายของการสอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม การนิเทศการศึกษาในเรื่องสื่อการเรียนการสอน ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอน การจัดหาสื่อการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอนและการเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอน ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบ ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ตามแนวทางการใช้สื่อการเรียนการสอน ดังนี้(กิตติมา ปรีดีดิลก, 2532)

1. ควรจัดตั้งศูนย์บริการสื่อการสอน เพื่อช่วยในการจัดหาและความสะดวกในการใช้แบ่งแยกสื่อเป็นประเภท ๆ และเป็นรายวิชา เพื่อสะดวกแก่การใช้
2. จัดหาสื่อที่ทันสมัย และปรับปรุงสื่อที่มีอยู่แล้วให้ใช้ได้
3. สำรวจ วิเคราะห์ความต้องการสื่อการสอนของรายวิชาต่าง ๆ

4. ฝึกอบรมครูให้มีความรู้ ทักษะการใช้ รักษา และซ่อมแซม
5. กระตุ้นให้ครูและนักเรียนสนใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนได้มากยิ่งขึ้น
6. สถานที่ควรจัดให้เพียงพอกับประเภทของสื่อ
7. ควรมีบุคลากรเพื่อรับผิดชอบในการจัดหา และบริการให้มีประสิทธิภาพ
8. จัดสอนให้รู้จักทำสื่อการสอนประเภทที่สามารถทำขึ้นเองได้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535) ได้กล่าวถึง ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องทางด้านสื่อการเรียนการสอน ควรมีบทบาทและหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ฝ่ายบริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ดังนี้
 - 1.1 เข้าใจงานสื่อการสอน ตระหนักในคุณค่าและความสำคัญ โดยการให้การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้สื่อการสอน
 - 1.2 มีนโยบายและวางแผนการจัดโครงการงานสื่อการสอน
 - 1.3 มีความรู้ความสามารถ ช่วยจัดและช่วยอำนวยความสะดวกในการจัดบริการสื่อการสอน
 - 1.4 จัดให้มีอาคาร สถานที่ งบประมาณ บุคลากรแก่งานสื่อการสอน
2. หัวหน้างานสื่อการสอน เป็นบุคคลที่จะทำให้งานของสื่อการสอน ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ บทบาทหน้าที่รับผิดชอบมีดังนี้
 - 2.1 ส่งเสริม สนับสนุน ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกให้กับนักเรียน นักศึกษาและครู อาจารย์ที่จะใช้บริการสื่อการสอน
 - 2.2 จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ทางการศึกษา โสตทัศนศึกษาเพื่อใช้ในการเรียนการสอนที่เหมาะสม
 - 2.3 บริการสื่อการสอนแก่ครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษาตลอดจนจัดกิจกรรมด้านนี้ของสถานศึกษา
 - 2.4 รับผิดชอบ เก็บรวบรวม ดูแล บำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์โสตทัศนศึกษา
 - 2.5 ให้คำแนะนำข้อคิดเห็นและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการใช้วัสดุอุปกรณ์โสตทัศนศึกษา
 - 2.6 เสนอและรับผิดชอบโครงการสื่อการสอน ตลอดจนการประเมินและจัดทำรายงาน

3. คณะกรรมการบริหารงานสื่อการสอน เป็นงานที่จะให้คำปรึกษาการวางนโยบาย และการวางแผนการบริหารและบริการงานสื่อการสอนบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสื่อการสอนมีดังนี้

- 3.1 การประชุมเพื่อพิจารณา นโยบาย การวางโครงการของงานสื่อการสอนทั้งระยะสั้นและระยะยาว
- 3.2 ประสานงานจัดหาและบริการงานสื่อการสอนให้กับสถานศึกษา
- 3.3 การประชาสัมพันธ์งานของงานสื่อการสอน
- 3.4 การประเมินผลงานและติดตามผลงานของงานสื่อการสอน
- 3.5 การเป็นที่ปรึกษาและการช่วยแก้ปัญหาในงานสื่อการสอน

อิริคสัน (Erickson, 1968) ได้กล่าวถึงงานด้านการเป็นผู้นำการใช้สื่อการเรียนการสอนว่า ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นผู้นำในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการจัดหา การใช้ การบำรุงรักษาสื่อการเรียนการสอน ตลอดจน การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบและได้เสนอหลักการจัดวัสดุอุปกรณ์การสอน ดังนี้

1. การบริหารอุปกรณ์การสอนที่ดี จะต้องอยู่ในความรับผิดชอบของผู้นำที่มีความรู้ ความชำนาญ และสามารถปฏิบัติงานร่วมกับบุคลากรด้านหลักสูตรได้เป็นอย่างดี ตลอดจน ได้รับความสนับสนุนด้านงบประมาณ กำลังคน และเครื่องมือเครื่องใช้อย่างเพียงพอ
2. วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ สามารถนำไปใช้ได้สะดวกตรงตามความต้องการของผู้สอน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้คณะครูได้มีส่วนในการคัดเลือกหรือจัดซื้อ
3. วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ครูผู้สอนจะต้องนำไปใช้ได้โดยง่าย นั่นคือ อุปกรณ์จะต้องมีคุณภาพดีมีคนช่วยเหลือซึ่งทางโรงเรียนทำได้โดยตั้งศูนย์วัสดุอุปกรณ์เป็นส่วนกลางมีเจ้าหน้าที่ซึ่งมีความรู้ด้านนี้ประจำอยู่ เพื่ออำนวยความสะดวกและตรวจสภาพวัสดุอุปกรณ์อยู่เสมอ
4. ควรจัดสรรอุปกรณ์ไว้หลายชนิดเพื่อสนองความต้องการของครู ผู้บริหาร โรงเรียนควรประชุมปรึกษาหารือกับครูผู้สอน เกี่ยวกับการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การสอนตลอดจนกำหนดโครงการทดลองอุปกรณ์ใหม่ ๆ
5. โครงการจัดวัสดุอุปกรณ์การสอนของโรงเรียน ควรส่งเสริมและพัฒนาครูผู้สอนไปด้วย โดยเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้เพิ่มพูนความรู้และทักษะในการใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้น โดยประสานงานกับผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อจัดประชุมสัมมนา จัดสาธิตการใช้อุปกรณ์การสอนให้แก่ครูผู้สอน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การนิเทศในการจัดทำสื่อและพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนนั้น ผู้นิเทศควรปฏิบัติ ดังนี้

1. จัดตั้งศูนย์ให้บริการเกี่ยวกับสื่อการสอน
2. จัดวัสดุอุปกรณ์การสอนเพื่อให้ครู และนักเรียนได้ร่วมใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนให้เพียงพอ
3. จัดระบบควบคุมการใช้ การเก็บรักษา ซ่อมแซม และบำรุงสภาพของสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพในการใช้งาน
4. ให้คำแนะนำ สาธิตการใช้สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน
5. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้มีการพัฒนาและสร้างสื่อ การเรียนการสอน ด้วยตนเอง
6. ติดตามและประเมินผลด้านการจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน

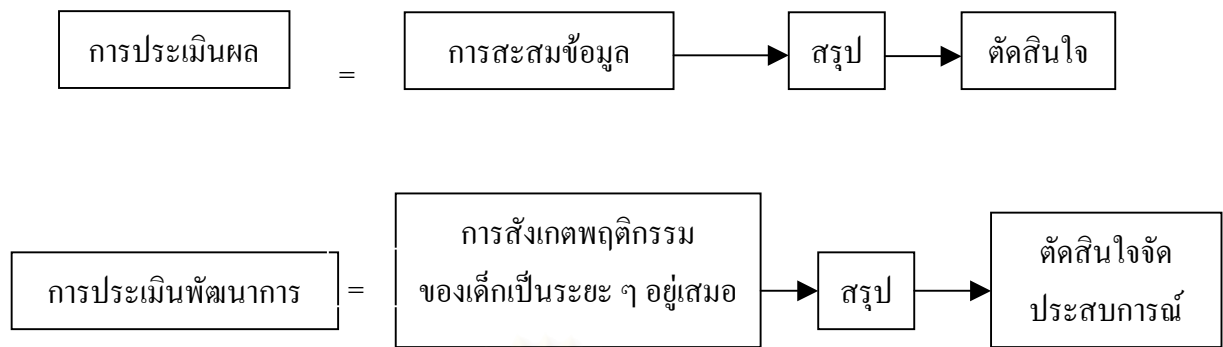
การมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการนักเรียน

การประเมินผล ถือเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นทั้งต่อตัวครู ผู้ปกครองเด็ก ทำให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับตัวเด็ก เพื่อใช้ในการจัดสภาพแวดล้อม และปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของตนให้สอดคล้องกับพัฒนาการ และวิธีการเรียนรู้ของเด็ก ผู้ปกครองจะทราบว่า เด็กของตนมีพัฒนาการเพียงใด เพื่อจะได้ร่วมมือกับครูในการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของเด็กต่อไป

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2523) ได้ให้ความหมายของการประเมินผล หมายถึง การตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อีกนัยหนึ่ง การประเมินเป็นกระบวนการให้ได้มาซึ่งสารสนเทศสำหรับตัดสินคุณค่าของโปรแกรมการศึกษา

แฮริส (Harris, 1958) ได้กล่าวถึงการประเมินผล หมายถึง การวางแผน การจัดระบบ การประเมินผล และการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อประเมินพฤติกรรมต่าง ๆ ทุก ๆ ด้านของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องโดยตรงต่อการเรียนการสอน

สำนักคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2535) ได้กล่าวถึงการประเมินผลพัฒนาการว่า คือ การนำข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนามาสรุปเพื่อตัดสินใจที่จะจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กแต่ละด้าน และได้จัดทำแผนภูมิอธิบายโครงสร้างของการประเมินผลพัฒนาการเด็กไว้ดังนี้

การประเมินผลพัฒนาการเด็ก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ได้กล่าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประเมินผลพัฒนาการเด็กว่า พัฒนาการของเด็กแต่ละคนจะต้องมีการบันทึก และรวบรวมไว้เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมแก่เด็ก ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของเด็กแต่ละคนให้ถึงขั้นสูงสุด และใช้เป็นรายงานสำหรับติดต่อกับผู้ปกครอง

Salvia and Yesseldyke(1991) ได้กล่าวถึงการประเมินผลพัฒนาการว่า “การประเมินผลพัฒนาการไม่ใช่เป็นเพียงการเก็บรวบรวมข้อมูลแต่เพียงอย่างเดียว แต่หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีวัตถุประสงค์ (purpose)” เหตุผลพื้นฐานสำคัญที่สุดประการหนึ่งของการประเมินผลคือ การตัดสินใจว่าเด็กแต่ละคนมีพัฒนาการเป็นอย่างไรในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ เด็กเรียนรู้อะไรบ้าง เด็กมีความสามารถที่จะทำอะไรบ้าง เด็กมีความรู้สึก ความสนใจ และทัศนคติเป็นอย่างไรบ้าง รวมถึงตลอดถึงสุขภาพทางด้านร่างกายของเด็กด้วย ข้อมูลต่าง ๆ ที่เก็บรวบรวมได้จะถูกนำไปใช้ในวัตถุประสงค์ต่าง ๆ กัน วัตถุประสงค์ที่สำคัญประการหนึ่งคือ ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียนให้เหมาะสมและตอบสนองต่อการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้อาจมีการนำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ เช่น ช่วยเหลือเด็กที่ต้องการการดูแล หรือการให้การศึกษาเป็นพิเศษ เช่น เด็กปัญญาเลิศ หรือเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรืออารมณ์ต่าง ๆ เป็นต้น

โดยสรุป อาจกล่าวได้ว่า การประเมินผลพัฒนาการเด็ก หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจของครูที่มีต่อพัฒนาการ การเรียนรู้ ความสนใจ และความต้องการของเด็กแต่ละคน การประเมินผลนั้น ถือเป็นกระบวนการที่สำคัญและจำเป็นมากในการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลพัฒนาการที่ดี ควรเป็นไปอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน

ความสนใจ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคน การประเมินผลพัฒนาการที่ได้นั้น มิได้มีแต่เฉพาะ การทดสอบหรือการตัดเกรดให้คะแนนเด็กหรือผู้เรียนเท่านั้น แต่ควรรวมถึงเครื่องมือชนิดอื่น ๆ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการด้วย เช่น การสังเกต และแฟ้มงานเด็ก เป็นต้น

หลักการประเมินผล

การประเมินผลพัฒนาการเด็กเป็นกระบวนการที่มีประโยชน์ และถือเป็นหัวใจสำคัญ และจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนในการประเมินผลพัฒนาการเด็กผู้ที่ทำหน้าที่ประเมินควร ทราบหลักการที่ควรปฏิบัติเพื่อให้ได้ผลการประเมินที่ตรงตามความเป็นจริง ซึ่งเกี่ยวกับ หลักการประเมินผลได้มีนักวิชาการหลายท่าน ได้เสนอหลักการประเมินผล ดังนี้

ศุพิชญา ชีระกุล (2524) ได้ให้หลักการประเมินผล ดังนี้

1. การประเมินผลงานจะต้องทำติดต่อกัน ไปอย่างสม่ำเสมอ เพื่อดูว่างานที่ทำไปแล้ว ได้ผลดีเพียงใด หากมีปัญหาหรือข้อขัดข้องจะได้แก้ไขทันที่
2. การประเมินผลต้องทำร่วมกันหลายฝ่าย ไม่ใช่เป็นงานของคนใดคนหนึ่ง สำหรับ ในโรงเรียนก็ต้องอาศัยบุคลากรทุกคน
3. ในการประเมินผลต้องยึดถือจุดมุ่งหมายของโครงการเป็นเกณฑ์เปรียบเทียบ
4. ควรดำเนินการให้เป็นประชาธิปไตยที่สุดเท่าที่จะทำได้ มีการรับฟังความคิดเห็น ของทุกคนในหมู่คณะ แบ่งงานกันทำและมีการรับผิดชอบในผลงานเท่ากัน
5. ในการประเมินผลโครงการนิเทศ จะต้องประเมินทุกด้าน และใช้วิธีการหลาย ๆ แบบให้สามารถยืดหยุ่นได้
6. มีการบันทึกผลการประเมินไว้เป็นหลักฐาน และสรุปผลการประเมินไว้ในที่แห่ง เดียวกันให้ศึกษาได้ง่ายเพื่อนำไปปรับปรุงในโอกาสต่อไป

ชารี มณีศรี (2523) ได้กล่าวถึงหลักในการประเมินผลไว้ดังต่อไปนี้

1. การประเมินผลควรใช้กลวิธีหลาย ๆ วิธี
2. การประเมินผลต้องได้รับความร่วมมือจากครู นักเรียน ชุมชน และเจ้าหน้าที่ฝ่าย บริหารการศึกษา
3. การประเมินผลจะต้องให้สัมพันธ์กับหลักสูตร เช่น ถ้ามีการใช้หลักสูตรใหม่ก็ ต้องใช้ระเบียบการวัดผลใหม่ด้วย

4. โครงการวัดผลควรจะได้เป็นไปตามแนวทางของความมุ่งหมายทางการศึกษา ความเจริญงอกงามของบุคคลอันเกิดจากการได้รับการศึกษา มีผลสะท้อนถึงสังคม ชุมชน ประเทศชาติ ให้พลอยเจริญงอกงามไปด้วย

5. การประเมินผลควรใช้วิธีวัดผลหลาย ๆ อย่าง เช่น วัดผลงาน ทักษะคิด นิสัยในการทำงาน ความสม่ำเสมอในการทำงาน การเรียนของเด็ก การสอน และ การใช้วัสดุอุปกรณ์ของครู เป็นต้น

6. ครูทุกคนควรมีส่วนร่วมในการวัดผล ร่วมมือกันทดลอง หาวิธีที่เหมาะสม

7. การประเมินผลต้องกระทำติดต่อกันไปเรื่อย ๆ อย่างสม่ำเสมอจะได้ผลที่แน่นอน และถ้าพบข้อบกพร่องจะได้แก้ไขได้ทันทั่วถึง

8. โครงการประเมินผลควรยืดหยุ่นและใช้หลาย ๆ วิธี เช่น การสัมภาษณ์ สังเกต สอบถาม ทดสอบ การรายงาน ซึ่งขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้ใช้ว่าควรจะใช้วิธีใดเก็บบันทึกผลในการประเมินไว้เป็นหลักฐาน

Hendrick (อ้างถึงในสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2532) ได้กล่าวถึงหลักการต่าง ๆ ในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัยต้องประเมินทุกด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ไม่ควรแยกประเมินเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง

2. การประเมินผลถือเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ครูจำเป็นต้องทำการประเมินผลอย่างต่อเนื่องเพื่อทราบถึงพัฒนาการ ความก้าวหน้าของเด็ก นอกจากนั้น ครูยังสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความสนใจและความต้องการของเด็กได้ตลอดเวลา

3. ผลการประเมินเด็กแต่ละคนควรเก็บเป็นความลับไม่ควรนำมาเปิดเผยแก่ผู้ไม่เกี่ยวข้อง การเลือกวิธีการประเมินผลต้องเลือกให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของเรื่องที่จะประเมิน

4. ในการเปรียบเทียบระดับการพัฒนาเด็กกับเกณฑ์ ต้องใช้เกณฑ์มาตรฐานซึ่งใช้กับเด็กวัยเดียวกัน หรือใช้เครื่องมือที่มีความยาก – ง่าย ระดับเดียวกับเด็กในวัยเดียวกัน

5. ในการประเมินพฤติกรรม ครูควรประเมินหลาย ๆ ครั้งก่อนที่จะสรุปผล

6. การเลือกพฤติกรรมที่จะประเมิน ควรพิจารณาวัตถุประสงค์ของการประเมินให้สอดคล้องกัน เช่น เมื่อสังเกตเห็นว่า เด็กมีปัญหาเกิดขึ้น คือ การติดผ้าห่ม ควรติดตามเฝ้าประเมินพฤติกรรมดังกล่าวไปสักระยะหนึ่ง โดยเน้นพฤติกรรมที่โดดเด่นซึ่งสังเกตเห็นได้เพียงพฤติกรรมเดียว

จากที่กล่าวมาข้างต้น พอสรุปได้ว่าในการนิเทศด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการนักเรียนของผู้นิเทศนั้น ในทางปฏิบัติผู้นิเทศควรปฏิบัติดังนี้

1. จัดประชุมชี้แจง วางแผนเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการนักเรียน
2. กำหนดเกณฑ์การประเมินพัฒนาการนักเรียน
3. ให้ความรู้เกี่ยวกับ เทคนิควิธีการในการประเมินพัฒนาการนักเรียน
4. ส่งเสริมให้ครูนำผลการประเมินพัฒนาการไปใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน
5. ติดตามและประเมินผลในการประเมินพัฒนาการนักเรียน

การมีส่วนร่วมในการแนะนำ ติดตาม ดูแลและรับรองมาตรฐานจากโรงเรียนศูนย์

มาตรฐานโรงเรียน คือ สภาพที่พึงประสงค์ทั้งในเชิงคุณภาพหรือปริมาณซึ่งแสดงได้โดย ประสิทธิภาพของโรงเรียนในการพัฒนานักเรียนตามที่กำหนดไว้ ในปัจจุบันมาตรฐานยังถูกกำหนดให้เป็นเป้าหมายหลักของระบบประกันคุณภาพทางการศึกษา มาตรฐานสามารถแสดงให้เห็นได้ทั้งในเชิงปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต ที่ผู้บริหารและครูจะต้องเป็นเป้าหมายในการดำเนินการเพื่อพัฒนานักเรียนให้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดต่อไป(สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา, 2542)

กรอบในการกำหนดมาตรฐานโรงเรียน

1. ยึดภารกิจและขอบข่ายงานการจัดการศึกษาของโรงเรียน และองค์ประกอบของระบบการจัดการศึกษาด้านกระบวนการและผลผลิตเป็นกรอบในการกำหนดมาตรฐาน
2. มาตรฐานคุณภาพนักเรียน กำหนดจากผลวิเคราะห์จุดมุ่งหมายของหลักสูตร และลักษณะของพลเมืองไทยที่พึงประสงค์ตามแผนพัฒนาการศึกษาโดยกำหนดตัวบ่งชี้ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาแต่ละระดับ
3. มาตรฐานการเรียนการสอนและบริหารโรงเรียน กำหนดจากผลการศึกษาวิเคราะห์ หลักการ แนวคิดเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การเรียนรู้ และการบริหาร โดยเน้นการนำไปสู่คุณภาพนักเรียนที่ถือเป็นเป้าหมายหลัก

กรอบแนวคิดในการประเมินมาตรฐาน (สุดาพร ปานกลิ่น, 2538)

1. การประเมินมาตรฐานมุ่งเน้นให้โรงเรียนเป็นผู้ทำการประเมินตนเอง ในรูป คณะกรรมการเพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนางานให้บรรลุตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ หน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง คือ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ สำนักงานกาประถมศึกษา จังหวัด ประเมินเพื่อหาจุดที่จะส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียน

2. การประเมินมาตรฐาน ดำเนินการ 3 ลักษณะคือ

2.1 การประเมินก่อนการดำเนินการ เป็นการประเมินเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของโรงเรียนและนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนพัฒนาโรงเรียน โดยจะทำการประเมินระยะปิด ภาคเรียนแรก

2.2 การประเมินระหว่างดำเนินงาน เป็นการประเมินเพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงาน โดยจะทำการประเมินระหว่างปีการศึกษา

2.2 การประเมินหลังการดำเนินงาน เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียน โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน โดยจะทำการประเมินเมื่อสิ้นปีการศึกษา

3. การประเมินมาตรฐาน เน้นการมีส่วนร่วมอย่างจริงจังของผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีความเข้าใจและยอมรับการประเมินเพื่อพัฒนางานทุกขั้นตอนของการประเมิน

ขั้นตอนการประเมิน

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินมาตรฐานโรงเรียน
2. คณะกรรมการประเมิน ศึกษา ทำความเข้าใจวัตถุประสงค์และประโยชน์ในการใช้เกณฑ์มาตรฐาน สาระสำคัญของเกณฑ์มาตรฐาน แนวทางการใช้เกณฑ์มาตรฐาน โดยใช้วิธีการศึกษาเอกสาร ประชุมสัมมนา หรือเชิญวิทยากรที่เกี่ยวข้องมาให้ความรู้

3. คณะกรรมการประเมิน วางแผนการประเมินดังต่อไปนี้ คือ กำหนดประเด็นการประเมิน กำหนดระยะเวลาการเก็บข้อมูลและมอบหมายผู้ที่เกี่ยวข้องในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นที่ 2 ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. กรรมการเก็บข้อมูลตามแนวทางการดำเนินงานและแนวทางการประเมินที่กำหนดไว้

2. กรรมการนำข้อมูลมาพิจารณา วิเคราะห์เพื่อสรุปการประเมิน

3. สรุปให้ระดับคุณภาพเป็นรายตัวบ่งชี้

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปผลการประเมินและการรายงานผล

1. สรุปผลการประเมิน
2. รายงานผลการประเมินไปยังหน่วยงานต้นสังกัด

ขั้นที่ 4 นำผลการประเมินไปใช้ ดำเนินการดังนี้

1. ในกรณีที่โรงเรียนไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ให้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขในแต่ละตัวบ่งชี้ เพื่อพัฒนางานให้ปฏิบัติตามมาตรฐานกำหนด
2. ในกรณีที่โรงเรียนผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ให้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขในแต่ละตัวบ่งชี้ เพื่อพัฒนางานให้ได้ระดับมาตรฐานที่สูงขึ้น และต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนการปฏิบัติเพื่อการรับรองมาตรฐานคุณภาพโรงเรียน

การดำเนินงานรับรองมาตรฐานคุณภาพ อาจแบ่งได้ 4 ขั้นตอน แต่ละขั้นตอนมีงานหรือกิจกรรมที่สำคัญ ๆ พอจะแยกกล่าวได้ดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนเตรียมการและสมัครขอรับการรับรองมาตรฐาน

ในการเตรียมการของโรงเรียน เพื่อการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะต้องทำให้เกิดความพร้อม เพื่อสามารถดำเนินงานให้สอดคล้องตามหลักการของโครงการที่มุ่งการประเมินและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน สิ่งที่โรงเรียนต้องเตรียมพร้อมแยกกล่าวเป็นเรื่อง ๆ ได้ดังนี้

- 1.1 การศึกษาทำความเข้าใจลักษณะของโรงเรียนตามมาตรฐานที่กำหนด

1.2 การกำหนดงานหรือโครงการที่จะปฏิบัติในโรงเรียนเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานของโรงเรียนที่มีคุณภาพ ซึ่งระบุไว้ในแต่ละเรื่องให้ครบถ้วน การจัดแบ่งบุคลากรร่วมรับผิดชอบ เนื่องจากบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในโรงเรียนควรจะมีส่วนในการศึกษาตนเองและประเมินตนเอง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน ถูกต้อง โรงเรียนจึงควรแต่งตั้งคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ที่มีบุคลากรทั้งผู้บริหาร ครู หน่วยงานการโรง เจ้าหน้าที่ ผู้ปกครองนักเรียน ตัวแทนนักเรียน (ถ้าเป็นนักเรียนที่มีวุฒิภาวะ) ฯ ล ฯ เพื่อให้ช่วยกันศึกษาและประเมินตามองค์ประกอบต่าง ๆ จำนวนของคณะกรรมการยึดหยุ่นตามปริมาณบุคลากรในโรงเรียน แต่ไม่ว่าจะมีคณะกรรมการกี่คณะ โรงเรียนจะต้องมอบหมายให้คณะกรรมการเหล่านั้นศึกษาและประเมินให้ครบทุกองค์ประกอบ เพื่อจะได้ครอบคลุมมาตรฐานคุณภาพที่พึงประสงค์ในทุก ๆ เรื่อง

1.4 การจัดเตรียมเครื่องมือ เอกสารที่เกี่ยวข้อง ที่จำเป็นจะต้องนำมาใช้ในการสร้างร่องรอย หลักฐานให้ปรากฏหรือการหาข้อมูลเพื่อการประเมิน เป็นต้น เครื่องมือดังกล่าว ได้แก่ แบบฟอร์มต่าง ๆ แบบสอบวัดพฤติกรรมของมนุษย์ที่นำมาใช้ทางการศึกษา รวมทั้งวัสดุ อุปกรณ์เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกแก่คณะกรรมการ หรือคณะทำงานชุดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการรับรองมาตรฐานคุณภาพ

1.5 การจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานในโรงเรียน เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนได้ทราบตรงกันว่าทำอะไร เมื่อไรในรอบปี อีกทั้งจะเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้บริหารในการควบคุม กำกับ หรือปรับแผนการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้สะดวกยิ่งขึ้น

2. โรงเรียนประเมินตนเองและจัดทำรายงาน

การประเมินตนเอง เป็นกระบวนการที่บุคลากรผู้เกี่ยวข้องกระทำเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสถาบันในการที่จะได้ทราบปัญหาและแนวทางปรับปรุงแก้ไข หลักในการประเมินตนเองครอบคลุมสาระสำคัญ ดังนี้

2.1 การประเมินตนเอง ควรเกิดจากแรงจูงใจภายใน มิใช่เกิดจากการสนองตอบแรงกระตุ้นจากองค์กรภายนอก

2.2 ผู้นำสูงสุดของสถาบันหรือโปรแกรมต้องมีภาระผูกพันในการประเมินตนเองและจะต้องแสดงถึงภาระผูกพันนี้อย่างเป็นทางการ ทั้งวาจาและลายลักษณ์อักษร

2.3 การออกแบบการประเมินตนเองจะต้องเหมาะสมกับสถานภาพของสถาบันหรือโปรแกรม

2.4 กระบวนการควรมีทั้งการทำให้เป้าหมายชัดเจน และเพื่อประเมินผลสำเร็จของเป้าหมาย

2.5 การศึกษาควรให้ครอบคลุมส่วนต่าง ๆ ของชุมชน การศึกษาโดยมีตัวแทนที่เหมาะสมเข้าร่วมในการศึกษานั้น

2.6 กระบวนการต้องมีการนำที่ดี มีการใช้กระบวนการกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ ใช้เทคนิคการแถลงปัญหา และการแก้ปัญหา และการใช้ผลงานของคณาจารย์

2.7 ควรศึกษาและส่งเสริมให้องค์การได้พัฒนาความสามารถที่จะดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2.8 ผลของกระบวนการประเมินควรก่อให้เกิดการปรับปรุงการดำเนินงานให้ดีขึ้นทั้งระหว่างการประเมินและหลังการประเมินตนเอง

2.9 ผลของกระบวนการประเมินควรจะได้รายงานที่ชัดเจน และมีประโยชน์ต่อผู้อ่านฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.10 ผลสำคัญของกระบวนการประเมินควรก่อให้เกิดระบบการวิจัยสถาบันที่ต่อเนื่องกัน การวิเคราะห์วิจารณ์ตนเอง และสุดท้ายเป็นการปรับปรุงตนเอง

3. คณะกรรมการตรวจเยี่ยม ประเมินและจัดทำรายงาน

คณะกรรมการตรวจเยี่ยมโรงเรียน มีหน้าที่ศึกษาข้อมูลการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนตรวจสอบรายงาน และให้คำแนะนำช่วยเหลือคณะกรรมการโรงเรียนในการประเมินตนเองการดำเนินงานเกี่ยวกับการตรวจสอบการประเมินและการเขียนรายงาน มีข้อเสนอแนะเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องถือปฏิบัติ ดังนี้

3.1 จะต้องระลึกอยู่เสมอว่า โรงเรียนที่ไปตรวจเยี่ยมนั้นจะได้รับการประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนดอย่างเคร่งครัด และถือเป็นการพัฒนาเพื่อบรรลุผลสำเร็จของโรงเรียนด้วย

3.2 หลีกเลี่ยงการเปรียบเทียบโรงเรียนที่กำลังตรวจเยี่ยมกับโรงเรียนอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนที่มีพื้นฐานแตกต่างกัน

3.3 ระวังมิให้เกิดความเชื่อคลอจนความรู้สึกลำเอียงที่เกิดจากอิทธิพลของผู้บริหารโรงเรียน ขณะเยี่ยมโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเขียนรายงาน

3.4 พึงระลึกอยู่เสมอว่า ความก้าวหน้าในด้านที่โรงเรียนไม่ได้สนใจอาจไม่มากนัก ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการที่จะช่วยให้โรงเรียนมองเห็นปัญหาทุกประเด็นให้ชัดเจน

3.5 ควรมีโอกาสว่างไม่คว่นสรุปประเด็น ก่อนที่จะได้ข้อมูลชัดเจน

3.6 พึงระลึกเสมอว่า การตรวจเยี่ยมโรงเรียน การเสนอข้อคิดเห็นในรายงานไม่ใช่ข้อยุติ แต่เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการรับรองมาตรฐานเท่านั้น

3.7 รายงานการตรวจเยี่ยมโรงเรียน และรายงานของโรงเรียน ถือเป็นสมบัติและลิขสิทธิ์ของโรงเรียนดังนั้น คณะกรรมการตรวจเยี่ยมโรงเรียนไม่ควรเปิดเผยข้อมูลใด ๆ ยกเว้นกรณีที่ได้รับมอบอำนาจจากโรงเรียนหรือเจ้าสังกัดของโรงเรียน

4. คณะกรรมการรับรองมาตรฐานประเมินเพื่อให้การรับรองมาตรฐานคณะกรรมการรับรองมาตรฐาน เป็นคณะบุคคลกลุ่มสุดท้ายที่จะเป็นผู้พิจารณาในขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา เพราะกรรมการชุดนี้ จะเป็นผู้ประเมินผลการพัฒนาตามรายงานของคณะกรรมการตรวจเยี่ยม โดยอาศัยหลักเกณฑ์ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์การจัดการศึกษา ตามที่ระบุไว้ในมาตรฐาน และตัวชี้วัดคุณภาพของการจัดการศึกษาในแต่ละระดับเปรียบเทียบกับความเหมาะสมของการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น ๆ ของโรงเรียน

จากที่กล่าวมาข้างต้น พอสรุปได้ว่าการนิเทศด้านการมีส่วนร่วมในการแนะนำ ติดตาม ดูแลและรับรองมาตรฐานจากโรงเรียนศูนย์ ผู้นิเทศควรปฏิบัติ ดังนี้

1. จัดให้มีระบบการประเมินภายในเพื่อรองรับการประเมินมาตรฐานโรงเรียน
2. ร่วมกำหนดแนวทางดำเนินการในการประเมินมาตรฐานโรงเรียน
3. ส่งเสริมให้มีการพัฒนางานของโรงเรียนให้ได้รับระดับมาตรฐานที่สูงขึ้น
4. เสนอแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. ติดตามและประเมินผลการดำเนินการเกี่ยวกับมาตรฐานโรงเรียน

การพัฒนาครู ผู้บริหารโรงเรียน และเครือข่ายครู

การนิเทศการศึกษาด้านการพัฒนาบุคลากรนั้น ก็เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้เกิดการพัฒนาขึ้น ไม่ว่าจะเป็นตัวครู ผู้บริหาร โดยเฉพาะระบบการพัฒนาแบบเครือข่ายครูที่กำลังเข้ามามีบทบาทอย่างยิ่งในการพัฒนาการสอนของครู ให้สามารถปรับปรุงการจัดการศึกษา เกิดความรับผิดชอบ ทำให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรโดยทั่วไป หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับการวางแผนนโยบายและโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับบุคคล การคัดเลือกบุคคล การฝึกอบรม การกำหนดสิ่งตอบแทนต่าง ๆ การควบคุมอัตรากำลัง การเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน การสร้างภาวะผู้นำ ตลอดจนการสร้างมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานในหน่วยงาน

ในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ความสำเร็จ ความก้าวหน้า หรือความล้มเหลวของงานที่จะเกิดขึ้นในองค์กรนั้นคนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด ดังนั้นการพัฒนาคนให้มีประสิทธิภาพเป็นเรื่องที่ผู้นิเทศควรจะต้องทราบว่าควรจะต้องดำเนินการอย่างไร ในการพัฒนาครู ผู้บริหาร ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มบุคคลที่สำคัญยิ่งในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

ความหมายของการพัฒนาบุคลากร

ภิญโญ สาธร (2523) ได้ให้ความเห็นว่า การพัฒนาบุคลากร เป็นกระบวนการที่มีระบบแบบแผน ซึ่งมุ่งหมายที่จะพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความชำนาญ เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะขององค์กรหรือหน่วยงานนั้น

สมพงษ์ เกษมสิน (2526) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง กรรมวิธีต่าง ๆ ที่มุ่งเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ เพื่อให้ทุกคนในหน่วยงานสามารถปฏิบัติหน้าที่ในความรับผิดชอบได้ดียิ่งขึ้น และนอกจากนี้ ยังมุ่งพัฒนาทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานให้ เป็นไปในทางที่ดี มีกำลังใจ มีขวัญในการปฏิบัติงาน และมีความคิดริเริ่มที่จะปรับปรุงงานให้ ดีขึ้น

กัฟ (Guff, 1975) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนหรือวิทยาลัยนั้น มุ่งที่ การพัฒนาตัวอาจารย์ เป็นการพัฒนาความก้าวหน้าของบุคลากรในด้านความรู้ ทักษะ การ รับรู้ และเทคนิคต่าง ๆ ในการเรียนการสอน รวมทั้ง ส่งเสริมความสัมพันธ์กับนักศึกษาและ เพื่อนร่วมงาน

จากความหมายของการพัฒนาบุคลากรดังกล่าว สรุปได้ว่า การพัฒนาบุคลากรหมายถึง การดำเนินกิจกรรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ วิธีการปฏิบัติงาน และประสบการณ์ ของผู้ปฏิบัติงานในองค์กรนั้น ๆ ตลอดจนการบำรุงขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานเพื่อ ให้มีเกิดทักษะ ปรับปรุงตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

ความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร

แกสเตเตอร์ (Gastetter, 1976) ได้กล่าวถึงความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรในสถาน ศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

1. แก้ไขข้อบกพร่องของครู อาจารย์ ที่ได้รับการฝึกฝนมาไม่ดี ช่วยเหลือผู้ไม่มี ประสบการณ์เพื่อพัฒนาทางการศึกษาควบคู่ไปกับด้านสังคม เพื่อกระตุ้นความเจริญด้านวิชา ชีพ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นปัญหาในการบริหารการศึกษา
2. นอกจากปัญหาดังกล่าวแล้ว สิ่งที่ทำให้มีการพัฒนาบุคลากร คือ การที่มีสิ่งใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากมายที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาบุคลากร เช่น การผลิตของสถาบันครู การสอนภาค ฤดูร้อน การประชุมปฏิบัติการ การศึกษาทางไปรษณีย์ และการประชุมต่าง ๆ
3. การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและสังคม มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดและ วิทยาการได้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การพัฒนาบุคลากรมีความจำเป็นเนื่องจากสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ความก้าวหน้าทางการศึกษา และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกัน บุคลากรต้องมีการปรับตัว อยู่ให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา ทันกับเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า ซึ่งจะทำให้บุคลากรมีความเป็นมาตรฐานในวิชาชีพ

กระบวนการพัฒนาบุคลากร

กระบวนการพัฒนาบุคลากร หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินงานในการพัฒนาบุคลากร อย่างเป็นระบบ และมีแบบแผนในการดำเนินงาน ซึ่งได้มีผู้เสนอแนะการจัดกระบวนการพัฒนาบุคลากร ดังนี้

จรัส สุวรรณเวลา (2524) อาศัยแนวคิดเชิงระบบ แบ่งขั้นตอนการดำเนินงานพัฒนา คณาจารย์ เป็น 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. การหาความต้องการและความจำเป็น
2. พิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. ตั้งเป้าหมายในการดำเนินงาน
4. กำหนดกลยุทธ์และขั้นตอนการดำเนินงาน
5. การคัดเลือกบุคลากรที่จะรับการพัฒนาและฝึกอบรม
6. การฝึกอบรมโดยกำหนดวัตถุประสงค์ จัดประสบการณ์การเรียนรู้ จัดหลักสูตร

จัดสิ่งอำนวยความสะดวก และการประเมินการดำเนินงาน

7. การติดตามผล

จากกระบวนการดังกล่าว พอสรุปได้ว่า กระบวนการในการพัฒนาบุคลากร จะมีการดำเนินงานอยู่ 3 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติงาน และการประเมินผลการดำเนินงาน

กิจกรรมการพัฒนาบุคลากร

ทวีบูรณ์ หอมเย็น (อ้างถึงใน เลิศลักษณ์ สุขแก้ว, 2532) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากร ทำได้ทั้งที่เป็นพิธีการและแบบกึ่งพิธีการ ดังนี้

1. การพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นทางการ หรือเป็นหมู่คณะ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ เสริมสร้างทักษะและแนวคิดที่ถูกต้องในการทำงาน แบ่งเป็นหลายประเภท ได้แก่

- 1.1 การปฐมนิเทศ
- 1.2 การฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะ
- 1.3 การพัฒนาบุคลากรระดับหัวหน้างาน
- 1.4 การพัฒนาบุคลากรระดับผู้บริหาร
- 1.5 การดูงานนอกสถานที่
- 1.6 การประชุมอภิปราย
- 1.7 การบรรยายและการสาธิต

2. การพัฒนาบุคลากรเป็นรายบุคคล เป็นการแนะแนวทางที่ถูกต้องในการทำงาน และการปฏิบัติตนในทางที่ควร และเปิดโอกาสให้ได้รับความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติมได้แก่

- 2.1 ส่งไปฝึกอบรม ดูงานการศึกษาต่อเป็นรายบุคคล
- 2.2 การสอนงาน
- 2.3 การหมุนเวียนกันทำงาน
- 2.4 การให้ปฏิบัติหน้าที่แทน
- 2.5 การให้บุคลากรช่วยเหลืองานกัน
- 2.6 ให้ไปสังเกตการณ์
- 2.7 สนับสนุนให้เป็นสมาชิกของสมาคมที่เกี่ยวข้อง

พนัส หันนาคินทร์ (อ้างถึงใน กิตติมา ปรีดีดิลก, 2532) ได้จำแนกกิจกรรมการพัฒนาครูออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. กิจกรรมที่ครูทำตามลำพัง เป็นกิจกรรมที่ครูอาจทำเองตามความสมัครใจ หรือกิจกรรมที่โรงเรียนส่งเสริม กิจกรรมเหล่านี้ ได้แก่ การฟังปาฐกถา การทดลองและการทำวิจัย การเข้าร่วมประชุมทางวิชาการ การไปสังเกตการสอนในโรงเรียนอื่น ๆ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของโรงเรียน การประเมินความเจริญของตนเอง

2. กิจกรรมพัฒนาครูประจำการที่จัดเป็นหมู่คณะ กิจกรรมประเภทนี้ โรงเรียนจะเป็นผู้จัด ประกอบด้วย การประชุมคณะครูในโรงเรียน การประชุมปฏิบัติการ การปรึกษา งานก่อนเปิดภาคเรียน การแต่งตั้งคณะกรรมการและการแจกข่าวสารของโรงเรียน

จากที่กล่าวมาข้างต้น พอสรุปได้ว่าการนิเทศด้านการพัฒนาครู ผู้บริหาร โรงเรียน และเครือข่ายครู ในทางปฏิบัติผู้นิเทศควรปฏิบัติดังนี้

1. การจัดทำแผนงานและโครงการพัฒนาครู ผู้บริหาร โรงเรียน และเครือข่ายครู
2. จัดการอบรมเกี่ยวกับการปรับปรุงเทคนิคการสอนให้กับบุคลากร
3. ส่งเสริมให้ครูช่วยเหลือ ร่วมมือกันในระบบเครือข่าย
4. จัดให้มีการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนของครู
5. การแนะนำข้อมูลข่าวสารทางวิชาการแก่ครูเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
6. ติดตามและประเมินผลในการพัฒนาครู ผู้บริหาร

การหมุนเวียนครูจากโรงเรียนศูนย์ไปช่วยสอน

การจัดหมุนเวียนครูเข้าสอน ควรจะต้องดำเนินการก่อนเปิดภาคเรียน โรงเรียนควรจะได้มีการดำเนินการดังนี้ (อ่ำภา บุญช่วย, 2537) โรงเรียนควรมีการตรวจสอบความพร้อมของโรงเรียนในเรื่องบุคลากรก่อน ทั้งนี้เพื่อให้ทราบว่า ปัจจุบันมีจำนวนครูอยู่เท่าใด เป็นไปตามเกณฑ์หรือไม่ มีครูที่มีวุฒิอะไรบ้าง มีครูที่มีความถนัด หรือมีความสามารถที่จะสอนวิชาใดบ้าง เมื่อได้สำรวจครูเพื่อเตรียมความพร้อมแล้วจะต้องพิจารณาคุณสมบัติของครูผู้สอนในรายวิชา ก็จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ หรือความชำนาญในการสอนวิชานั้น โดยพิจารณาถึงวิชาเอกที่ครูผู้นั้นเรียนมาก่อนเป็นอันดับแรก วิชาถนัดหรือวิชาโทเป็นอันดับรองลงไป

อ่ำภา บุญช่วย(2537) กล่าวว่า การจัดครูเข้าสอนที่ได้ผลดี เมื่อมีครูพอเพียง มีการจัดแบบใหญ่ ๆ อยู่ 2 แบบ ดังนี้

1. การจัดครูสอนตามแนวตั้ง ได้แก่ การจัดครูสอนในวิชาหนึ่งๆ หลายระดับชั้น เช่น จัดครูสอนวิชาภาษาอังกฤษ ทั้งมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 เป็นต้น การจัดแบบนี้มีผลดีคือ นักเรียนได้เรียนกับครูหลายคน ครูแต่ละคนอาจจะมีวิธีการสอนต่างกัน ทำให้ไม่น่าเบื่อ ครูผู้สอนมีโอกาสได้สอนนักเรียนหลายระดับ ไม่จำเจ และอาจนำวิธีการที่ได้ผลจากการสอนระดับหนึ่งไปใช้กับอีกระดับหนึ่ง เมื่อมีครูไม่มาทำการสอน ก็สามารถจัดครูสอนแทนได้ง่าย ส่วนที่ไม่ดี คือ ครูที่สอนหลายระดับ ต้องเตรียมการสอนหลายวิชา ทำให้มีเวลาไม่เพียงพอในการเตรียมการสอน เตรียมหนังสือและอุปกรณ์การสอน ทำให้ครูไม่ชำนาญในการสอนนักเรียนระดับใดระดับหนึ่งโดยเฉพาะ

2. การจัดครูเข้าสอนตามแนวนอน คือ จัดครูคนหนึ่งสอนวิชาหนึ่งในระดับเดียว เช่น ครูคนหนึ่งสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพียงระดับเดียว วิธีนี้มีส่วนดี คือ ครูสอนวิชาเดียวระดับเดียว เสียเวลาในการเตรียมการสอนน้อยเพราะเตรียมการสอนครั้งเดียว สอนได้หลายกลุ่ม ครูมีทักษะในการสอนวิชาใดวิชาหนึ่งมาก นักเรียนหลายห้องได้เรียนกับครูคนเดียว ทำให้เรียนรู้ในแนวเดียวกัน การวัดผลประเมินผลการเรียนทำโดยครูคนเดียว ทำให้เกิดความเสมอภาคกัน แต่มีข้อเสีย คือ ครูทำการสอนระดับเดียว อาจรู้สึกจำเจ นักเรียนอาจจะเบื่อหน่าย และจัดครูสอนแทนไม่สะดวกเท่าวิธีแรก

จากที่กล่าวมาข้างต้น พอสรุปได้ว่า การนิเทศในด้านการการหมนเวียนครูจากโรงเรียนศูนย์ไปช่วยสอน ผู้นิเทศควรปฏิบัติดังนี้

1. วางแผนการดำเนินการหมนเวียนครูในเครือข่าย
2. สนับสนุน ส่งเสริมให้มีการหมนเวียนครูในเครือข่ายไปช่วยสอน
3. ติดตาม ประเมินผลการดำเนินการหมนเวียนครูในเครือข่าย

การสนับสนุนด้านอื่น ๆ

การจัดการเรียนการสอนในสังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาตินั้นอาจมี ปัญหาแต่ละพื้นที่แตกต่างกันไป การสนับสนุน อำนวยความสะดวกและให้การสนับสนุน ด้านอื่น ๆ ก็ควรจะต้องมีการสนับสนุนในส่วนที่ส่งเสริมให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ ดังที่ แฮริส (Harris, 1985) ได้ให้ความหมายว่า การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง การวางแผนจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการจัดหาอาคารเรียน อาคารประกอบต่าง ๆ และรวมถึงการพัฒนาคุณลักษณะของเครื่องใช้ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

ภิญโญ สาธร (2523) ได้เสนอโครงการที่เอื้ออำนวยความสะดวกสบาย เพื่อช่วยในการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ของบุคลากรในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. จัดสถานที่ทำงานและอุปกรณ์การทำงานให้ได้รับความสะดวกสบาย และเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบตามความจำเป็นของหน่วยงาน และบุคลากรทำที่โรงเรียนจะสามารถอำนวยความสะดวกได้
2. จัดห้องสมุดวิชาการทำเป็นศูนย์วิชาการสำหรับครู ได้ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มพูนประสบการณ์ และพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้า

3. จัดหางบประมาณซ่อมแซมที่พักอาศัย และบ้ายพักครูให้แก่บุคลากรในโรงเรียน
4. จัดสถานที่ ห้องน้ำ ห้องสุขา และสนามพักผ่อนหย่อนใจ ให้ครูใช้พักผ่อนใน

เวลาว่าง

สำหรับโครงการที่จะบริการเพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกแก่ครู ได้แก่โครงการต่อไปนี้

โครงการด้านเศรษฐกิจ ได้แก่

1. การจัดทุนสวัสดิการ
2. จัดจำหน่ายอาหารเครื่องดื่ม ราคาถูกในโรงเรียน
3. จัดบริการร้านค้าสหกรณ์ในโรงเรียน
4. จัดบริการตรวจสุขภาพอนามัยแก่ครูและครอบครัวของครูประจำปี
5. จัดหาทุนการศึกษาสงเคราะห์บุตรหลานของครูในโรงเรียน
6. จัดทุนสงเคราะห์ช่วยเหลือแก่บุคลากรในโรงเรียน

โครงการนันทนาการ เป็นโครงการที่มีเจตนารมณ์ที่จะให้บุคลากรในโรงเรียนหลังจากที่ได้ปฏิบัติงานมาแล้วในระหว่างวัน สัปดาห์ ภาคเรียน หรือปีการศึกษาที่ดี มีโอกาสได้รับการพักผ่อนหย่อนใจนอกเวลา เพื่อลดความเครียดทางสมอง ทางอารมณ์ และทางกาย สิ่งที่ต้องจัดตามโครงการนี้ ได้แก่

1. การจัดห้องพักผ่อน
2. จัดที่สำหรับเล่นกีฬาใหม่
3. จัดไปศึกษานอกสถานที่
4. จัดกิจกรรมแข่งกีฬาในร่มและกลางแจ้ง
5. จัดประชุม พบปะสังสรรค์ รื่นเริง
6. จัดชั่วโมงว่างให้มีการพักผ่อน
7. จัดมุมหนังสือที่สมาชิกสนใจในห้องสมุด

นอกจากการจัดบริการอำนวยความสะดวกในการใช้ทรัพยากรแล้ว การสร้างขวัญกำลังใจที่ดีให้เกิดขึ้นกับครูก็จะช่วยให้ครูมีกำลังใจในการทำงานสูงขึ้น ช่วยให้เกิดความสามัคคีขึ้นในหมู่คณะ ร่วมมือร่วมใจ ขยันหมั่นเพียรในการทำงาน มีความรับผิดชอบและเกิดความมุ่งมั่นในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ สำหรับวิธีการสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานนั้น ชารี มณีศรี (2523) แนะนำไว้ดังนี้

1. สร้างให้กลุ่มเกิดทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน เพราะถ้าทุกคนมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานแล้ว ย่อมทำให้ทุกคนรักงานและกระตือรือร้นที่จะทำงาน

2. การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในหน่วยงาน มีการยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน ย่อมก่อให้เกิดบรรยากาศการทำงานขึ้น
3. ยกย่อง ชมเชย ให้กำลังใจแก่ผู้ตั้งใจทำความดี การชมเชยควรคำนึงถึงกาลเทศะ มีเหตุมีผลมาจากความจริงใจ ไม่ชมเชยพร่ำเพรื่อทำให้ความชมเชยหมดความหมาย
4. เอาใจใส่เรื่องสวัสดิภาพ ให้ความสนิสนมพอสมควร ทักทายปราศรัย ได้ถามข่าวคราวทุกข์สุขในโอกาสอันควร
5. ให้สมาชิกมีโอกาสระบายความคับข้องใจในการทำงาน
6. ควรให้มีโอกาสสำรวจหรือออกแบบสอบถามสภาพทั่วไปในการทำงาน เพื่อจะหาทางแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น รวมทั้งการรักษาน้ำใจในการทำงานไว้ด้วย
7. ให้มีโอกาที่จะเจริญก้าวหน้าไปสู่ตำแหน่ง หรือเงินเดือนสูงขึ้น รวมทั้งการได้รับการพิจารณาความดีความชอบด้วยความยุติธรรม
8. สถานที่ทำงานดี มีสิ่งอำนวยความสะดวกพอสมควร
9. ให้ทุกคนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นปรับปรุงงาน รวมทั้งมีส่วนร่วมในความสำเร็จของงาน หากบุคคลใดมีความคิดริเริ่มที่ดีมีประโยชน์ในการปรับปรุงงาน ควรยกย่องความดีความชอบของบุคคลนั้น เพื่อให้เป็นตัวอย่าง เป็นกำลังใจแก่ผู้ร่วมงานคนอื่น

จากที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่า การนิเทศในการสนับสนุนด้านอื่น ๆ ผู้นิเทศควรปฏิบัติ ดังนี้

1. จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เอื้อต่อการปฏิบัติงาน
2. จัดให้มีกิจกรรมนันทนาการ
3. เสริมสร้างขวัญ กำลังใจในการทำงานของบุคลากร
4. ติดตามประเมินผลในการสนับสนุนด้านอื่น ๆ

แผนพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงาน

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ(2541) ในรูปแบบการจัดเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล

ภาพลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด เป็นโรงเรียนที่ประชาชนในจังหวัดให้การยอมรับด้านคุณภาพ เป็นที่นิยมของประชาชน ซึ่งในแต่ละปีการศึกษา จะมีประชาชนนำบุตรหลานไปสมัครเข้าเรียนเป็นจำนวนมาก โรงเรียนมักเกิดปัญหาการรับเด็กเข้าเรียน ไม่สามารถรับเด็กที่สมัครเข้าเรียนทุกคนได้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงมีแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ไปพัฒนา

ปรับปรุงโรงเรียนที่มีความพร้อม และศักยภาพในทุกอำเภอ ในรูปแบบของเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลขึ้น โดยมีโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดเป็นโรงเรียนศูนย์ ทำหน้าที่ช่วยเหลือสนับสนุนด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาโรงเรียนเครือข่ายให้มีมาตรฐานใกล้เคียงกัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาโรงเรียนในระดับอำเภอให้มีมาตรฐานใกล้เคียงโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด เป็นที่ยอมรับของชุมชน และท้องถิ่น
2. เพื่อพัฒนานักเรียนในเขตอำเภอได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพจากโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพในการจัดการศึกษา

เป้าหมาย

1. ทุกอำเภอมีโรงเรียนเครือข่ายอนุบาลในปี 2542
2. โรงเรียนอนุบาลระดับอำเภอมีการจัดการศึกษาที่ได้มาตรฐาน และเป็นที่ยอมรับของชุมชน และผู้ปกครองในท้องถิ่นให้ความนิยมส่งลูกหลานเข้ามาเรียน

แนวทางการดำเนินงาน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีเป้าหมายจัดตั้งโรงเรียนอนุบาลอำเภอขึ้น อำเภอละ 1 โรงเรียน โดยมีอนุบาลประจำจังหวัดเป็นโรงเรียนศูนย์ ทำหน้าที่เป็นแม่ข่ายที่จะสนับสนุน ให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการ การบริหารจัดการ และด้านอื่น ๆ รวมทั้งแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ของบุคลากร โดยกำหนดชื่อโรงเรียนในเครือข่าย ดังนี้

1. กรณีเปลี่ยนชื่อโรงเรียน

โรงเรียนอนุบาล.....(ระบุชื่ออำเภอ) เช่น โรงเรียนอนุบาลแม่สาย
โรงเรียนอนุบาลสุโขทัย หรือ โรงเรียนอนุบาล.....(ใช้ชื่อโรงเรียนเดิม) เช่น
โรงเรียนอนุบาลบ้านป่าแดง โรงเรียนอนุบาลวัดดอนตูม หรือชื่ออื่น ๆ ตามความต้องการของโรงเรียนและชุมชน

2. กรณีไม่เปลี่ยนชื่อโรงเรียน แต่แสดงสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่งให้เห็นว่า เป็นเครือข่ายอนุบาล

ทั้งนี้ โรงเรียนอนุบาลอำเภอสามารถให้บริการทางวิชาการแก่โรงเรียนใกล้เคียงอื่น ๆ ก็ได้

แนวทางการคัดเลือกโรงเรียนเครือข่าย

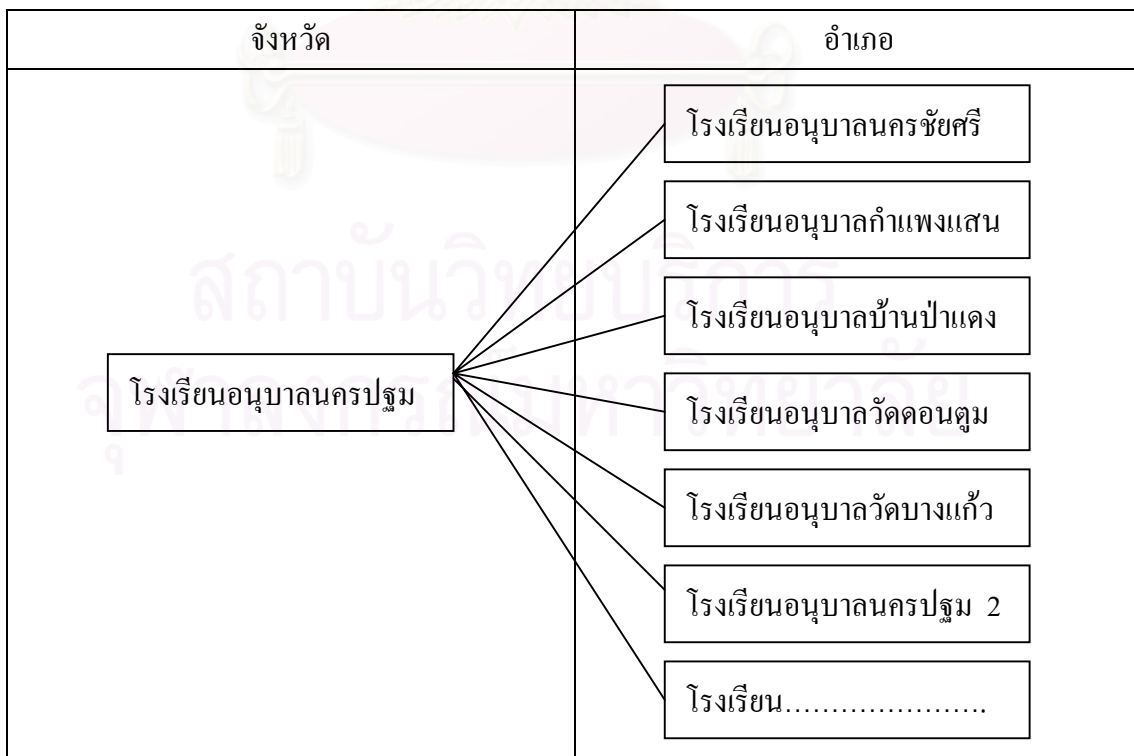
1. เป็นโรงเรียนที่มีความพร้อม และตั้งอยู่ในชุมชนหลัก
2. เป็นโรงเรียนที่เปิดทำการสอน 2-3 ระดับ

การสนับสนุนจากโรงเรียนศูนย์

เครือข่ายโรงเรียนลักษณะนี้ โรงเรียนศูนย์จะให้การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ แก่โรงเรียนในเครือข่าย เช่น

1. การปรับปรุงรูปแบบการบริหาร โรงเรียน
2. การปรับปรุงการจัดประสบการณ์และการเรียนการสอน
3. การจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการนักเรียน
5. การมีส่วนร่วมในการแนะนำ ติดตาม ดูแลและรับรองมาตรฐานจากโรงเรียนศูนย์
6. การพัฒนาครู ผู้บริหารโรงเรียน และเครือข่ายครู
7. การหมุนเวียนครูจากโรงเรียนศูนย์ไปช่วยสอน
8. การสนับสนุนด้านอื่น ๆ

ตัวอย่าง รูปแบบการจัดเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุนทร โคลมี (2528) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่พบจากการจัดการดำเนินงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ที่โรงเรียนระบุมากที่สุดคือ ปัญหาและอุปสรรคด้านบุคลากร และการจัดการในเรื่องโรงเรียนที่ขาดแคลนวิทยากรและ/หรือแหล่งวิชาการที่จะให้ความรู้แก่ครูเพื่อนำไปใช้ในการจัดการดำเนินงานของโรงเรียน โดยโรงเรียนระบุสาเหตุว่า เป็นเพราะวิทยากรหรือแหล่งวิชาการที่อยู่ห่างไกล โรงเรียนเกินไป สำหรับผลกระทบของปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน โรงเรียนจำนวนมากที่สุดระบุว่า จัดการนิเทศการศึกษาได้ แต่ไม่มีประสิทธิภาพดีพอ

จินดา จำเพียร (2530) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาการปฏิบัติงานด้านการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่าน” ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่าน ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานด้านการนิเทศศึกษารอบทั้ง 10 ด้าน โดยเรียงลำดับการปฏิบัติจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1. การจัดระบบการเรียนการสอน 2. การบริหารบุคคล 3. การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน 4. การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ 5. การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก 6. การประเมินผลการสอน 7. การพัฒนาหลักสูตร 8. การฝึกอบรมครูประจำการ 9. การจัดบริการพิเศษแก่ครู 10. การปฐมนิเทศครูใหม่

วินัย มากระจันทร์ (2532) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5” ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5 ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนครบทั้ง 10 ด้าน โดยเรียงลำดับการปฏิบัติจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การจัดระบบการเรียนการสอน การสร้างความสัมพันธ์ชุมชน การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก การบริหารบุคลากร การประเมินผลการสอน การฝึกอบรมครูประจำการ การพัฒนาหลักสูตร การจัดบริการพิเศษแก่ครู และการปฐมนิเทศครูใหม่ ปัญหาในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ส่วนใหญ่มีปัญหาจากครูไม่เปลี่ยนพฤติกรรมการสอน บุคลากรในโรงเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในการนำผลการวิจัยไปใช้ ไม่มีงบประมาณเพียงพอที่จะสนองความ

ต้องการสื่อการเรียนการสอนของครู ขาดงบประมาณในการจัดฝึกอบรมครูประจำการ บุคลากรที่ได้รับการบรรจุมีคุณสมบัติไม่ตรงตามความต้องการของโรงเรียน ขาดงบประมาณสนับสนุนในการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก ขาดแคลนเครื่องมือการวัดผลและประเมินผล การเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ขาดงบประมาณในการจัดบริการพิเศษแก่ครู และสภาพอาคารสถานที่ไม่เอื้ออำนวยและเพียงพอต่อการให้บริการชุมชน

เลิศลักษณ์ สุขแก้ว (2532) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาการปฏิบัติงานด้านการนิเทศการศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการอนุบาลชนบท ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 2” ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการอนุบาลชนบท ส่วนใหญ่ ได้ปฏิบัติงานด้านการนิเทศการศึกษา ครบทั้ง 5 ด้าน ดังนี้ ด้านการประเมินผล คือ การประเมินผลการสอนของครู ด้านสื่อการเรียนการสอน คือ การช่วยเหลือและสนับสนุนครู ให้จัดทำและหาสื่อการเรียนการสอน ด้านอำนวยความสะดวกและบริการอื่น ๆ คือ การสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ครูผู้สอน และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในเรื่องการเรียนการสอน ด้านการจัดแนวประสบการณ์และการสอน คือ การชี้แจงเกี่ยวกับการจัดชั้นอนุบาลศึกษาให้ชุมชนทราบ การเตรียมการเกี่ยวกับการใช้แนวการจัดประสบการณ์ และการดำเนินการช่วยเหลือครูให้สามารถจัดกิจกรรมและประสบการณ์ได้ตามตารางประจำวันและแผนการจัดประสบการณ์ ด้านการพัฒนานุเคราะห์ก่อนประถมศึกษา คือ การคัดเลือกครูเข้าสอนชั้นอนุบาลศึกษา

ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศการศึกษา ส่วนใหญ่มีปัญหาจากไม่มีงบประมาณเพียงพอในการจัดการด้านการจัดทำเอกสารเพิ่มเติม การจัดทำสื่อการเรียนการสอน การพัฒนานุเคราะห์ และด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการอื่น ๆ และปัญหาด้านการขาดเครื่องมือมาตรฐานในการตรวจสอบผลการเรียน เอกสารทางวิชาการมีน้อย และขาดเครื่องมือที่มีคุณภาพในการประเมินผลงาน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่า การปฏิบัติงานด้านการนิเทศส่วนใหญ่เป็นการศึกษาการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของผู้บริหาร ในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งส่วนใหญ่ผู้บริหารยังไม่สามารถปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนได้อย่างเต็มที่ ทำให้การจัดการศึกษายังมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการนิเทศส่วนใหญ่ขาดแคลนการสนับสนุนด้านงบประมาณ บุคลากรที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการนิเทศ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ยังไม่เพียงพอ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการปฏิบัติงาน และปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศ ของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5 ในบทนี้จะเป็นการเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ประชากรที่ศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ประชากร คือ คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเขตการศึกษา 5 จำนวน 6 จังหวัด แยกเป็นรายจังหวัดดังนี้

1. คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลจังหวัดกาญจนบุรี ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนศูนย์ 1 คน ศึกษาพิเศษผู้ประสานงานระดับจังหวัด 1 คน ศึกษาพิเศษผู้ประสานงานระดับอำเภอ 13 คน ผู้บริหารโรงเรียนเครือข่าย 13 คน

รวม จำนวน 28 คน

2. คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลจังหวัดราชบุรี ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนศูนย์ 1 คน ศึกษาพิเศษผู้ประสานงานระดับจังหวัด 1 คน ศึกษาพิเศษผู้ประสานงานระดับอำเภอ 10 คน ผู้บริหารโรงเรียนเครือข่าย 10 คน

รวม จำนวน 22 คน

3. คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลจังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนศูนย์ 1 คน ศึกษาพิเศษผู้ประสานงานระดับจังหวัด 1 คน ศึกษาพิเศษผู้ประสานงานระดับอำเภอ 8 คน ผู้บริหารโรงเรียนเครือข่าย 8 คน

รวม จำนวน 18 คน

4. คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนศูนย์ 1 คน ศึกษาพิเศษผู้ประสานงานระดับจังหวัด 1 คน ศึกษาพิเศษผู้ประสานงานระดับอำเภอ 8 คน ผู้บริหารโรงเรียนเครือข่าย 8 คน

รวม จำนวน 18 คน

5. คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลจังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนศูนย์ 1 คน ศึกษาพิเศษผู้ประสานงานระดับจังหวัด 1 คน ศึกษาพิเศษผู้ประสานงานระดับอำเภอ 10 คน ผู้บริหารโรงเรียนเครือข่าย 10 คน

รวม จำนวน 22 คน

6. คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลจังหวัดสมุทรสงคราม ประกอบด้วย
 ผู้บริหารโรงเรียนศูนย์ 1 คน ศึกษาพิเศษที่ผู้ประสานงานระดับจังหวัด 1 คน ศึกษาพิเศษที่
 ผู้ประสานงานระดับอำเภอ 3 คน ผู้บริหารโรงเรียนเครือข่าย 3 คน

รวม จำนวน 8 คน

รวมประชากรทั้งหมด 116 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามประเภทแบบสำรวจรายการ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open - Ended) แบ่งเป็น 3 ตอน ซึ่งมีรายละเอียดโครงสร้างคำถาม ดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามคำถามมีจำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ อายุราชการ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ครอบคลุมตามกรอบของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) และ แบบปลายเปิด (Open - Ended) แบ่งออกเป็น 8 ด้าน ดังนี้

- 2.1 การปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียน
- 2.2 การปรับปรุงการจัดประสบการณ์และการเรียนการสอน
- 2.3 การจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน
- 2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการนักเรียน
- 2.5 การมีส่วนร่วมในการแนะนำ ติดตาม ดูแลและรับรองมาตรฐานจากโรงเรียนศูนย์

2.6 การพัฒนาครู ผู้บริหารโรงเรียน และเครือข่ายครู

2.7 การหมุนเวียนครูจากโรงเรียนศูนย์ไปช่วยสอน

2.8 การสนับสนุนด้านอื่น ๆ

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตามกรอบของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open - Ended)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีลำดับดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษาเพื่อสร้างแบบสอบถาม โดยยึดกรอบแนวความคิดของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งประกอบด้วย การปรับปรุงรูปแบบการบริหาร โรงเรียน การปรับปรุงการจัดประสบการณ์ และการเรียนการสอน การจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน การมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการนักเรียน การมีส่วนร่วมในการแนะนำ ติดตาม ดูแลและรับรอง มาตรฐานจากโรงเรียนศูนย์ การพัฒนาครู ผู้บริหารโรงเรียน และเครือข่ายครู การหมุนเวียนครูจากโรงเรียนศูนย์ไปช่วยสอน การสนับสนุนด้านอื่น ๆ
2. สร้างเครื่องมือวิจัยฉบับร่างขึ้นโดยศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ ตลอดจนอาศัยประสบการณ์การนิเทศของผู้เชี่ยวชาญ และผู้ที่ทำงานด้านการศึกษา
3. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้นเรียบร้อยแล้วไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบ พิจารณาแก้ไข ปรับปรุง
4. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไข จากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา
5. นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญไปพิจารณาปรับปรุงแบบสอบถามให้เหมาะสมยิ่งขึ้นภายใต้การแนะนำและการให้คำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ ถึง ผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 116 ชุด ไปยังคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 5 ทางไปรษณีย์
3. ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถาม ช่วยจัดส่งแบบสอบถามกลับคืนทางไปรษณีย์ ได้แบบสอบถามคืนมาและมีความสมบูรณ์ทั้งหมด 104 ชุด คิดเป็นร้อยละ 89.66

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา
 2. วิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) ส่วนที่เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open – Ended) วิเคราะห์เนื้อหา จัดเรียงลำดับ และนำเสนอข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบ
- คำบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}} \times 100$$

(ประคอง วรรณสูตร, 2527)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้ผู้วิจัยได้เสนอวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5 ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล รวม 104 คน โดยเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย เรียงตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ในเรื่อง เพศ อายุ อายุราชการ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งงาน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล เกี่ยวกับการปรับปรุงรูปแบบการบริหาร โรงเรียน การปรับปรุงการจัดประสบการณ์และการเรียนการสอน การจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน การมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการนักเรียน การมีส่วนร่วมในการแนะนำติดตามดูแลและรับรองมาตรฐานจากโรงเรียนศูนย์ การพัฒนาครู ผู้บริหาร โรงเรียน และเครือข่ายครู การหมุนเวียนครูจากโรงเรียนศูนย์ไปช่วยสอน การสนับสนุนด้านอื่น ๆ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล เกี่ยวกับการปรับปรุงรูปแบบการบริหาร โรงเรียน การปรับปรุงการจัดประสบการณ์และการเรียนการสอน การจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน การมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการนักเรียน การมีส่วนร่วมในการแนะนำติดตามดูแลและรับรองมาตรฐานจากโรงเรียนศูนย์ การพัฒนาครู ผู้บริหาร โรงเรียนและเครือข่ายครู การหมุนเวียนครูจากโรงเรียนศูนย์ไปช่วยสอน การสนับสนุนด้านอื่น ๆ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 แสดงค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลำดับที่	สถานภาพ	จำนวน (N = 104)	ร้อยละ
1.	เพศ		
	ชาย	72	69.23
	หญิง	32	30.77
2.	อายุ		
	น้อยกว่า 30 ปี	-	-
	30 - 39 ปี	5	4.81
	40 - 49 ปี	44	42.31
	50 ปี ขึ้นไป	55	52.88
3.	อายุราชการ		
	น้อยกว่า 5 ปี	-	-
	5 - 9 ปี	1	0.96
	10 - 14 ปี	6	5.77
	15 - 19 ปี	9	8.65
	20 ปีขึ้นไป	88	84.62
4.	วุฒิการศึกษา		
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	1	0.96
	ปริญญาตรี	54	51.92
	ปริญญาโท	49	47.12
	ปริญญาเอก	-	-
5.	ตำแหน่งงาน		
	ศึกษานิเทศก์	51	49.04
	ผู้บริหารโรงเรียน	53	50.96

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
ปรากฏผล ดังนี้

1. เพศ

คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ
69.23 เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 30.77

2. อายุ

คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล อายุ 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 52.88
อายุ 40 - 49 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.31 อายุ 30 - 39 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.81

3. อายุราชการ

คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่มีอายุราชการ 20 ปีขึ้นไป
คิดเป็นร้อยละ 84.62 รองลงมา มีอายุราชการ 15 - 19 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.65 อายุราชการ
10 - 14 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.77 อายุราชการ 5 - 9 ปี คิดเป็นร้อยละ 0.96

4. วุฒิการศึกษา

คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็น
ร้อยละ 51.92 รองลงมา คือ ระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 47.12 ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี
คิดเป็นร้อยละ 0.96

5. ตำแหน่งงาน

คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล เป็นผู้บริหาร โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ
50.96 เป็นศึกษานิเทศก์ คิดเป็นร้อยละ 49.04

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 การปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล

รายละเอียดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ทั้ง 8 ด้าน ดังปรากฏในตารางที่ 2 - 9 จำแนกได้ดังนี้

1. ด้านการปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียน ปรากฏในตารางที่ 2
2. ด้านการปรับปรุงการจัดประสบการณ์และการเรียนการสอน ปรากฏในตารางที่ 3
3. ด้านการจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน ปรากฏในตารางที่ 4
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการนักเรียน ปรากฏในตารางที่ 5
5. ด้านการมีส่วนร่วมในการแนะนำ ติดตาม ดูแลและรับรองมาตรฐานจากโรงเรียนศูนย์ ปรากฏในตารางที่ 6
6. ด้านการพัฒนาครู ผู้บริหารโรงเรียนและเครือข่ายครู ปรากฏในตารางที่ 7
7. ด้านการหมุนเวียนครูจากโรงเรียนศูนย์ไปช่วยสอน ปรากฏในตารางที่ 8
8. ด้านการสนับสนุนด้านอื่น ๆ ปรากฏในตารางที่ 9

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 แสดงค่าร้อยละของการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่าย
โรงเรียนอนุบาล ด้านการปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียน

การปฏิบัติงานนิเทศ ด้านการปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียน	จำนวน (N = 104)	ร้อยละ
1. การมีส่วนร่วมในการสรรหา คัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษา		
ไม่มีส่วนร่วม	33	31.73
มีส่วนร่วม โดย	71	68.27
- กำหนดนโยบายในการสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษา	31	43.66
- กำหนดแนวทางปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา	27	38.03
- กำหนดเกณฑ์การคัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษา	16	22.54
- เสนอแนะวิธีการคัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษา	43	60.56
- พิจารณาผู้ที่เหมาะสมที่จะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา	40	56.34
- ติดตามผลของการคัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษา	31	43.66
2. การมีบทบาทเพื่อกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา		
ไม่มีบทบาท	48	46.15
มีบทบาท โดย	56	53.85
- กำหนดแนวทางปฏิบัติของคณะกรรมการสถานศึกษาในการจัดการศึกษา	47	83.93
- ให้คณะกรรมการสถานศึกษาจัดทำโครงการ แผนงานในการบริหารโรงเรียน	7	12.50
- ให้คณะกรรมการสถานศึกษามอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติตาม	17	30.36

ตารางที่ 2 (ต่อ)

การปฏิบัติงานนิเทศ ด้านการปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียน	จำนวน (N = 104)	ร้อยละ
3. การให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียน		
ไม่มีการให้ความรู้	4	3.85
ให้ความรู้ โดย	100	96.15
- จัดฝึกอบรมให้กับบุคลากรในเครือข่าย	55	55.00
- แจกเอกสารเผยแพร่เกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนให้กับ บุคลากรในเครือข่าย	65	65.00
- มอบหมายให้ครู ศึกษาค้นคว้า	49	49.00
- ชี้แจงให้ความรู้แก่ครูด้วยตนเอง	65	65.00
- เสนอแนะแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนให้กับ ครู	59	59.00
4. การสนับสนุนให้ครู มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน		
ไม่ได้สนับสนุน	5	4.81
สนับสนุน โดย	99	95.19
- เปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระในที่ประชุม	79	79.80
- ให้บุคลากรมีส่วนร่วมจัดทำโครงการพัฒนางานของ โรงเรียน	73	73.74
- ให้ครูร่วมกันวางแผนในการบริหารโรงเรียน	67	67.68
- เปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการจัดทำธรรมนูญสถาน ศึกษา	76	76.77
- จัดให้มีการประชุมสรุปงานต่าง ๆ ของโรงเรียนที่ครู รับผิดชอบ	64	64.65

ตารางที่ 2 (ต่อ)

การปฏิบัติงานนิเทศ ด้านการปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียน	จำนวน (N = 104)	ร้อยละ
5. การดูแล ติดตาม ให้คำแนะนำในกรณีที่โรงเรียนต้องการความช่วยเหลือในด้านบริหารโรงเรียน		
ไม่ได้ปฏิบัติ	9	8.65
ปฏิบัติ โดย	95	91.35
- สำรวจ วิเคราะห์ปัญหาของโรงเรียนเครือข่ายในด้านการบริหารโรงเรียน	56	58.95
- เสนอแนะรูปแบบการบริหารโรงเรียนให้เหมาะสม	67	70.53
- สนับสนุนให้โรงเรียนได้มีการประเมินการบริหารโรงเรียน	75	78.95
- จัดประชุมสรุปผลการดำเนินงานการบริหารโรงเรียนในรูปแบบเครือข่าย	41	43.16
- จัดการประเมินการบริหารงานของโรงเรียนเครือข่าย	41	43.16
- มีการจัดทำรายงานสรุปการบริหารงานของโรงเรียนเครือข่าย	33	34.74

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ด้านการปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียน ปรากฏผล ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการสรรหา คัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตอบว่า ไม่มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 31.73 ตอบว่า มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 68.27 การมีส่วนร่วมปฏิบัติโดย การเสนอแนะวิธีการคัดเลือกกรรมการสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 60.56 รองลงมา คือ การพิจารณาผู้ที่เหมาะสมที่จะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 56.34 กำหนดนโยบายในการสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 43.66 ติดตามผลของการคัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 43.66 กำหนดแนวทางปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 38.03 กำหนดเกณฑ์การคัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 22.54

2. การมีบทบาทเพื่อกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตอบว่า ไม่มีบทบาท คิดเป็นร้อยละ 46.15 ตอบว่า มีบทบาท คิดเป็นร้อยละ 53.85 การมีบทบาทเพื่อกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา ส่วนใหญ่มี

บทบาทโดย กำหนดแนวทางปฏิบัติของคณะกรรมการสถานศึกษาในการจัดการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 83.93 รองลงมา คือ ให้คณะกรรมการสถานศึกษามอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติตาม คิดเป็นร้อยละ 30.36 ให้คณะกรรมการสถานศึกษาดำเนินการจัดทำโครงการ แผนงานในการบริหารโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 12.50

3. การให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตอบว่า ไม่มีการให้ความรู้ คิดเป็นร้อยละ 3.85 ตอบว่า มีการให้ความรู้ คิดเป็นร้อยละ 96.15 การให้ความรู้โดย แจกเอกสารเผยแพร่เกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนให้กับบุคลากรในเครือข่าย คิดเป็นร้อยละ 65.00 ซึ่งแจ้งให้ความรู้แก่ครูด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 65.00 เสนอแนะแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนให้กับครู คิดเป็นร้อยละ 59.00 จัดฝึกอบรมให้กับบุคลากรในเครือข่าย คิดเป็นร้อยละ 55.00 มอบหมายให้ครูศึกษาค้นคว้า คิดเป็นร้อยละ 49.00

4. การสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตอบว่า ไม่ได้สนับสนุน คิดเป็นร้อยละ 4.81 ตอบว่า สนับสนุน คิดเป็นร้อยละ 95.19 การสนับสนุนโดย เปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระในที่ประชุม คิดเป็นร้อยละ 79.80 รองลงมาคือ เปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการจัดทำธรรมนูญสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 76.77 ให้บุคลากรมีส่วนร่วมจัดทำโครงการพัฒนางานของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 73.74 ให้ครูร่วมกันวางแผนในการบริหารโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 67.68 จัดให้มีการประชุมสรุปงานต่าง ๆ ของโรงเรียนที่ครูรับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 64.65

5. การดูแล ติดตาม ให้คำแนะนำในด้านบริหารโรงเรียน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตอบว่า ไม่ได้ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 8.65 ตอบว่า ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 91.35 ปฏิบัติโดย สนับสนุนให้โรงเรียนได้มีการประเมินการบริหารโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 78.95 รองลงมา คือ เสนอแนะรูปแบบการบริหารโรงเรียนให้เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 70.53 สสำรวจ วิเคราะห์ปัญหาของโรงเรียนเครือข่ายในด้านการบริหารโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 58.95 จัดประชุมสรุปผลการดำเนินงานการบริหารโรงเรียนในรูปแบบเครือข่าย คิดเป็นร้อยละ 43.16 จัดการประเมินการบริหารงานของโรงเรียนเครือข่าย คิดเป็นร้อยละ 43.16 มีการจัดทำรายงานสรุปการบริหารงานของโรงเรียนเครือข่าย คิดเป็นร้อยละ 34.74

ตารางที่ 3 แสดงค่าร้อยละของการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่าย
โรงเรียนอนุบาล ด้านการปรับปรุงการจัดประสบการณ์และการเรียนการสอน

การปฏิบัติงานนิเทศ ด้านการปรับปรุงการจัดประสบการณ์และการเรียนการสอน	จำนวน (N = 104)	ร้อยละ
1. การบริการในด้านหลักสูตร แผนการสอนให้กับโรงเรียนในเครือข่าย		
ไม่ได้จัดบริการ	15	14.42
จัดบริการ โดย	89	85.58
- จัดการอบรมครูให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย หลักการ โครงสร้างของหลักสูตร	83	93.26
- พัฒนาหลักสูตร และจัดทำแผนการสอนเพื่อใช้ในโรงเรียน เครือข่าย	48	53.93
- จัดหาเอกสารหลักสูตร เช่น คู่มือครู แผนการสอนให้ เพียงพอ สำหรับให้ครูได้ศึกษาค้นคว้า	71	79.78
- จัดศูนย์บริการเกี่ยวกับหลักสูตรของโรงเรียนในเครือข่าย	25	28.09
2. การสนับสนุนให้มีการนิเทศการสอนให้กับครูที่ปฏิบัติงานอยู่ใน โรงเรียนเครือข่ายอนุบาล		
ไม่ได้สนับสนุน	11	10.58
สนับสนุน โดย	93	89.42
- ชี้แจงให้ครูเข้าใจจุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอน	72	77.42
- จัดตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการนิเทศการสอนในโรงเรียน เครือข่าย	47	50.54
- แนะนำเทคนิคการนิเทศการสอนให้กับครู	63	67.74
- สนับสนุนให้ครูภายในโรงเรียนเครือข่ายช่วยเหลือในเรื่อง การจัดการเรียนการสอนกันเอง โดยมีคณะกรรมการ เครือข่ายเป็นผู้คอยแนะนำช่วยเหลือ	64	68.82
- จัดโครงการนิเทศการสอนภายในเครือข่ายโรงเรียนอย่าง สม่ำเสมอ	35	37.63

ตารางที่ 3 (ต่อ)

การปฏิบัติงานนิเทศ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านการปรับปรุงการจัดประสบการณ์และการเรียนการสอน	(N = 104)	
3. การให้ความรู้แก่ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนเครือข่ายอนุบาล เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน		
ไม่ได้ปฏิบัติ	8	7.69
ปฏิบัติ โดย	96	92.31
- จัดอบรมเกี่ยวกับเทคนิควิธีการสอนให้กับครู	65	67.71
- จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	76	79.71
- แจกเอกสารให้ครูศึกษารายละเอียดในการปฏิบัติการสอน	65	67.71
- ให้ครูศึกษาวิธีการสอนจากสื่อต่าง ๆ	84	87.50
4. การส่งเสริมพัฒนาการสอนใหม่ ๆ เพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน		
ไม่ได้ปฏิบัติ	3	2.88
ปฏิบัติ โดย	101	97.12
- นำผลการวิจัยเกี่ยวกับวิธีการสอนมาเผยแพร่เพื่อปรับปรุงวิธีการสอนของครู	48	47.52
- แนะนำให้ครูได้ทดลองใช้วิธีการสอนใหม่ ๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้	72	71.29
- จัดสาธิตการสอนใหม่ ๆ ให้แก่ครู	20	19.80
- ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	77	76.23
- ให้ครูไปสังเกตการสอนของครูที่มีความชำนาญในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ	64	63.37

ตารางที่ 3 (ต่อ)

การปฏิบัติงานนิเทศ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านการปรับปรุงการจัดประสบการณ์และการเรียนการสอน	(N = 104)	
5. การติดตาม ประเมินผลการจัดการเรียนการสอน		
ไม่ได้ติดตามผล	-	-
ติดตามผล โดย	104	100.00
- สังเกตและติดตามผลในห้องเรียน	80	76.92
- ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	84	80.77
- ตรวจสอบผลงานของครูและนักเรียน	83	79.81
- ให้ครูประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของตนเอง	80	76.92
- มีการทำบันทึกการปฏิบัติการสอนเพื่อเก็บข้อมูลการจัดการเรียนการสอนของครู	49	47.12

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ด้านการปรับปรุงการจัดประสบการณ์และการเรียนการสอน ปรากฏผล ดังนี้

1. การบริการด้านหลักสูตร แผนการสอน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตอบว่าไม่ได้จัดบริการ คิดเป็นร้อยละ 14.42 ตอบว่า จัดบริการ คิดเป็นร้อยละ 85.58 ส่วนใหญ่จัดบริการโดย จัดการอบรมครูให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย หลักการ โครงสร้างของหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 93.26 รองลงมา คือ จัดหาเอกสารหลักสูตร เช่น คู่มือครู แผนการสอนให้เพียงพอ สำหรับให้ครูได้ศึกษาค้นคว้า คิดเป็นร้อยละ 79.78 พัฒนาหลักสูตรและจัดทำแผนการสอนเพื่อใช้ในโรงเรียนเครือข่าย คิดเป็นร้อยละ 53.93 จัดศูนย์บริการเกี่ยวกับหลักสูตรของโรงเรียนในเครือข่าย คิดเป็นร้อยละ 28.09

2. การสนับสนุนการนิเทศการสอน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตอบว่าไม่ได้สนับสนุน คิดเป็นร้อยละ 10.58 ตอบว่า สนับสนุน คิดเป็นร้อยละ 89.42 สนับสนุน โดยชี้แจงให้ครูเข้าใจจุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 77.42 รองลงมาคือ สนับสนุนให้ครูภายในโรงเรียนเครือข่ายช่วยเหลือในเรื่องการจัดการเรียนการสอนกันเองโดยมีคณะกรรมการเครือข่ายเป็นผู้คอยแนะนำช่วยเหลือ คิดเป็นร้อยละ 68.82 แนะนำเทคนิคการนิเทศการสอนให้กับครู คิดเป็นร้อยละ 67.74 จัดตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการนิเทศการสอนในโรงเรียนเครือข่าย คิดเป็นร้อยละ 50.54 จัดโครงการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนเครือข่าย โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ คิดเป็นร้อยละ 37.63

3. การให้ความรู้แก่ครูเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตอบว่าไม่ได้ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 7.69 ตอบว่าปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 92.31 ส่วนใหญ่ปฏิบัติโดย ให้ครูศึกษาวิธีการสอนจากสื่อต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 87.50 รองมาคือ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 79.71 จัดอบรมเกี่ยวกับเทคนิควิธีการสอนให้กับครู คิดเป็นร้อยละ 67.71 แจกเอกสารให้ครูศึกษารายละเอียดในการปฏิบัติการสอน คิดเป็นร้อยละ 67.71

4. การส่งเสริม พัฒนาการสอน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตอบว่าไม่ได้ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 2.88 ตอบว่า ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 97.12 ปฏิบัติโดยส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 76.23 รองลงมา คือ แนะนำให้ครูได้ทดลองใช้วิธีการสอนใหม่ ๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 71.29 ให้ครูไปสังเกตการสอนของครูที่มีความชำนาญในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 63.37 นำผลการวิจัยเกี่ยวกับวิธีการสอนมาเผยแพร่เพื่อปรับปรุงวิธีการสอนของครู คิดเป็นร้อยละ 47.52 จัดสาธิตการสอนใหม่ ๆ ให้แก่ครูคิดเป็นร้อยละ 19.80

5. การติดตาม ประเมินผลการจัดการเรียนการสอนคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ทั้งหมดตอบว่าติดตามผล คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนใหญ่ติดตามผลโดย ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 80.77 รองลงมา คือ ตรวจสอบผลงานของครูและนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 79.81 สังเกตและติดตามผลในห้องเรียน คิดเป็นร้อยละ 76.92 ให้ครูประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 76.92 มีการทำบันทึกการปฏิบัติการสอนเพื่อเก็บข้อมูลการจัดการเรียนการสอนของครู คิดเป็นร้อยละ 47.12

ตารางที่ 4 แสดงค่าร้อยละของการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่าย
โรงเรียนอนุบาล ด้านการจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน

การปฏิบัติงานนิเทศ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านการจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน	(N =104)	
1. การจัดตั้งศูนย์ให้บริการเกี่ยวกับสื่อการสอนของโรงเรียน ในเครือข่าย		
ไม่ได้ปฏิบัติ	40	38.46
ปฏิบัติ โดย	64	61.54
- จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ให้บริการเกี่ยวกับสื่อการสอนของเครือข่าย	28	43.75
- วางแผนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน	43	67.19
- จัดระบบการใช้สื่อการสอน มีการทำบันทึกการใช้สื่อการสอนของศูนย์	23	35.94
- จัดให้มีการให้คำแนะนำ แก่ครูที่ต้องการพัฒนาการจัดทำสื่อการเรียนการสอน โดยครูในเครือข่ายที่มีความรู้ความสามารถในการจัดทำสื่อ	37	57.81
2. การจัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอนเพื่อให้ครู และนักเรียนได้ร่วมใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนให้เพียงพอ		
ไม่ได้ปฏิบัติ	5	4.81
ปฏิบัติ โดย	99	95.19
- ให้คำแนะนำกับครูในการเลือกใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน	83	83.84
- จัดทำรายการสื่อการสอนที่มีอยู่เพื่อให้ครูเลือกตามรายการ	47	47.47
- ขอความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การสนับสนุนจัดสื่อการสอนให้เพียงพอ	49	49.49
- สนับสนุนให้ครูมีการแลกเปลี่ยนการใช้สื่อการสอนร่วมกันในเครือข่าย	45	45.45
- จัดประชุมปฏิบัติการเพื่อผลิตสื่อการสอนใช้ภายในโรงเรียน	49	49.49

ตารางที่ 4 (ต่อ)

การปฏิบัติงานนิเทศ ด้านการจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน	จำนวน (N=104)	ร้อยละ
3. การจัดระบบควบคุมการใช้ การเก็บรักษา ซ่อมแซม และบำรุง สภาพ ของสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพในการใช้งาน		
ไม่ได้ปฏิบัติ	17	16.35
ปฏิบัติ โดย	87	83.65
- จัดทำระบบการใช้และบำรุงรักษาสื่อการสอนแจ้งให้ครู ทราบเป็นแนวปฏิบัติ	35	40.23
- แจกเอกสารให้ความรู้แก่ครูในเครือข่ายในการซ่อมแซม ปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน	29	33.33
- มีทะเบียนคุมการใช้ การซ่อมแซมสื่อการเรียนการสอน	44	50.57
- เสนอแนะให้มีการปรับปรุงสภาพของสื่อการเรียนการสอน เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการใช้งานอยู่เสมอ	60	68.97
- จัดการประชุมปฏิบัติการเพื่อการบำรุงรักษาและซ่อมแซมสื่อ การเรียนการสอน	23	26.44
4. การแนะนำ สาธิตการใช้สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน		
ไม่ได้ปฏิบัติ	7	6.73
ปฏิบัติ โดย	97	93.27
- จัดเอกสารเผยแพร่ ส่งเสริมการใช้สื่อการสอน	65	67.01
- จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อการ เรียนการสอน	55	56.70
- สาธิตการใช้สื่อการสอน	16	16.49
- สนับสนุนให้ครูในเครือข่ายได้มีการช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ซึ่งกันและกันในเรื่องการใช้สื่อการสอน	60	61.86

ตารางที่ 4 (ต่อ)

การปฏิบัติงานนิเทศ ด้านการจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน	จำนวน (N = 104)	ร้อยละ
5. การส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาและสร้างสื่อ การเรียนการสอน ด้วยตนเอง		
ไม่ได้ปฏิบัติ	-	-
ปฏิบัติ โดย	104	100.00
- จัดทำเอกสารเผยแพร่แนวทางการพัฒนาและสร้างสื่อการเรียนการสอน	45	43.27
- จัดโครงการส่งเสริม พัฒนาสื่อการเรียนการสอนของครูในเครือข่าย	39	37.50
- สนับสนุนให้มีการวิจัย ทดลองใช้สื่อการสอนต่าง ๆ เช่น แบบเรียนสำเร็จรูป	51	49.04
- ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณและอุปกรณ์ในการผลิตสื่อการเรียนการสอนของครู	55	52.88
- ให้คำแนะนำในการพัฒนาและสร้างสื่อการเรียนการสอนด้วยตนเอง	65	62.50
6. การติดตามและประเมินผลด้านการจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน		
ไม่ได้ปฏิบัติ	5	4.81
ปฏิบัติ โดย	99	95.19
- สืบจากสถิติการใช้สื่อการสอนของครู	31	31.31
- จัดนิทรรศการเพื่อให้มีการนำเสนอสื่อการเรียนการสอน	44	44.44
- สังเกตความสามารถในการใช้สื่อการสอนของครู	73	73.74
- จัดประชุมสรุปผลการดำเนินงาน	29	29.29
- ตรวจสอบ ประเมินผลโครงการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน	39	39.39

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการ
เครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ด้านการจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอนปรากฏผล
ดังนี้

1. การจัดตั้งศูนย์ให้บริการเกี่ยวกับสื่อการสอน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียน
อนุบาล ตอบว่าไม่ได้ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 38.46 ตอบว่าปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 61.51
ปฏิบัติโดย วางแผนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน คิดเป็นร้อย
ละ 67.19 รองลงมา คือ จัดให้มีการให้คำแนะนำ แก่ครูที่ต้องการพัฒนาการจัดทำสื่อการเรียน
การสอน โดยครูในเครือข่ายที่มีความรู้ความสามารถในการจัดทำสื่อ คิดเป็นร้อยละ 57.81
จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ให้บริการเกี่ยวกับสื่อการสอนของเครือข่าย คิดเป็นร้อยละ
43.75 จัดระบบการใช้สื่อการสอนมีการทำบันทึกการใช้สื่อการสอนของศูนย์ คิดเป็นร้อยละ
35.94

2. การจัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตอบว่าไม่
ได้ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 4.81 ตอบว่าปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 95.19 ส่วนใหญ่ปฏิบัติ โดยให้
คำแนะนำกับครูในการเลือกใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน คิดเป็น
ร้อยละ 83.84 รองลงมา คือ ขอความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การสนับสนุนจัด
สื่อการสอนให้เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 49.49 จัดประชุมปฏิบัติการเพื่อผลิตสื่อการสอนใช้ภายใน
โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 49.49 จัดทำรายการสื่อการสอนที่มีอยู่เพื่อให้ครูเลือกตามรายการ
คิดเป็นร้อยละ 47.47 สนับสนุนให้ครูมีการแลกเปลี่ยนการใช้สื่อการสอนร่วมกันในเครือข่าย
คิดเป็นร้อยละ 45.45

3. การจัดระบบควบคุมการใช้ การเก็บรักษาซ่อมแซมสื่อการเรียนการสอน
คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตอบว่า ไม่ได้ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 16.35 ตอบว่า
ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 83.65 ปฏิบัติโดยเสนอแนะให้มีการปรับปรุงสภาพของสื่อการเรียน
การสอนเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการใช้งานอยู่เสมอ คิดเป็นร้อยละ 68.79 รองลงมา คือ มี
ทะเบียนคุมการใช้ การซ่อมแซมสื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 50.57 จัดทำระบบการ
ใช้ บำรุงรักษาสื่อการสอนแจ้งให้ครูทราบเป็นแนวปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 40.23 แจกเอกสาร
ให้ความรู้แก่ครูในเครือข่ายในการซ่อมแซม ปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ
33.33 จัดการประชุมปฏิบัติการเพื่อการบำรุงรักษา ซ่อมแซมสื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อย
ละ 26.44

4. การแนะนำ สาธิตการใช้สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนคณะกรรมการเครือข่าย
โรงเรียนอนุบาล ตอบว่าไม่ได้ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 6.73 ตอบว่า ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ
93.27 ปฏิบัติโดย จัดเอกสารเผยแพร่ ส่งเสริมการใช้สื่อการสอน คิดเป็นร้อยละ 67.01 รอง
ลงมา คือ สนับสนุนให้ครูในเครือข่ายได้มีการช่วยเหลือ ให้คำแนะนำซึ่งกันและกันในเรื่อง
การใช้สื่อการสอน คิดเป็นร้อยละ 61.86 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้
สื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 56.70 สาธิตการใช้สื่อการสอน คิดเป็นร้อยละ 61.86

5. การส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาและสร้างสื่อ การเรียนการสอนคณะกรรมการ
เครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ทั้งหมดตอบว่า ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 100 ปฏิบัติโดยให้คำแนะนำ
ในการพัฒนาและสร้างสื่อการเรียนการสอนด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 62.50 รองลงมา คือ
ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณและอุปกรณ์ในการผลิตสื่อการสอนของครู คิดเป็นร้อยละ
52.88 สนับสนุนให้มีการวิจัย ทดลองใช้สื่อการสอนต่าง ๆ เช่น แบบเรียนสำเร็จรูป คิดเป็น
ร้อยละ 49.04 จัดทำเอกสารเผยแพร่แนวทางการพัฒนาและสร้างสื่อการเรียนการสอน คิด
เป็นร้อยละ 43.27 จัดโครงการส่งเสริม พัฒนาสื่อการเรียนการสอนของครูในเครือข่าย คิด
เป็นร้อยละ 37.50

6. การติดตามและประเมินผลการจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน
คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตอบว่า ไม่ได้ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 4.81 ตอบว่า
ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 95.19 ปฏิบัติโดย สังเกตความสามารถในการใช้สื่อการสอนของครู
คิดเป็นร้อยละ 73.74 รองลงมา คือ จัดนิทรรศการเพื่อให้นำเสนอสื่อการเรียนการสอน
คิดเป็นร้อยละ 44.44 ตรวจสอบ ประเมินผลโครงการพัฒนาสื่อการสอน คิดเป็นร้อยละ
39.39 สํารวจจากสถิติการใช้สื่อการสอนของครู คิดเป็นร้อยละ 31.31 จัดประชุมสรุปผลการ
ดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 29.29

ตารางที่ 5 แสดงค่าร้อยละของการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่าย
โรงเรียนอนุบาล ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการนักเรียน

การปฏิบัติงานนิเทศ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการนักเรียน	จำนวน (N = 194)	ร้อยละ
1. การประชุมชี้แจง วางแผนเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการนักเรียน ในเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล		
ไม่ได้ปฏิบัติ	9	8.65
ปฏิบัติ โดย	95	91.35
- จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการประเมินพัฒนาการนักเรียน	48	50.53
- ชี้แจงให้ครูเข้าใจวัตถุประสงค์ของการประเมิน วิธีการ ประเมินให้ชัดเจน	59	62.11
- ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการ เทคนิคในการประเมินพัฒนาการ นักเรียน	71	74.74
- ให้คณะกรรมการร่วมกันวางแผนการประเมินพัฒนาการนักเรียน	55	57.89
- จัดทำแบบประเมินพัฒนาการนักเรียน	61	64.21
2. การกำหนดเกณฑ์การประเมินพัฒนาการนักเรียนในเครือข่ายโรงเรียน อนุบาล		
ไม่ได้กำหนด	19	18.27
กำหนด โดย	85	81.73
- ตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดเกณฑ์ในการประเมิน	40	47.06
- ใช้เกณฑ์การประเมินตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ	75	88.24
3. การให้ความรู้เกี่ยวกับ เทคนิควิธีการในการประเมินพัฒนาการนักเรียน		
ไม่ได้ให้ความรู้	3	2.88
ให้ความรู้ โดย	101	97.12
- จัดเอกสารเผยแพร่เทคนิควิธีการประเมินพัฒนาการ	45	44.55
- ให้ครูศึกษาเกี่ยวกับเทคนิค วิธีการประเมินพัฒนาการนัก เรียน ด้วยตนเอง	68	67.33
- จัดประชุม อบรม เกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการนักเรียน	64	63.37
- ส่งครูไปอบรมเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการ ที่สถาบัน หรือหน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น	49	48.51

ตารางที่ 5 (ต่อ)

การปฏิบัติงานนิเทศ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการนักเรียน	(N = 104)	
4. การส่งเสริมให้ครูนำผลการประเมินพัฒนาการไปใช้ปรับปรุงการจัด การเรียนการสอน		
ไม่ได้ปฏิบัติ	-	-
ปฏิบัติ โดย	104	100.00
- ให้ครูวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อแก้ปัญหาในการ เรียนการสอน	83	79.81
- เสนอแนะวิธีการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการ เรียนการสอน	77	74.04
- ให้ครูได้มีการจัดทำโครงการเพื่อประเมินพัฒนาการนักเรียน แล้วนำผลการประเมินที่ได้มาพัฒนาการเรียนการสอน	52	50.00
- ให้ครูเก็บบันทึกรายงานผลการประเมินพัฒนาการเมื่อสิ้น ภาคเรียน	73	70.19
5. การติดตามและประเมินผลในการประเมินพัฒนาการนักเรียน		
ไม่ได้ปฏิบัติ	3	2.88
ปฏิบัติ โดย	101	97.12
- เสนอแนะให้ครูวิเคราะห์ผลการประเมินผลแล้วนำมา ปรับปรุงการเรียนการสอน	91	90.10
- เก็บบันทึกผลการประเมินผลไว้เป็นหลักฐานเพื่อสามารถทำ การตรวจสอบได้	72	71.29
- จัดให้มีการทำรายงานการดำเนินงานภายในเครือข่าย	47	46.53
- จัดประชุมสรุปผลการดำเนินงาน	28	27.72

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการ
เครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการนักเรียน ปรากฏผล
ดังนี้

1. การประชุมชี้แจงและวางแผนเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการนักเรียน คณะ
กรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตอบว่า ไม่ได้ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 8.65 ตอบว่า ปฏิบัติ
คิดเป็นร้อยละ 91.35 ปฏิบัติโดย ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการ เทคนิคในการประเมินพัฒนาการ
นักเรียน คิดเป็นร้อยละ 74.74 รองลงมา คือ จัดทำแบบประเมินพัฒนาการนักเรียน
คิดเป็นร้อยละ 64.21 ชี้แจงให้ครูเข้าใจวัตถุประสงค์ของการประเมิน วิธีการประเมินให้ชัดเจน
คิดเป็นร้อยละ 62.11 ให้คณะกรรมการร่วมกันวางแผนการประเมินพัฒนาการนักเรียน คิดเป็นร้อย
ละ 57.89 จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการประเมินพัฒนาการนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 50.53
2. การกำหนดเกณฑ์การประเมินพัฒนาการนักเรียน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียน
อนุบาล ตอบว่า ไม่ได้ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 18.27 ตอบว่า กำหนด คิดเป็นร้อยละ 81.73
การกำหนดเกณฑ์การประเมินพัฒนาการส่วนใหญ่ปฏิบัติโดย ใช้เกณฑ์การประเมินตาม
ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ คิดเป็นร้อยละ 88.24 รองลงมา คือ ตั้งคณะกรรมการเพื่อ
กำหนดเกณฑ์ในการประเมิน คิดเป็นร้อยละ 47.06
3. การให้ความรู้เกี่ยวกับ เทคนิควิธีการในการประเมินพัฒนาการนักเรียน คณะ
กรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตอบว่า ไม่ได้ให้ความรู้ คิดเป็นร้อยละ 2.88 ตอบว่า ใ้
ความรู้ คิดเป็นร้อยละ 97.12 ปฏิบัติโดยให้ครูศึกษาเกี่ยวกับเทคนิค วิธีการประเมินพัฒนาการ
นักเรียนด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 67.33 รองลงมา คือ จัดประชุมอบรมเกี่ยวกับการ
ประเมินพัฒนาการนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 63.37 ส่งครูไปอบรมเกี่ยวกับการประเมิน
พัฒนาการ ที่สถาบันหรือหน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น คิดเป็นร้อยละ 48.51 จัดเอกสารเผยแพร่
เทคนิควิธีการประเมินพัฒนาการ คิดเป็นร้อยละ 44.55
4. การส่งเสริมใช้ผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนไปปรับปรุงการจัดการเรียนการ
สอน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ทั้งหมดตอบว่า ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 100
ปฏิบัติโดย ให้ครูวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อแก้ปัญหาในการเรียนการสอน คิดเป็น
ร้อยละ 79.81 รองลงมา คือ เสนอแนะวิธีการนำผลการประเมิน ไปใช้ในการปรับปรุงการ
เรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 74.04 ให้ครูเก็บบันทึกรายงานผลการประเมินพัฒนาการเมื่อ
สิ้นภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 70.19 ให้ครูได้มีการจัดทำโครงการเพื่อประเมินพัฒนาการ
นักเรียนแล้วนำผลการประเมินที่ได้มาพัฒนาการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 50.00

5. การติดตามและประเมินผลการประเมินพัฒนาการนักเรียน คณะกรรมการเครือข่าย
โรงเรียนอนุบาล ตอบว่า ไม่ได้ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 2.88 ตอบว่า ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ
97.12 ส่วนใหญ่ปฏิบัติโดย เสนอแนะให้ครูวิเคราะห์ผลการประเมินผลแล้วนำมา ปรับปรุง
การเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 90.10 รองลงมา คือ เก็บบันทึกผลการประเมินผลไว้เป็น
หลักฐานเพื่อสามารถทำการตรวจสอบได้ คิดเป็นร้อยละ 71.29 จัดให้มีการทำรายงานการ
ดำเนินงานภายในเครือข่าย คิดเป็นร้อยละ 46.53 จัดประชุมสรุปผลการดำเนินงาน คิดเป็น
ร้อยละ 27.72

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 แสดงค่าร้อยละของการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่าย
โรงเรียนอนุบาล ด้านการมีส่วนร่วมในการแนะนำ ติดตาม ดูแลและรับรอง
มาตรฐาน

การปฏิบัติงานนิเทศ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านการมีส่วนร่วมในการแนะนำ ติดตาม ดูแลและรับรอง มาตรฐาน	(N = 104)	
1. การจัดระบบการประเมินภายในโรงเรียนเครือข่ายอนุบาลเพื่อรองรับ		
การประเมินมาตรฐานโรงเรียน		
ไม่ได้ปฏิบัติ	13	12.50
ปฏิบัติ โดย	91	87.50
- จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการประเมินภายในโรงเรียน	47	51.65
- สำรวจความพร้อมของโรงเรียน นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อวางแผนการจัดระบบการประเมินภายใน	56	61.54
- ชี้แจงให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบถึงวัตถุประสงค์ของการประเมินภายใน	67	73.63
- สำรวจสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนตามมาตรฐานที่กำหนด	60	65.93
- สนับสนุนให้มีการจัดระบบการประเมินภายในโรงเรียน	67	73.63
2. การมีส่วนร่วมกำหนดแนวทางดำเนินการประเมินมาตรฐานโรงเรียน		
ในเครือข่ายอนุบาล		
ไม่ได้ปฏิบัติ	17	16.35
ปฏิบัติ โดย	87	83.65
- จัดตั้งบุคลากรผู้รับผิดชอบให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ	43	49.43
- ชี้แจงให้ครูเข้าใจวัตถุประสงค์ของการประเมินมาตรฐานโรงเรียน	68	78.16
- แนะนำเทคนิคและวิธีการประเมินมาตรฐานโรงเรียนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ	59	67.82
- ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานที่จะประเมิน	56	64.37
- สนับสนุนให้มีการรายงานผลการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	49	56.32

ตารางที่ 6 (ต่อ)

การปฏิบัติงานนิเทศ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านการมีส่วนร่วมในการแนะนำ ติดตาม ดูแลและรับรอง มาตรฐาน	(N = 104)	
3. การส่งเสริมให้มีการพัฒนางานของโรงเรียนให้ได้รับระดับมาตรฐานที่สูงขึ้น		
ไม่ได้ปฏิบัติ	6	5.77
ปฏิบัติ โดย	98	94.23
- ร่วมวิเคราะห์ปัญหาที่พบจากการจัดการศึกษา	52	53.06
- จัดประชุมชี้แจงให้บุคลากรได้ทราบแนวดำเนินการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐาน	72	73.47
- ให้คำแนะนำ เทคนิควิธีการพัฒนางานของโรงเรียนตามมาตรฐาน	64	65.31
- สนับสนุนให้มีการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนางานของโรงเรียน	73	74.49
- จัดการประชุม อบรม เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ในเรื่องมาตรฐานโรงเรียน	67	68.37
- จัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐาน	32	32.65
4. การเสนอแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้กับโรงเรียนใน เครือข่าย		
ไม่ได้ปฏิบัติ	12	11.54
ปฏิบัติ โดย	92	88.46
- ร่วมกันวิเคราะห์ จุดเด่น จุดด้อยเพื่อให้โรงเรียนได้มีการพัฒนาในระดับที่สูงขึ้น	53	57.61
- จัดประชุม ปรึกษาหารือในกรณีที่โรงเรียนมีความต้องการในการพัฒนา	59	64.13
- ให้มีการศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีคุณภาพการจัดการศึกษา	69	75.00
- เสนอให้มีการจัดตั้งคณะทำงานที่รับผิดชอบในเรื่องมาตรฐานโรงเรียน โดยเฉพาะ	51	55.43
- แจกเอกสารเกี่ยวกับแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา	40	43.48

ตารางที่ 6 (ต่อ)

การปฏิบัติงานนิเทศ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านการมีส่วนร่วมในการแนะนำ ติดตาม ดูแลและรับรอง มาตรฐาน	(N = 104)	
5. การติดตามและประเมินผลการดำเนินการเกี่ยวกับมาตรฐาน โรงเรียน		
ไม่ได้ปฏิบัติ	16	15.38
ปฏิบัติ โดย	88	84.62
- ตั้งคณะกรรมการตรวจเยี่ยม โรงเรียนเครือข่ายในการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียน	31	35.23
- จัดทำรายงานการดำเนินงานตามมาตรฐาน โรงเรียน	59	67.05
- จัดประชุมสรุปผลการดำเนินงาน	43	48.86
- ประเมินผลการดำเนินงานประเมินมาตรฐาน โรงเรียน	56	63.64

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ด้านการมีส่วนร่วมในการแนะนำ ติดตาม ดูแลและรับรองมาตรฐาน ปรากฏผล ดังนี้

1. การจัดให้มีระบบการประเมินภายใน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตอบว่าไม่ได้ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 12.50ตอบว่า ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 87.50 ปฏิบัติโดย ชี้แจงให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบถึงวัตถุประสงค์ของการประเมินภายใน คิดเป็นร้อยละ 73.63 สนับสนุนให้มีการจัดระบบการประเมินภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 73.63 รองลงมา คือ สำรวจสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนตามมาตรฐานที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ 65.93 สำรวจความพร้อมของโรงเรียนนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อวางแผนการจัดระบบการประเมินภายใน คิดเป็นร้อยละ 61.54 จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการประเมินภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 51.65

2. การมีส่วนร่วมกำหนดแนวทางดำเนินการประเมินมาตรฐานโรงเรียน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตอบว่า ไม่ได้ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 16.35 ตอบว่า ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 83.65 ปฏิบัติโดย ชี้แจงให้ครูเข้าใจวัตถุประสงค์ของการประเมินมาตรฐานโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 78.61 รองลงมา คือ แนะนำเทคนิคและวิธีการประเมินมาตรฐานโรงเรียนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ คิดเป็นร้อยละ 67.82 ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานที่จะประเมิน คิดเป็นร้อยละ 64.37 สนับสนุนให้มีการรายงานผลการดำเนินงานตามมาตรฐาน

โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ คิดเป็นร้อยละ 56.32 จัดตั้งบุคลากรผู้รับผิดชอบ ให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ คิดเป็นร้อยละ 49.43

3. การส่งเสริมให้มีการพัฒนางานของโรงเรียน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตอบว่า ไม่ได้ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 5.77 ตอบว่า ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 94.23 ปฏิบัติโดย สนับสนุนให้มีการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนางานของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 74.49 รองลงมา คือ จัดประชุมชี้แจงให้บุคลากรได้ทราบแนวดำเนินการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ 73.47 จัดการประชุมอบรม เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ในเรื่องมาตรฐานโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 68.37 ให้คำแนะนำ เทคนิควิธีการพัฒนางานของโรงเรียนตามมาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ 65.31 ร่วมวิเคราะห์ปัญหาที่พบจากการจัดการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 53.06 จัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ 32.65

4. การเสนอแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตอบว่า ไม่ได้ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 11.54 ตอบว่า ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 88.46 ปฏิบัติโดย ให้มีการศึกษาครูงานโรงเรียนที่มีคุณภาพการจัดการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 75.00 รองลงมา คือ จัดประชุม ปรึกษาหารือในกรณีที่โรงเรียนมีความต้องการในการพัฒนา คิดเป็นร้อยละ 64.13 ร่วมกันวิเคราะห์ จุดเด่น จุดด้อยเพื่อให้โรงเรียนได้มีการพัฒนาในระดับที่สูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ 57.61 เสนอให้มีการจัดตั้งคณะทำงานที่รับผิดชอบในเรื่องมาตรฐานโรงเรียน โดยเฉพาะ คิดเป็นร้อยละ 55.43 แจกเอกสารเกี่ยวกับแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 43.48

5. การติดตามและประเมินผลการดำเนินการเกี่ยวกับมาตรฐานโรงเรียน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตอบว่า ไม่ได้ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 15.38 ตอบว่า ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 84.62 ปฏิบัติโดย จัดให้มีการทำรายงานการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 67.05 รองลงมา คือ ประเมินผลการดำเนินงานประเมินมาตรฐานโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 63.64 จัดประชุมสรุปผลการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 48.86 ตั้งคณะกรรมการตรวจเยี่ยมโรงเรียนเครือข่ายในการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 35.23

ตารางที่ 7 แสดงค่าร้อยละของการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่าย
โรงเรียนอนุบาล ด้านการพัฒนาครู ผู้บริหารโรงเรียน และเครือข่ายครู

การปฏิบัติงานนิเทศ ด้านการพัฒนาครู ผู้บริหารโรงเรียน และเครือข่ายครู	จำนวน (N = 104)	ร้อยละ
1. การดำเนินการจัดทำแผนงานและโครงการพัฒนาครู ผู้บริหารโรงเรียน และเครือข่ายครู		
ไม่ได้ปฏิบัติ	12	11.54
ปฏิบัติ โดย	92	88.46
- แต่งตั้งคณะทำงานในการพัฒนาครู และผู้บริหารโรงเรียน	33	35.87
- สำรวจความต้องการในการพัฒนาของครู และผู้บริหาร นำมา เป็นแนวทางในการจัดทำแผนงานและโครงการพัฒนาครู และผู้บริหาร	69	75.00
- จัดทำโครงการเสนอต่อต้นสังกัดเพื่อขอความร่วมมือ สนับสนุนในการดำเนินโครงการ	45	48.91
- ประชุมสัมมนาปัญหาเกี่ยวกับด้านการเรียนการสอน เพื่อหา แนวทางแก้ไขร่วมกัน	65	70.65
2. การจัดอบรมเกี่ยวกับการปรับปรุงเทคนิคการสอนให้กับบุคลากร		
ไม่ได้ปฏิบัติ	9	8.65
ปฏิบัติ โดย	95	91.35
- จัดอบรมรวมกันทั้งเครือข่าย	61	64.21
- จัดแยกเป็นรายโรงเรียน	25	26.32
- จัดตามความสมัครใจที่จะพัฒนา ปรับปรุงเทคนิคการสอน ของครูเป็นรายบุคคล	45	47.37

ตารางที่ (7)

การปฏิบัติงานนิเทศ ด้านการพัฒนาครู ผู้บริหาร โรงเรียน และเครือข่ายครู	จำนวน (N = 104)	ร้อยละ
3. การส่งเสริมให้ครูช่วยเหลือร่วมมือกันในระบบเครือข่าย		
ไม่ได้ปฏิบัติ	9	8.65
ปฏิบัติ โดย	95	91.35
- ให้ครูได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการเรียนการสอน ภายในเครือข่าย	68	71.58
- จัดโครงการให้ครูได้ร่วมมือกันในการจัดการเรียนการสอน	52	54.74
- แนะนำให้ครูได้มีการจัดตั้งชมรมและเครือข่าย เพื่อช่วยเหลือ กันในการจัดการเรียนการสอน	53	55.79
- ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม สัมมนาทางวิชาการต่าง ๆ	83	87.37
4. การพัฒนาสมรรถภาพการสอนของครู		
ไม่ได้ปฏิบัติ	3	2.88
ปฏิบัติ โดย	101	97.12
- จัดทำโครงการพัฒนาการสอนเพื่อกระตุ้นให้ครูมีความ กระตือรือร้นในการสอน	56	55.45
- ประชุม สัมมนาเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอน เพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน	75	74.26
- จัดให้มีการศึกษาคูงานการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน เครือข่ายอื่น	73	72.28
- ให้ครูเขียนบทความ เอกสารทางวิชาการเผยแพร่ในเครือข่าย	20	19.80
5. การแนะนำข้อมูลข่าวสารทางวิชาการแก่ครูเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน		
ไม่ได้แนะนำ	-	-
แนะนำ โดย	104	100.00
- จัดทำเอกสารเผยแพร่ข่าวสารทางวิชาการเป็นประจำ	52	50.00
- แนะนำสื่อต่าง ๆ ที่ทันสมัยให้ครูได้ค้นหาข้อมูลด้วยตนเอง	65	62.50
- เป็นที่ปรึกษาแก่ครูที่ต้องการข้อมูลข่าวสารทางวิชาการ	76	73.08
- สนับสนุนให้ครูเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการที่ได้จากการวิจัย ในการเรียนการสอน	68	65.38

ตารางที่ 7 (ต่อ)

การปฏิบัติงานนิเทศ ด้านการพัฒนาครู ผู้บริหาร โรงเรียน และเครือข่ายครู	จำนวน (N = 104)	ร้อยละ
6. การติดตามและประเมินผลในการพัฒนาครูและผู้บริหาร		
ไม่ได้ปฏิบัติ	9	8.65
ปฏิบัติ โดย	95	91.35
- สำรวจ วิเคราะห์ปัญหาในการปฏิบัติงาน	63	66.32
- เสนอแนะวิธีการให้ครูได้มีการพัฒนาตนเอง	72	75.79
- จัดให้มีการทำรายงานการดำเนินงาน	59	62.11
- จัดประชุมสรุปผลการดำเนินงาน	40	42.11

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ การปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการ
เครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ด้านการพัฒนาครู ผู้บริหาร โรงเรียน และเครือข่ายครู ปรากฏผล
ดังนี้

1. การดำเนินการจัดทำแผนงานและโครงการพัฒนาครู ผู้บริหาร โรงเรียน และเครือข่าย
ครู คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตอบว่า 'ไม่ได้ปฏิบัติ' คิดเป็นร้อยละ 1.54 ตอบว่า
ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 88.46 ปฏิบัติโดย สำรวจความต้องการในการพัฒนาของครูและ
ผู้บริหารนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำแผนงานและโครงการพัฒนาครูและผู้บริหาร คิดเป็นร้อย
ละ 75.00 รองลงมา คือ ประชุมสัมมนาปัญหาเกี่ยวกับด้านการเรียนการสอน เพื่อหาแนวทาง
แก้ไขร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 70.65 จัดทำโครงการเสนอต่อต้นสังกัดเพื่อขอความร่วมมือ
สนับสนุนในการดำเนินโครงการ คิดเป็นร้อยละ 48.91 แต่งตั้งคณะทำงานในการพัฒนาครู
และผู้บริหารโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 35.87

2. การจัดอบรมเกี่ยวกับการปรับปรุงเทคนิคการสอน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียน
อนุบาล ตอบว่า 'ไม่ได้ปฏิบัติ' คิดเป็นร้อยละ 8.65 ตอบว่า ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 91.35
ปฏิบัติโดย จัดอบรมรวมกันทั้งเครือข่าย คิดเป็นร้อยละ 64.21 รองลงมา คือ จัดตามความ
สมัครใจที่จะพัฒนา ปรับปรุงเทคนิคการสอนของครูเป็นรายบุคคล คิดเป็นร้อยละ 43.37 จัด
แยกเป็นรายโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 26.32

3. การส่งเสริมให้ครูช่วยเหลือร่วมมือกันในระบบเครือข่าย คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตอบว่า ไม่ได้ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 8.65ตอบว่า ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 91.35 ส่วนใหญ่ปฏิบัติโดย ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม สัมมนาทางวิชาการต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 87.37 รองลงมา คือ ให้ครูได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนภายในเครือข่าย คิดเป็นร้อยละ 71.58 แนะนำให้ครูได้มีการจัดตั้งชมรมและเครือข่าย เพื่อช่วยเหลือกันในการจัดการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 55.79 จัดโครงการให้ครูได้ร่วมมือกันในการจัดการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 54.74

4. การพัฒนาสมรรถภาพการสอนของครู คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตอบว่า ไม่ได้ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 2.88 ตอบว่า ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 97.12 ปฏิบัติโดยประชุม สัมมนาเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอน เพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 74.26 รองลงมา คือ จัดให้มีการศึกษาดูงานการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเครือข่ายอื่น คิดเป็นร้อยละ 72.28 จัดทำโครงการพัฒนาการสอนเพื่อกระตุ้นให้ครูมีความกระตือรือร้นในการสอน คิดเป็นร้อยละ 55.45 ให้ครูเขียนบทความ เอกสารทางวิชาการเผยแพร่ในเครือข่าย คิดเป็นร้อยละ 19.80

5. การแนะนำข้อมูลข่าวสารทางวิชาการ คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ทั้งหมดตอบว่า แนะนำ คิดเป็นร้อยละ 100 แนะนำโดยเป็นที่ปรึกษาแก่ครูที่ต้องการข้อมูลข่าวสารทางวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 73.08 รองลงมา คือ สนับสนุนให้ครูเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการที่ได้จากการวิจัยในการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 65.38 แนะนำสื่อต่างๆ ที่ทันสมัยให้ครูได้ค้นหาข้อมูลด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 62.50จัดทำเอกสารเผยแพร่ข่าวสารทางวิชาการเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 50.00

6. การติดตามและประเมินผลการพัฒนาครู ผู้บริหาร คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตอบว่า ไม่ได้ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 8.65ตอบว่า ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 91.35 ปฏิบัติโดย เสนอแนะวิธีการให้ครูได้มีการพัฒนาตนเอง คิดเป็นร้อยละ 75.79 รองลงมา คือ ตำรวจ วิเคราะห์ปัญหาในการปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 66.32 จัดให้มีการทำรายงานการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 62.11 จัดประชุมสรุปผลการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 42.11

ตารางที่ 8 แสดงค่าร้อยละของการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่าย
โรงเรียนอนุบาล ด้านการหมุนเวียนครูจากโรงเรียนศูนย์ไปช่วยสอน

การปฏิบัติงานนิเทศ ด้านการหมุนเวียนครูจากโรงเรียนศูนย์ไปช่วยสอน	จำนวน (N = 104)	ร้อยละ
1. การวางแผนการดำเนินการหมุนเวียนครูในเครือข่าย		
ไม่ได้ปฏิบัติ	80	76.92
ปฏิบัติ โดย	24	23.08
- จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการหมุนเวียนครูในเครือข่าย	4	16.67
- สำรวจความพร้อมของครูในเครือข่ายที่มีความสามารถในด้านวิชาการตามกลุ่มสาระการเรียนรู้	11	45.83
- พิจารณาคุณสมบัติของครูที่มีผลงานดีเด่นด้านการจัดการเรียนการสอน	19	79.17
- สำรวจความต้องการของโรงเรียนเครือข่ายที่ต้องการรับความช่วยเหลือ	7	29.17
- จัดทำแผน โครงการหมุนเวียนครูในเครือข่ายเพื่อขอรับการสนับสนุนด้านต่าง ๆ จากต้นสังกัด	2	8.33
- จัดทำตารางการหมุนเวียน ตามความต้องการของโรงเรียนในเครือข่าย	2	8.33
- จัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินการหมุนเวียนครูในเครือข่าย	5	20.83

ตารางที่ 8 (ต่อ)

การปฏิบัติงานนิเทศ ด้านการหมุนเวียนครูจากโรงเรียนศูนย์ไปช่วยสอน	จำนวน (N = 104)	ร้อยละ
2. การสนับสนุน ส่งเสริมให้มีการหมุนเวียนครูในเครือข่ายไปช่วยสอน		
ไม่ได้สนับสนุน	81	77.88
สนับสนุน โดย	23	22.12
- จัดทำโครงการเพื่อค้นหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ในเครือข่าย	8	34.78
- จัดอำนวยความสะดวกแก่ครูในการเดินทางเพื่อไปสอนใน โรงเรียนเครือข่าย	7	30.43
- จัดงบประมาณ ค่าตอบแทนให้แก่ครูที่หมุนเวียนไปช่วย สอนในเครือข่าย	1	4.35
- ประสานงานให้เกิดความพร้อมทุก ๆ ด้านในการช่วยเหลือ โรงเรียนในเครือข่าย	13	56.52
- จัดสถานที่ทำงาน ให้กับครูที่ไปช่วยสอนในโรงเรียน เครือข่าย	-	-
3. การติดตามและประเมินผลการดำเนินการหมุนเวียนครูในเครือข่าย		
ไม่ได้ปฏิบัติ	89	85.58
ปฏิบัติ โดย	15	14.42
- สำรวจปัญหาในการดำเนินการหมุนเวียนครู ของโรงเรียน ในเครือข่าย	8	53.33
- จัดให้มีการรายงานผลการดำเนินการทุกระยะ	5	33.33
- ให้ครูในเครือข่ายมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนิน การหมุนเวียนครูในเครือข่าย	5	33.33
- จัดประชุมสรุปผลการดำเนินการ	3	20.00

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการ
เครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ด้านการหมุนเวียนครูจากโรงเรียนศูนย์ไปช่วยสอน ปรากฏผล ดังนี้

1. การวางแผนการดำเนินการหมุนเวียนครูในเครือข่าย คณะกรรมการเครือข่าย
โรงเรียนอนุบาล ตอบว่า ไม่ได้ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 76.92 ตอบว่า ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ
23.08 ปฏิบัติโดย พิจารณาคุณสมบัติของครูที่มีผลงานดีเด่นด้านการจัดการเรียนการสอน คิด
เป็นร้อยละ 79.17 รองลงมา คือ สำรวจความพร้อมของครูในเครือข่ายที่มีความสามารถใน
ด้านวิชาการตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 45.83 สำรวจความต้องการของโรงเรียน
เครือข่ายที่ต้องการรับความช่วยเหลือ คิดเป็นร้อยละ 29.17 จัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการ
ดำเนินการหมุนเวียนครูในเครือข่าย คิดเป็นร้อยละ 20.83 จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการ
หมุนเวียนครูในเครือข่าย คิดเป็นร้อยละ 16.67 จัดทำแผน โครงการหมุนเวียนครูในเครือข่าย
เพื่อขอรับการสนับสนุนด้านต่าง ๆ จากต้นสังกัด คิดเป็นร้อยละ 8.33 จัดทำตารางการหมุน
เวียน ตามความต้องการของโรงเรียนในเครือข่าย คิดเป็นร้อยละ 8.33

2. การสนับสนุนให้มีการหมุนเวียนครูไปช่วยสอน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียน
อนุบาล ตอบว่าไม่ได้สนับสนุนคิดเป็นร้อยละ 77.88 ตอบว่า สนับสนุน คิดเป็นร้อยละ
22.12 สนับสนุนโดยประสานงานให้เกิดความพร้อมทุกๆ ด้านในการช่วยเหลือโรงเรียนใน
เครือข่าย คิดเป็นร้อยละ 56.52 รองลงมา คือ จัดทำโครงการเพื่อค้นหาบุคลากรที่มีความรู้
ความสามารถในเครือข่าย คิดเป็นร้อยละ 34.78 จัดอำนวยความสะดวกแก่ครูในการเดินทาง
เพื่อไปสอนในโรงเรียนเครือข่าย คิดเป็นร้อยละ 30.43 จัดงบประมาณ ค่าตอบแทนให้แก่ครูที่
หมุนเวียนไปช่วยสอนในเครือข่าย คิดเป็นร้อยละ 4.35

3. การติดตาม ประเมินผลการดำเนินการหมุนเวียนครูในเครือข่าย คณะกรรมการ
เครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตอบว่า ไม่ได้ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 85.58 รองลงมา ตอบว่า
ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 14.42 ปฏิบัติโดย สำรวจปัญหาในการดำเนินการหมุนเวียนครู ของ
โรงเรียนในเครือข่าย คิดเป็นร้อยละ 53.33 จัดให้มีการรายงานผลการดำเนินการทุกระยะ คิด
เป็นร้อยละ 33.33 ให้ครูในเครือข่ายมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินการหมุนเวียนครู
ในเครือข่าย คิดเป็นร้อยละ 33.33 จัดประชุมสรุปผลการดำเนินการ คิดเป็นร้อยละ 20.00

ตารางที่ 9 แสดงค่าร้อยละของการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่าย
โรงเรียนอนุบาล ด้านการสนับสนุนด้านอื่น ๆ

การปฏิบัติงานนิเทศ ด้านการสนับสนุนด้านอื่น ๆ	จำนวน (N = 104)	ร้อยละ
1. การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เอื้อต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร		
ไม่ได้ปฏิบัติ	17	16.35
ปฏิบัติ โดย	87	83.65
- จัดสถานที่ทำงานให้กับครูได้อย่างเหมาะสม	32	36.78
- จัดสถานที่เพื่อให้ครูได้แลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ เช่น ห้องศึกษาค้นคว้าสำหรับครู	36	41.38
- ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาสิ่งแวดล้อมในการทำงานของครูให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงานเสมอ	72	82.76
2. การจัดกิจกรรมนันทนาการในเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล		
ไม่ได้ปฏิบัติ	41	39.42
ปฏิบัติ โดย	63	60.58
- จัดให้มีการพบปะสังสรรค์ของบุคลากรในเครือข่าย	36	57.14
- จัดกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์ในเครือข่าย เช่น กิจกรรมการแข่งขันกีฬา	31	49.21
- จัดทัศนศึกษา	40	63.49
3. การเสริมสร้างขวัญ กำลังใจในการทำงานของบุคลากร		
ไม่ได้ปฏิบัติ	5	4.81
ปฏิบัติ โดย	99	95.19
- เปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ	79	79.80
- ช่วยเหลือครูในการทำงาน	71	71.72
- ให้มีการจัดแข่งขัน ประกวด ใ้รางวัลในการพัฒนาผลงานทางการจัดการเรียนการสอน	52	52.53

ตารางที่ 9 (ต่อ)

การปฏิบัติงานนิเทศ ด้านการสนับสนุนด้านอื่น ๆ	จำนวน (N = 104)	ร้อยละ
4. การประชาสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารของบุคลากรใน เครือข่าย		
ไม่ได้ปฏิบัติ	25	24.04
ปฏิบัติ โดย	79	75.96
- จัดทำจดหมายข่าว	35	44.30
- จัดพิมพ์วารสารทางวิชาการ	27	34.18
- จัดประชุมอย่างสม่ำเสมอ	40	50.63
5. การติดตามและประเมินผลการสนับสนุนด้านอื่น ๆ		
ไม่ได้ปฏิบัติ	19	18.27
ปฏิบัติ โดย	85	81.73
- สังเกตจากความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้น	68	80.00
- ให้ครูมีการประเมินความต้องการสนับสนุนด้านอื่น ๆ ด้วย ตนเอง	59	69.41
- จัดให้มีการทำรายงานการดำเนินงาน	43	50.59
- จัดประชุมสรุปผลการดำเนินงาน	32	37.65
- ประเมินโครงการที่จัดการสนับสนุนด้านต่าง ๆ โดยคณะ กรรมการเครือข่าย	25	29.41

จากตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการ
เครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ด้านการสนับสนุนด้านอื่น ๆ ปรากฏผล ดังนี้

1. การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตอบว่า
ไม่ได้ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 16.35ตอบว่า ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 83.65 ส่วนใหญ่ปฏิบัติโดย
ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาสิ่งแวดล้อมในการทำงานของครูให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงาน
เสมอ คิดเป็นร้อยละ 82.76 รองลงมา คือ จัดสถานที่เพื่อให้ครูได้แลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชา
การ เช่น ห้องศึกษาค้นคว้าสำหรับครู คิดเป็นร้อยละ 41.38 จัดสถานที่ทำงานให้กับครูได้
อย่างเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 36.78

2. การจัดกิจกรรมนันทนาการ คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตอบว่า ไม่ได้ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 39.42ตอบว่า ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 60.58 ปฏิบัติโดย จัดทัศนศึกษา คิดเป็นร้อยละ 63.49 รองลงมา คือ จัดให้มีการพบปะสังสรรค์ของบุคลากรในเครือข่าย คิดเป็นร้อยละ 57.14 จัดกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์ในเครือข่าย เช่น กิจกรรม การแข่งขันกีฬา คิดเป็นร้อยละ 49.21

3. การเสริมสร้างขวัญ กำลังใจในการทำงาน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตอบว่า ไม่ได้ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 4.81 ตอบว่า ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 95.19 ปฏิบัติโดย เปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 79.80 รองลงมา คือ ช่วยเหลือครูในการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 71.72 ให้มีการจัดแข่งขัน ประกวด ให้รางวัลในการพัฒนาผลงานทางการจัดการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 52.53

4. การประชาสัมพันธ์ในเครือข่าย คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตอบว่า ไม่ได้ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 24.04 ตอบว่า ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 75.96 ปฏิบัติโดย จัดประชุมอย่างสม่ำเสมอ คิดเป็นร้อยละ 50.63 จัดทำจดหมายข่าว คิดเป็นร้อยละ 44.30 จัดพิมพ์วารสารทางวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 34.18

5. การติดตามประเมินผลการสนับสนุนด้านอื่น ๆ คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตอบว่า ไม่ได้ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 18.27 ตอบว่า ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 81.73 ส่วนใหญ่ปฏิบัติโดย สังเกตจากความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้น คิดเป็นร้อยละ 80.00 ให้ครูมีการประเมินความต้องการสนับสนุนด้านอื่น ๆ ด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 69.41 จัดให้มีการทำรายงานการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 50.59 จัดประชุมสรุปผลการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 37.65 ประเมินโครงการที่จัดการสนับสนุนด้านต่าง ๆ โดยคณะกรรมการเครือข่าย คิดเป็นร้อยละ 29.41

ตอนที่ 3 ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล

รายละเอียดเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล 8 ด้าน ปรากฏในตารางที่ 10 - 17 จำแนกออกได้ดังนี้

ปัญหาด้านการปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียน ตารางที่ 10

ปัญหาด้านการปรับปรุงการจัดประสบการณ์และการเรียนการสอน ตารางที่ 11

ปัญหาด้านการจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน ตารางที่ 12

ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการนักเรียน ตารางที่ 13

ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการแนะนำ ติดตาม ดูแลและรับรองมาตรฐานจากโรงเรียนศูนย์ ตารางที่ 14

ปัญหาด้านการพัฒนาครู ผู้บริหารโรงเรียน และเครือข่ายครู ตารางที่ 15

ปัญหาด้านการหมุนเวียนครูจากโรงเรียนศูนย์ไปช่วยสอน ตารางที่ 16

ปัญหาด้านการสนับสนุนด้านอื่น ๆ ตารางที่ 17

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 แสดงค่าร้อยละของปัญหาในการปฏิบัติงานด้านกรณีพิเศษของคณะกรรมการ
เครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ด้านการปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียน

ปัญหา	จำนวน (N=104)	ร้อยละ
ไม่มีปัญหา	17	16.35
มีปัญหา ปัญหาที่พบ ได้แก่	87	83.65
- ผู้บริหารขาดความรู้ ความเข้าใจในการบริหารโรงเรียนที่ถูกต้อง	21	24.14
- ครูไม่เห็นความสำคัญของการบริหารโรงเรียน	17	19.54
- ขาดข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียน	24	27.59
- ขาดแผนงานในการปรับปรุงการบริหารโรงเรียนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว	29	33.33
- ขาดการติดตามผลอย่างจริงจังในการดำเนินการ	56	64.37
- ขาดการช่วยเหลือและความร่วมมือจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง	37	42.53
- ขาดงบประมาณในการดำเนินการจากต้นสังกัด	69	79.31

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านกรณีพิเศษของคณะกรรมการ
เครือข่ายโรงเรียนอนุบาลด้านการปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียนปรากฏผล ดังนี้

คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตอบว่า ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 16.35
ตอบว่า มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 83.65 ปัญหาที่พบ คือ ขาดงบประมาณในการดำเนินการ
จากต้นสังกัด คิดเป็นร้อยละ 79.31 รองลงมา คือ ขาดการติดตามผลอย่างจริงจังในการดำเนินการ
คิดเป็นร้อยละ 64.37 ขาดการช่วยเหลือและความร่วมมือจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง คิดเป็น
ร้อยละ 42.53 ขาดแผนงานในการปรับปรุงการบริหารโรงเรียนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
คิดเป็นร้อยละ 33.33 ขาดข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียน คิดเป็น
ร้อยละ 27.59 ผู้บริหารขาดความรู้ ความเข้าใจในการบริหารโรงเรียนที่ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ
24.14 ครูไม่เห็นความสำคัญของการบริหารโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 19.54

ตารางที่ 11 แสดงค่าร้อยละของปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการ
เครือข่ายโรงเรียนอนุบาลด้านการปรับปรุงการจัดประสบการณ์และการเรียน
การสอน

ปัญหา	จำนวน (N=104)	ร้อยละ
ไม่มีปัญหา	16	15.38
มีปัญหา ปัญหาที่พบ ได้แก่	88	84.62
- ครูผู้สอนไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการสอน	57	64.77
- ครูผู้สอนไม่ได้จัดทำบันทึกการเตรียมการสอนและสอนตาม ที่เตรียมไว้	31	35.23
- ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการนิเทศการสอน	23	26.14
- ขาดความร่วมมือในการสำรวจความต้องการในการ พัฒนาการสอนจากครู	12	13.64
- ครูขาดการวางแผนการสอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	27	30.68
- ครูยังไม่สามารถประยุกต์ผลจากการวิจัยมาใช้ปรับปรุงการ เรียนการสอน	61	69.32
- ครูไม่ได้นำผลการนิเทศการสอนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ การปรับปรุงการเรียนการสอน	36	40.91
- ขาดการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาการสอนในเครือข่าย	31	35.23
- ขาดงบประมาณสนับสนุนจากต้นสังกัด	68	77.27

จากตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลด้านการปรับปรุงการจัดประสบการณ์และการเรียนการสอน ปรากฏผล ดังนี้

คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตอบว่า ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 15.38
ตอบว่า มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 84.62 ปัญหาที่พบ คือ ขาดงบประมาณสนับสนุนจากต้น
สังกัด คิดเป็นร้อยละ 77.27 รองลงมา คือ ครูยังไม่สามารถประยุกต์ผลจากการวิจัยมาใช้
ปรับปรุงการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 69.32 ครูผู้สอนไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการสอน
คิดเป็นร้อยละ 64.77 ครูไม่ได้นำผลการนิเทศการสอนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการ

ปรับปรุงการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 40.91 ครูผู้สอนไม่ได้จัดทำบันทึกการเตรียมการ
สอนและสอนตามที่เตรียมไว้ คิดเป็นร้อยละ 35.23 ขาดการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาการสอน
ในเครือข่าย คิดเป็นร้อยละ 35.23 ครูขาดการวางแผนการสอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้
คิดเป็นร้อยละ 30.68 ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 26.14
ขาดความร่วมมือในการสำรวจความต้องการในการพัฒนาการสอนจากครู คิดเป็นร้อยละ 13.64

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 แสดงค่าร้อยละของปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการ
เครือข่ายโรงเรียนอนุบาลด้านการจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียน
การสอน

ปัญหา	จำนวน (N = 104)	ร้อยละ
ไม่มีปัญหา	9	8.65
มีปัญหา ปัญหาที่พบ ได้แก่	95	91.35
- ครูไม่ให้ความสำคัญของการจัดทำและพัฒนาสื่อการสอน	35	36.84
- ขาดบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำสื่อการสอน	36	37.89
- ไม่มีแผนงานการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน	44	46.32
- ไม่มีสถานที่สำหรับจัดเป็นศูนย์ให้บริการเกี่ยวกับสื่อ การสอนของเครือข่าย	32	33.68
- ขาดการสนับสนุนจากต้นสังกัดในการพัฒนาสื่อการเรียน การสอน	41	43.16
- ขาดการดูแล รักษา สื่อการเรียนการสอน ตลอดจนการซ่อม บำรุง	40	42.11
- ไม่มีการติดตามประเมินผลการจัดทำและพัฒนาสื่อการเรียน การสอน	43	45.26
- ขาดแคลนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำสื่อ การสอน	67	70.53

จากตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลด้านการจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอนปรากฏผล ดังนี้

คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตอบว่า ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 8.65
ตอบว่า มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 91.35 ปัญหาที่พบ คือ ขาดแคลนงบประมาณและวัสดุ
อุปกรณ์ในการจัดทำสื่อการสอน คิดเป็นร้อยละ 70.53 รองลงมา คือ ไม่มีแผนงานการ
พัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 46.32 ไม่มีการติดตามประเมินผล

การจัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 45.26ขาดการสนับสนุนจากต้นสังกัด
ในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 43.16 ขาดการดูแลรักษา สื่อการเรียนการ
สอน ตลอดจนการซ่อมบำรุง คิดเป็นร้อยละ 42.11 ขาดบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำ
สื่อการสอน คิดเป็นร้อยละ 37.89 ครูไม่ให้ความสำคัญของการจัดทำและพัฒนาสื่อการเรียน
การสอน คิดเป็นร้อยละ 36.84 ไม่มีสถานที่สำหรับจัดเป็นศูนย์ให้บริการเกี่ยวกับสื่อการสอนของ
เครือข่าย คิดเป็นร้อยละ 33.68

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 แสดงค่าร้อยละของปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการ
เครือข่ายโรงเรียนอนุบาลด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการนักเรียน

ปัญหา	จำนวน (N = 104)	ร้อยละ
ไม่มีปัญหา	27	25.96
มีปัญหา ปัญหาที่พบ ได้แก่	77	74.04
- บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมิน พัฒนาการนักเรียน	19	24.68
- บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือในการประเมินพัฒนาการ นักเรียน	13	16.88
- ข้อมูลที่ได้จากการประเมินเป็นข้อมูลที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง	24	23.08
- ไม่สามารถนำผลการประเมินมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียน การสอนได้อย่างเต็มที่	41	53.25
- ขาดเครื่องมือในการประเมินที่มีคุณภาพ	53	68.83
- ขาดงบประมาณในการประเมินพัฒนาการนักเรียน	49	63.64

จากตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการนักเรียนปรากฏผล ดังนี้

คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตอบว่า ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 25.96 ตอบว่า มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 74.04 ปัญหาที่พบ คือ ขาดเครื่องมือในการประเมินที่มีคุณภาพ คิดเป็นร้อยละ 68.83 รองลงมา คือ ขาดงบประมาณในการประเมินพัฒนาการนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 63.64 ไม่สามารถนำผลการประเมินมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ คิดเป็นร้อยละ 53.25 บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 24.68 ข้อมูลที่ได้จากการประเมินเป็นข้อมูลที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง คิดเป็นร้อยละ 23.08 บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือในการประเมินพัฒนาการนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 16.88

ตารางที่ 14 แสดงค่าร้อยละของปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการ
เครือข่ายโรงเรียนอนุบาลด้านการมีส่วนร่วมในการแนะนำ ติดตาม ดูแลและ
รับรองมาตรฐานจากโรงเรียนศูนย์

ปัญหา	จำนวน (N = 104)	ร้อยละ
ไม่มีปัญหา	17	16.35
มีปัญหา ปัญหาที่พบ ได้แก่	87	83.65
- คณะกรรมการเครือข่ายขาดความรู้เกี่ยวกับการรับรอง มาตรฐานโรงเรียน	33	37.93
- ขาดข้อมูลในการติดตาม ดูแล รับรองมาตรฐาน	37	42.53
- ขาดความร่วมมือของบุคลากรที่จะดำเนินการพัฒนาโรงเรียน สู่มาตรฐาน	41	47.13
- ขาดความร่วมมือกับชุมชนที่สามารถช่วยเหลือในบางเรื่อง ได้	32	36.78
- ขาดความต่อเนื่องในการติดตาม ดูแลและรับรองมาตรฐาน จากโรงเรียนศูนย์	65	74.71
- ขาดงบประมาณในการดำเนินงาน	48	55.17

จากตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลด้านการมีส่วนร่วมในการแนะนำ ติดตามดูแลและรับรองมาตรฐานจากโรงเรียนศูนย์ ปรากฏผล ดังนี้

คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตอบว่า ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 16.35
ตอบว่า มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 83.65 ปัญหาที่พบ คือ ขาดความต่อเนื่องในการติดตาม ดูแล
และรับรองมาตรฐานจากโรงเรียนศูนย์ คิดเป็นร้อยละ 74.51 รองลงมา คือ ขาดงบประมาณ
ในการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 55.17 ขาดความร่วมมือของบุคลากรที่จะดำเนินการพัฒนา
โรงเรียนสู่มาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ 47.13 ขาดข้อมูลในการติดตาม ดูแล รับรองมาตรฐาน
คิดเป็นร้อยละ 42.53 คณะกรรมการเครือข่ายขาดความรู้เกี่ยวกับการรับรองมาตรฐาน
โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 37.93 ขาดความร่วมมือกับชุมชนที่สามารถช่วยเหลือในบางเรื่องได้
คิดเป็นร้อยละ 36.78

ตารางที่ 15 แสดงค่าร้อยละของปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการ
เครือข่ายโรงเรียนอนุบาลด้านการพัฒนาครู ผู้บริหาร โรงเรียนและเครือข่ายครู

ปัญหา	จำนวน (N = 104)	ร้อยละ
ไม่มีปัญหา	27	25.96
มีปัญหา ปัญหาที่พบ ได้แก่	77	74.04
- บุคลากรไม่ให้ความสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น	17	22.08
- ครูไม่ได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ตามที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้นอย่างเพียงพอ	25	32.47
- ขาดการสำรวจความต้องการในการพัฒนาครู ผู้บริหาร โรงเรียน	24	31.17
- ขาดการให้ความรู้ข่าวสารทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อ การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	29	37.66
- ขาดการสนับสนุนด้านการสังเกตการสอนและการศึกษาดูงาน นอกสถานที่	31	40.26
- ขาดการสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสแสดงผลงานทางวิชาการ	24	31.17
- ขาดงบประมาณในการพัฒนา	57	74.03

จากตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลด้านการพัฒนาครู ผู้บริหาร โรงเรียนและเครือข่ายครู ปรากฏผล ดังนี้

คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตอบว่า ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 25.96 ตอบว่า มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 74.04 ปัญหาที่พบ คือ ขาดงบประมาณในการพัฒนา คิดเป็นร้อยละ 74.03 รองลงมา คือ ขาดการสนับสนุนด้านการสังเกตการสอนและการศึกษาดูงานนอกสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 40.26 ขาดการให้ความรู้ข่าวสารทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 37.66 ครูไม่ได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้นอย่างเพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 32.47 ขาดการสำรวจความต้องการในการพัฒนาครู ผู้บริหาร โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 31.17

ขาดการสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสแสดงผลงานทางวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 31.17 บุคลากร
ไม่ให้ความสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น คิดเป็นร้อยละ 22.08

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 แสดงค่าร้อยละของปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการ
เครือข่ายโรงเรียนอนุบาลด้านการหมุนเวียนครูจากโรงเรียนศูนย์ไปช่วยสอน

ปัญหา	จำนวน (N = 104)	ร้อยละ
ไม่มีปัญหา	23	22.12
มีปัญหา ปัญหาที่พบ ได้แก่	81	77.88
- ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหาร โรงเรียน	37	45.68
- ครูไม่มีเวลาในการหมุนเวียนสอนในโรงเรียนเครือข่าย	68	83.95
- ขาดครูที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการ หมุนเวียนครูในเครือข่าย	29	35.80
- การติดต่อสื่อสารภายในเครือข่ายค่อนข้างล่าช้า	27	33.33
- ระยะทางในการเดินทางไปยังโรงเรียนเครือข่ายอยู่ห่างไกล	43	53.09
- โรงเรียนเครือข่ายไม่ให้ข้อมูลในการขอความช่วยเหลือใน การหมุนเวียนครูไปช่วยสอน	29	35.80
- ขาดงบประมาณในส่วนของค่าตอบแทนให้กับครูที่ช่วยสอน	53	65.43

จากตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลด้านการหมุนเวียนครูจากโรงเรียนศูนย์ไปช่วยสอน ปรากฏผล ดังนี้

คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตอบว่า ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 2.12 ตอบว่า มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 77.88 ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ คือ ครูไม่มีเวลาในการหมุนเวียนสอนในโรงเรียนเครือข่าย คิดเป็นร้อยละ 83.95 รองลงมา คือ ขาดงบประมาณในส่วน of ค่าตอบแทนให้กับครูที่ช่วยสอน คิดเป็นร้อยละ 65.43 ระยะทางในการเดินทางไปยังโรงเรียนเครือข่ายอยู่ห่างไกล คิดเป็นร้อยละ 53.09 ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 45.68 ขาดครูที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการหมุนเวียนครูในเครือข่าย คิดเป็นร้อยละ 35.80 โรงเรียนเครือข่ายไม่ให้ข้อมูลในการขอความช่วยเหลือในการหมุนเวียนครูไปช่วยสอน คิดเป็นร้อยละ 35.80 การติดต่อสื่อสารภายในเครือข่ายค่อนข้างล่าช้า คิดเป็นร้อยละ 33.33

ตารางที่ 17 แสดงค่าร้อยละของปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการ
เครือข่ายโรงเรียนอนุบาลด้านการสนับสนุนด้านอื่น ๆ

ปัญหา	จำนวน (N = 104)	ร้อยละ
ไม่มีปัญหา	13	12.50
มีปัญหา ปัญหาที่พบ ได้แก่	91	87.50
- บุคลากรบางคนไม่ให้ความสนใจในบริการที่จัดให้	28	30.77
- การบริการด้านนันทนาการทำได้ไม่เพียงพอ	27	29.67
- การส่งเสริม แลกเปลี่ยนความรู้เชิงวิชาการทำได้ไม่ทั่วถึง	49	53.85
- การประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรมีการพบปะสังสรรค์กัน ได้ไม่ทั่วถึง	31	34.07
- สถานที่สำหรับทำกิจกรรมเสริมไม่เอื้ออำนวย	24	26.37
- ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของบุคลากรมีน้อย	32	35.16
- ขาดการสนับสนุนจากต้นสังกัด	48	52.75
- ขาดงบประมาณสนับสนุนในการจัดการสนับสนุนด้าน อื่น ๆ	68	74.73

จากตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลด้านการสนับสนุนด้านอื่น ๆ ปรากฏผล ดังนี้

คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตอบว่า ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 12.50
ตอบว่า มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 87.50 ปัญหาที่พบ คือ ขาดงบประมาณสนับสนุนในการจัดการ
การสนับสนุนด้านอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 74.73 รองลงมา คือ การส่งเสริม แลกเปลี่ยนความรู้
เชิงวิชาการทำได้ไม่ทั่วถึง คิดเป็นร้อยละ 53.85 ขาดการสนับสนุนจากต้นสังกัด คิดเป็นร้อยละ
52.75 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของบุคลากรมีน้อย คิดเป็นร้อยละ 35.16 การประชาสัมพันธ์
ให้บุคลากรมีการพบปะสังสรรค์กันได้ไม่ทั่วถึง คิดเป็นร้อยละ 34.07 บุคลากรบางคนไม่
ให้ความสนใจในบริการที่จัดให้ คิดเป็นร้อยละ 30.77 การบริการด้านนันทนาการทำได้ไม่เพียงพอ
คิดเป็นร้อยละ 29.67 สถานที่สำหรับทำกิจกรรมเสริมไม่เอื้ออำนวย คิดเป็นร้อยละ
26.37

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง “การศึกษาการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานและปัญหาด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล จำนวน 116 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามประเภทตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open ended) แบ่งออกเป็น 3 ตอน โดยตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามและรับแบบสอบถามทางไปรษณีย์ จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 116 ชุด ผู้วิจัยได้รับคืนจำนวน 104 ชุด คิดเป็นร้อยละ 89.66 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และคำนวณ หาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สถานภาพของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5 ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 50 ปี ขึ้นไป ส่วนใหญ่ปฏิบัติราชการเป็นเวลา 20 ปี ขึ้นไป วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี เป็นผู้บริหารโรงเรียนและศึกษานิเทศก์
2. การปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5 ปรากฏผล ดังนี้

2.1 ด้านการปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียน

การมีส่วนร่วมในการสรรหา คัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่เสนอแนะวิธีการคัดเลือกกรรมการสถานศึกษา รองลงมาคือ การพิจารณาผู้ที่เหมาะสมที่จะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา การกำหนดนโยบายในการสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษา การติดตามผลของการคัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษา การกำหนดแนวทางปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา การกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษา

การมีบทบาทเพื่อกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่กำหนดแนวทางปฏิบัติของคณะกรรมการสถานศึกษาในการจัดการศึกษา รองลงมาคือ กำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษามอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติตาม กำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษาดำเนินการจัดทำโครงการ แผนงานในการบริหารโรงเรียน

การให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่ให้ความรู้โดยการแจกเอกสารเผยแพร่เกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนให้กับบุคลากรในเครือข่าย รองลงมาคือ การชี้แจงให้ความรู้แก่ครูด้วยตนเอง การเสนอแนะแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนให้กับครู การจัดฝึกอบรมให้กับบุคลากรในเครือข่าย การมอบหมายให้ครูศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

การสนับสนุนให้ครู มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่เปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระในที่ประชุม รองลงมาคือ การเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการจัดทำธรรมนูญสถานศึกษา การให้บุคลากรมีส่วนร่วมจัดทำโครงการพัฒนางานของโรงเรียน การให้ครูร่วมกันวางแผนในการบริหารโรงเรียน การจัดให้มีการประชุมสรุปงานต่าง ๆ ของโรงเรียนที่ครูรับผิดชอบ

การจัดให้มีการดูแล ติดตาม ให้คำแนะนำในกรณีที่โรงเรียนต้องการความช่วยเหลือในด้านบริหารโรงเรียน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่สนับสนุนให้โรงเรียนได้มีการประเมินการบริหารโรงเรียน รองลงมา คือ การเสนอแนะรูปแบบการบริหารโรงเรียนให้เหมาะสม การสำรวจ วิเคราะห์ปัญหาของโรงเรียนเครือข่าย ในด้านการบริหารโรงเรียน การจัดประชุมสรุปผลการดำเนินงานการบริหารโรงเรียนในรูปแบบเครือข่าย การประเมินการบริหารงานของโรงเรียนเครือข่าย การจัดทำรายงานสรุปการบริหารงานของโรงเรียนเครือข่าย

ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลด้านการปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียน ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบ คือ ขาดงบประมาณในการดำเนินการจากต้นสังกัด รongลงมา คือ ขาดการติดตามผลอย่างจริงจังในการดำเนินการ ขาดการช่วยเหลือ และความร่วมมือจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ขาดแผนงานในการปรับปรุงการบริหารโรงเรียนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ขาดข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารโรงเรียนที่ถูกต้อง ครูไม่เห็นความสำคัญของการบริหารโรงเรียน

2.2 ด้านการปรับปรุงการจัดประสบการณ์และการเรียนการสอน

การจัดบริการในด้านหลักสูตร แผนการสอนให้กับโรงเรียนในเครือข่าย คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่จัดอบรมครูให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ จุดมุ่งหมาย หลักการ โครงสร้างของหลักสูตร รongลงมา คือ การจัดหาเอกสารหลักสูตร เช่น คู่มือครู แผนการสอนให้เพียงพอ สำหรับให้ครูได้ศึกษาค้นคว้า การพัฒนาหลักสูตรและจัดทำ แผนการสอนเพื่อใช้ในโรงเรียนเครือข่าย การจัดศูนย์บริการเกี่ยวกับหลักสูตรของโรงเรียนใน เครือข่าย

การสนับสนุนให้มีการนิเทศการสอนให้กับครูที่ปฏิบัติงานอยู่ใน โรงเรียนเครือข่ายอนุบาล คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่ชี้แจงให้ครูเข้าใจ จุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอน รongลงมาคือ การสนับสนุนให้ครูภายในโรงเรียนเครือข่าย ช่วยเหลือในเรื่องการจัดการเรียนการสอนกันเอง โดยมีคณะกรรมการเครือข่ายเป็นผู้คอย แนะนำช่วยเหลือ การแนะนำเทคนิคการนิเทศการสอนให้กับครู การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อ ดำเนินการนิเทศการสอนในโรงเรียนเครือข่าย การจัดโครงการนิเทศการสอนภายในเครือข่าย โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

การให้ความรู้แก่ครูเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน คณะกรรมการ เครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่ให้ครูศึกษาวิธีการสอนจากสื่อต่าง ๆ รongลงมา คือ การจัด ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การจัดอบรมเกี่ยวกับเทคนิควิธีการ สอนให้กับครู การแจกเอกสารให้ครูศึกษารายละเอียดในการปฏิบัติการสอน

การส่งเสริมพัฒนาการสอนใหม่ ๆ เพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนสอน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อ พัฒนาการเรียนการสอน รongลงมา คือ การแนะนำให้ครูได้ทดลองใช้วิธีการสอนใหม่ ๆ ใน กลุ่มสาระการเรียนรู้ การให้ครูไปสังเกตการสอนของครูที่มีความชำนาญในกลุ่มสาระการ

เรียนรู้ต่างๆ การนำผลการวิจัยเกี่ยวกับวิธีการสอนมาเผยแพร่เพื่อปรับปรุงวิธีการสอนของครู การจัดสาขาจัดการสอนใหม่ ๆ ให้แก่ครู

การติดตาม ประเมินผลการจัดการเรียนการสอน คณะกรรมการ เครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่จัดการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน รองลงมา คือ การตรวจสอบผลงานของครูและนักเรียน การสังเกตและติดตามผลในห้องเรียน การให้ครูประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของตนเอง การทำบันทึกการปฏิบัติการสอนเพื่อเก็บ ข้อมูลการจัดการเรียนการสอนของครู

ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียน อนุบาลด้านการปรับปรุงการจัดประสบการณ์และการเรียนการสอน ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบ คือ ขาดงบประมาณสนับสนุนจากต้นสังกัด รองลงมา คือ ครูยังไม่สามารถประยุกต์ผลจากการ วิจัยมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน ครูผู้สอนไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน ครูไม่ได้ นำ ผลการนิเทศการสอนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียนการสอน ครูผู้สอนไม่ได้ จัดทำบันทึกการเตรียมการสอนและสอนตามที่เตรียมไว้ ขาดการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาการ สอนในเครือข่าย ครูขาดการวางแผนการสอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในการนิเทศการสอน ขาดความร่วมมือในการสำรวจความต้องการในการ พัฒนาการสอนจากครู

2.3 ด้านการจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน

การดำเนินการจัดตั้งศูนย์ให้บริการเกี่ยวกับสื่อการสอนของโรงเรียนใน เครือข่าย คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่วางแผนการดำเนินงานเพื่อพัฒนา สื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน รองลงมา คือ การจัดให้มีการให้คำแนะนำแก่ครูที่ต้องการ พัฒนาการจัดทำสื่อการเรียนการสอนโดยครูในเครือข่ายที่มีความรู้ความสามารถในการจัดทำ สื่อ การจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ให้บริการเกี่ยวกับสื่อการสอนของเครือข่าย การจัด ระบบการใช้สื่อการสอนมีการทำบันทึกการใช้สื่อการสอนของศูนย์

การจัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอนเพื่อให้ครู และนักเรียนได้ร่วมใช้ใน กิจกรรมการเรียนการสอนให้เพียงพอ คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่ให้ คำแนะนำกับครูในการเลือกใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน รองลงมา คือ การขอความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การสนับสนุนจัดสื่อการสอนให้ เพียงพอ การจัดประชุมปฏิบัติการเพื่อผลิตสื่อการสอนใช้ภายในโรงเรียน การจัดทำรายการ สื่อการสอนที่มีอยู่เพื่อให้ครูเลือกตามรายการ การสนับสนุนให้ครูมีการแลกเปลี่ยนการใช้สื่อ การสอนร่วมกันในเครือข่าย

การจัดระบบควบคุมการใช้ การเก็บรักษา ซ่อมแซม และบำรุงสภาพของ สื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพในการใช้งาน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่เสนอแนะให้มีการปรับปรุงสภาพของสื่อการเรียนการสอนเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการใช้งานอยู่เสมอ รองลงมา คือ การจัดให้มีทะเบียนคุมการใช้ การซ่อมแซมสื่อการเรียน การสอน การจัดทำระบบการใช้ บำรุงรักษาสื่อการสอนแจ้งให้ครูทราบเป็นแนวปฏิบัติ การแจกเอกสารให้ความรู้แก่ครูในเครือข่ายในการซ่อมแซม ปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน การจัดประชุมปฏิบัติการเพื่อการบำรุงรักษา ซ่อมแซมสื่อการเรียนการสอน

การแนะนำ สาธิตการใช้สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน คณะกรรมการ เครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่จัดเอกสารเผยแพร่ ส่งเสริมการใช้สื่อการสอน รองลงมา คือ การสนับสนุนให้ครูในเครือข่ายได้มีการช่วยเหลือให้คำแนะนำซึ่งกันและกันในเรื่องการ ใช้สื่อการสอน การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอน การสาธิตการใช้สื่อการสอน

การส่งเสริมให้ครูผู้สอน ได้มีการพัฒนาและสร้างสื่อ การเรียนการสอน ด้วยตนเอง คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่ให้คำแนะนำในการพัฒนาและ สร้างสื่อการเรียนการสอนด้วยตนเอง รองลงมา คือ การสนับสนุนด้านงบประมาณและอุปกรณ์ ในการผลิตสื่อการสอนของครู การสนับสนุนให้มีการวิจัยทดลองใช้สื่อการสอนต่าง ๆ เช่น แบบเรียนสำเร็จรูปการจัดทำเอกสารเผยแพร่แนวทางการพัฒนาและสร้างสื่อการเรียนการสอน การจัดโครงการส่งเสริม พัฒนาสื่อการเรียนการสอนของครูในเครือข่าย

การติดตามและประเมินผลด้านการจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม การเรียนการสอน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่สังเกตความสามารถในการ ใช้สื่อการสอนของครู รองลงมา คือ การจัดนิทรรศการเพื่อให้มีการนำเสนอสื่อการเรียน การสอน การตรวจสอบ ประเมินผลโครงการพัฒนาสื่อการสอน การสำรวจจากสถิติการใช้ สื่อการสอนของครู การจัดประชุมสรุปผลการดำเนินงาน

ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่าย โรงเรียนอนุบาลด้านการจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม การเรียนการสอน ปัญหาส่วนใหญ่ ที่พบ คือ ขาดแคลนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำสื่อการสอน รองลงมา คือ ไม่มี แผนงานการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม การเรียนการสอน ไม่มีการติดตามประเมินผลการจัดทำและ พัฒนาสื่อการเรียนการสอน ขาดการสนับสนุนจากต้นสังกัดในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ขาดการดูแลรักษา สื่อการเรียนการสอน ตลอดจนการซ่อมบำรุง ขาดบุคลากรที่มีความรู้ เกี่ยวกับการจัดทำสื่อการสอน ครูไม่ให้ความสำคัญของการจัดทำและพัฒนาสื่อการสอน ไม่มีสถานที่สำหรับจัดเป็นศูนย์ให้บริการเกี่ยวกับสื่อการสอนของเครือข่าย

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการนักเรียน

การจัดประชุมชี้แจงและวางแผนเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการ

นักเรียนในเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่จัดประชุมให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการ เทคนิคในการประเมินพัฒนาการนักเรียน รองลงมา คือ การจัดทำแบบประเมินพัฒนาการนักเรียน การชี้แจงให้ครูเข้าใจวัตถุประสงค์ของการประเมิน วิธีการประเมินให้ชัดเจน การให้คณะกรรมการร่วมกันวางแผนการประเมินพัฒนาการนักเรียน การจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการประเมินพัฒนาการนักเรียน

การกำหนดเกณฑ์การประเมินพัฒนาการนักเรียนในเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่ใช้เกณฑ์การประเมินตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ รองลงมา คือ การตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดเกณฑ์ในการประเมิน

การให้ความรู้เกี่ยวกับ เทคนิควิธีการในการประเมินพัฒนาการนักเรียน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่ให้ความรู้โดยให้ครูศึกษาเกี่ยวกับเทคนิค วิธีการประเมินพัฒนาการนักเรียนด้วยตนเอง รองลงมา คือ การจัดประชุม อบรมเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการนักเรียน การส่งครูไปอบรมเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการที่สถาบันหรือหน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น การจัดเอกสารเผยแพร่เทคนิควิธีการประเมินพัฒนาการ

การส่งเสริมให้ครูนำผลการประเมินพัฒนาการไปใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่ส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อแก้ปัญหาในการเรียนการสอน รองลงมา คือ การเสนอแนะวิธีการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน การให้ครูเก็บบันทึกรายงานผลการประเมินพัฒนาการเมื่อสิ้นภาคเรียน การให้ครูได้มีการจัดทำโครงการเพื่อประเมินพัฒนาการนักเรียนแล้วนำผลการประเมินที่ได้มาพัฒนาการเรียนการสอน

การติดตามและประเมินผลการประเมินพัฒนาการนักเรียน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่เสนอแนะให้ครูวิเคราะห์ผลการประเมินผลแล้วนำมาปรับปรุงการเรียนการสอน รองลงมา คือ การเก็บบันทึกผลการประเมินผลไว้เป็นหลักฐานเพื่อสามารถทำการตรวจสอบได้ การจัดทำรายงานการดำเนินงานภายในเครือข่าย การจัดประชุมสรุปผลการดำเนินงาน

ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการนักเรียน ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบคือ ขาดเครื่องมือในการประเมินที่มีคุณภาพ รองลงมา คือ ขาดงบประมาณในการประเมินพัฒนาการนักเรียน ครูไม่สามารถนำผลการประเมินมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการนักเรียน

ข้อมูลที่ได้จากการประเมินเป็นข้อมูลที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือในการประเมินพัฒนาการนักเรียน

2.5 ด้านการมีส่วนร่วมในการแนะนำ ติดตาม ดูแลและรับรองมาตรฐาน

การจัดให้มีระบบการประเมินภายใน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่ชี้แจงให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบถึงวัตถุประสงค์ของการประเมินภายในและสนับสนุนให้มีการจัดระบบการประเมินภายในโรงเรียน รองลงมา คือ การสำรวจสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนตามมาตรฐานที่กำหนด การสำรวจความพร้อมของโรงเรียนนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อวางแผนการจัดระบบการประเมินภายใน การจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการประเมินภายในโรงเรียน

การมีส่วนร่วมกำหนดแนวทางดำเนินการประเมินมาตรฐานโรงเรียน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่ชี้แจงให้ครูเข้าใจวัตถุประสงค์ของการประเมินมาตรฐานโรงเรียน รองลงมา คือ การแนะนำเทคนิคและวิธีการประเมินมาตรฐานโรงเรียนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานที่จะประเมิน การสนับสนุนให้มีการรายงานผลการดำเนินงานตามมาตรฐาน โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ การจัดตั้งบุคลากรผู้รับผิดชอบให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ

การส่งเสริมให้มีการพัฒนางานของโรงเรียน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่สนับสนุนให้มีการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนางานของโรงเรียน รองลงมา คือ การจัดประชุมชี้แจงให้บุคลากรได้ทราบแนวดำเนินการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐาน การจัดการประชุม อบรมเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ในเรื่องมาตรฐานโรงเรียน การให้คำแนะนำ เทคนิควิธีการพัฒนางานของโรงเรียนตามมาตรฐาน การร่วมวิเคราะห์ปัญหาที่พบจากการจัดการศึกษา การจัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐาน

การเสนอแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่จัดการศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีคุณภาพการจัดการศึกษา รองลงมาคือการจัดประชุม ปรึกษาหารือในกรณีที่โรงเรียนมีความต้องการในการพัฒนา การร่วมกันวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยเพื่อให้โรงเรียนได้มีการพัฒนาในระดับที่สูงขึ้น การเสนอให้มีการจัดตั้งคณะทำงานที่รับผิดชอบในเรื่องมาตรฐานโรงเรียน โดยเฉพาะ การแจกเอกสารเกี่ยวกับแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การติดตามและประเมินผลการดำเนินการเกี่ยวกับมาตรฐานโรงเรียน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่จัดทำรายงานการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียน รองลงมา คือ การประเมินผลการดำเนินงานประเมินมาตรฐานโรงเรียน การจัดประชุมสรุปผลการดำเนินงาน การตั้งคณะกรรมการตรวจเยี่ยมโรงเรียนเครือข่ายในการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียน

ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ด้านการมีส่วนร่วมในการแนะนำ ติดตาม ดูแลและรับรองมาตรฐานจากโรงเรียนศูนย์ ปัญหาที่พบ คือ ขาดความต่อเนื่องในการติดตาม ดูแลและรับรองมาตรฐานจากโรงเรียนศูนย์ รองลงมา คือ ขาดงบประมาณในการดำเนินงาน ขาดความร่วมมือของบุคลากรที่จะดำเนินการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐาน ขาดข้อมูลในการติดตามดูแล รับรองมาตรฐาน คณะกรรมการเครือข่ายขาดความรู้เกี่ยวกับการรับรองมาตรฐานโรงเรียน ขาดความร่วมมือกับชุมชนที่สามารถช่วยเหลือในบางเรื่องได้

2.6 ด้านการพัฒนาครู ผู้บริหารโรงเรียน และเครือข่ายครู

การดำเนินการจัดทำแผนงานและโครงการพัฒนาครู ผู้บริหารโรงเรียน และเครือข่ายครู คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่สำรวจความต้องการในการพัฒนาของครูและผู้บริหารนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำแผนงานและโครงการพัฒนาครูและผู้บริหาร รองลงมา คือ การประชุมสัมมนาปัญหาเกี่ยวกับด้านการเรียนการสอนเพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน การจัดทำโครงการเสนอต่อต้นสังกัดเพื่อขอความร่วมมือสนับสนุนในการดำเนินโครงการ การแต่งตั้งคณะทำงานในการพัฒนาครู และผู้บริหารโรงเรียน

การจัดอบรมเกี่ยวกับการปรับปรุงเทคนิคการสอน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่ดำเนินการจัดอบรมรวมกันทั้งเครือข่าย รองลงมา คือ จัดตามความสมัครใจที่จะพัฒนา ปรับปรุงเทคนิคการสอนของครูเป็นรายบุคคล จัดแยกเป็นรายโรงเรียน

การส่งเสริมให้ครูช่วยเหลือร่วมมือกันในระบบเครือข่าย คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม สัมมนาทางวิชาการต่าง ๆ ให้ครูได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนภายในเครือข่าย การแนะนำให้ครูได้มีการจัดตั้งชมรมและเครือข่ายเพื่อช่วยเหลือกันในการจัดการเรียนการสอน การจัดโครงการให้ครูได้ร่วมมือกันในการจัดการเรียนการสอน

การพัฒนาสมรรถภาพการสอนของครู คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่จัดประชุม สัมมนาเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอน เพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน รองลงมา คือ การจัดให้มีการศึกษาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเครือข่ายอื่น การจัดทำโครงการพัฒนาการสอนเพื่อกระตุ้นให้ครูมีความกระตือรือร้นในการสอน การให้ครูเขียนบทความ เอกสารทางวิชาการเผยแพร่ในเครือข่าย

การแนะนำข้อมูลข่าวสารทางวิชาการ คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่ให้คำปรึกษาแก่ครูที่ต้องการข้อมูลข่าวสารทางวิชาการ รองลงมา คือ การสนับสนุนให้ครูเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการที่ได้จากการวิจัยในการเรียนการสอน การแนะนำสื่อต่าง ๆ ที่ทันสมัยให้ครูได้ค้นหาข้อมูลด้วยตนเอง การจัดทำเอกสารเผยแพร่ข่าวสารทางวิชาการเป็นประจำ

การติดตามและประเมินผลการพัฒนาครู ผู้บริหาร คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่เสนอแนะวิธีการให้ครูได้มีการพัฒนาตนเอง รองลงมา คือ การสำรวจ วิเคราะห์ปัญหาในการปฏิบัติงาน การจัดให้มีการทำรายงานการดำเนินงาน การจัดประชุมสรุปผลการดำเนินงาน

ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลด้านด้านการพัฒนาครู ผู้บริหาร โรงเรียน และเครือข่ายครู ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบ คือ ขาดงบประมาณในการพัฒนา รองลงมา คือ ขาดการสนับสนุนด้านการสังเกตการสอนและการศึกษาคูณานอกสถานที่ ขาดการให้ความรู้ข่าวสารทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ครูไม่ได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้นอย่างเพียงพอ ขาดการสำรวจความต้องการในการพัฒนาครู ผู้บริหาร โรงเรียน ขาดการสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสแสดงผลงานทางวิชาการ บุคลากรไม่ให้ความสำคัญที่จะเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น

2.7 ด้านการหมุนเวียนครูจากโรงเรียนศูนย์ไปช่วยสอน

การวางแผนการดำเนินการหมุนเวียนครูในเครือข่าย คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่ไม่ได้วางแผนการดำเนินการหมุนเวียนครูในเครือข่าย มีเพียงบางส่วนเท่านั้นที่ปฏิบัติโดยพิจารณาคุณสมบัติของครูที่มีผลงานดีเด่นด้านการจัดการเรียนการสอน รองลงมา คือ การสำรวจความพร้อมของครูในเครือข่ายที่มีความสามารถในด้านวิชาการตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ การสำรวจความต้องการของโรงเรียนเครือข่ายที่ต้องการรับความช่วยเหลือ การจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินการหมุนเวียนครูในเครือข่าย การจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการหมุนเวียนครูในเครือข่าย การจัดทำแผน โครงการหมุน

เวียนครูในเครือข่ายเพื่อขอรับการสนับสนุนด้านต่าง ๆ จากต้นสังกัด การจัดทำตารางการหมุนเวียน ตามความต้องการของโรงเรียนในเครือข่าย

การสนับสนุนให้มีการหมุนเวียนครูไปช่วยสอน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่ไม่ได้สนับสนุนให้มีการหมุนเวียนครูไปช่วยสอน มีเพียงบางส่วนเท่านั้นที่สนับสนุนโดยประสานงานให้เกิดความร่วมมือทุกด้านในการช่วยเหลือโรงเรียนในเครือข่าย รองลงมา คือ การจัดทำโครงการเพื่อค้นหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในเครือข่าย การจัดอำนวยความสะดวกแก่ครูในการเดินทางเพื่อไปสอนในโรงเรียนเครือข่าย การจัดงบประมาณ ค่าตอบแทนให้แก่ครูที่หมุนเวียนไปช่วยสอนในเครือข่าย

การติดตามและประเมินผลการดำเนินการหมุนเวียนครูในเครือข่าย คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่ไม่ได้ติดตามและประเมินผล มีเพียงบางส่วนเท่านั้นที่ติดตามและประเมินผล โดยการสำรวจปัญหาในการดำเนินการหมุนเวียนครูของโรงเรียนในเครือข่าย การจัดให้มีการรายงานผลการดำเนินการทุกระยะ ให้ครูในเครือข่ายมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินการหมุนเวียนครูในเครือข่าย การจัดประชุมสรุปผลการดำเนินการ

ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ด้านการหมุนเวียนครูจากโรงเรียนศูนย์ไปช่วยสอน ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบ คือ ครูไม่มีเวลาในการหมุนเวียนสอนในโรงเรียนเครือข่าย รองลงมา คือ การขาดงบประมาณในส่วน of ค่าตอบแทนให้กับครูที่ช่วยสอน ระยะทางในการเดินทางไปยังโรงเรียนเครือข่ายอยู่ห่างไกล ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน การขาดครูที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการหมุนเวียนครูในเครือข่าย โรงเรียนเครือข่ายไม่ให้ข้อมูลในการขอความช่วยเหลือในการหมุนเวียนครูไปช่วยสอน การติดต่อสื่อสารภายในเครือข่ายค่อนข้างล่าช้า

2.8 ด้านการสนับสนุนด้านอื่น ๆ

การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาสิ่งแวดล้อมในการทำงานของครูให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงานเสมอ รองลงมา คือ การจัดสถานที่เพื่อให้ครูได้แลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ เช่น ห้องศึกษาค้นคว้าสำหรับครู การจัดสถานที่ทำงานให้กับครูได้อย่างเหมาะสม

การจัดกิจกรรมนันทนาการ คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่การจัดทัศนศึกษา รองลงมา คือ การจัดให้มีการพบปะสังสรรค์ของบุคลากรในเครือข่าย การจัดกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์ในเครือข่าย เช่น กิจกรรม การแข่งขันกีฬา

การเสริมสร้างขวัญ กำลังใจในการทำงาน คณะกรรมการเครือข่าย
โรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่เปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ รongลงมา คือ
การช่วยเหลือครูในการทำงาน จัดให้มีการจัดแข่งขัน ประกวด ให้รางวัลในการพัฒนาผลงาน
ทางการจัดการเรียนการสอน

การประชาสัมพันธ์ในเครือข่าย คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล
ส่วนใหญ่จัดการประชุมอย่างสม่ำเสมอ รongลงมา คือ การจัดทำจดหมายข่าว การจัดพิมพ์
วารสารทางวิชาการ

การติดตามประเมินผลการสนับสนุนด้านอื่น ๆ คณะกรรมการเครือข่าย
โรงเรียนอนุบาล ส่วนใหญ่สังเกตจากความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้น ให้ครู
มีการประเมินความต้องการสนับสนุนด้านอื่น ๆ ด้วยตนเอง การจัดให้มีการทำรายงานการ
ดำเนินงาน การจัดประชุมสรุปผลการดำเนินงาน การประเมินโครงการที่จัดการสนับสนุน
ด้านต่าง ๆ โดยคณะกรรมการเครือข่าย

ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่าย
โรงเรียนอนุบาล ด้านการสนับสนุนด้านอื่น ๆ ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบ คือ ขาดงบประมาณ
สนับสนุนในการจัดการสนับสนุนด้านอื่น ๆ รongลงมา คือ การส่งเสริม แลกเปลี่ยนความรู้
เชิงวิชาการทำได้ไม่ทั่วถึง ขาดการสนับสนุนจากต้นสังกัด ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของ
บุคลากรมีน้อย การประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรมีการพบปะสังสรรค์กันไม่ได้ไม่ทั่วถึง บุคลากร
บางคนไม่ให้ความสนใจในบริการที่จัดให้ การบริการด้านนันทนาการทำได้ไม่เพียงพอ
สถานที่สำหรับทำกิจกรรมเสริมไม่เอื้ออำนวย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5 มีข้อควรอภิปรายดังนี้

1. การปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียน

การมีส่วนร่วมในการสรรหา คัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษา โดยคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลได้เสนอแนะวิธีการคัดเลือกกรรมการสถานศึกษาให้กับโรงเรียนในเครือข่าย ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า วิธีการคัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษา ถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญเพื่อให้ได้มาซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้อิสระแก่สถานศึกษาในเครือข่ายได้มีโอกาสพิจารณาเลือกวิธีการที่หลากหลายให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และตามความต้องการของชุมชนตามวิธีการที่เสนอแนะ โดยคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2532)

การกำหนดแนวทางปฏิบัติของคณะกรรมการสถานศึกษาซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ร่วมกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาและมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของโรงเรียน(กระทรวงศึกษาธิการ, 2539) แต่จากผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลปฏิบัติเป็นส่วนน้อยในการกำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษาดำเนินการจัดทำโครงการ และแผนงานในการบริหารโรงเรียน ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าคณะกรรมการสถานศึกษายังไม่มีความพร้อม และศักยภาพในการมีส่วนร่วมบริหารงานโรงเรียน ซึ่งอาจทำให้คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลยังไม่สามารถกำหนดบทบาท หน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาในการเสนอแผนงาน โครงการพัฒนาโรงเรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ แต่อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลควรจะมีการกระตุ้นและให้ความสำคัญต่อคณะกรรมการสถานศึกษาให้มีส่วนร่วมในการพัฒนางานของโรงเรียนให้มากขึ้น การที่จะรอให้คณะครูพัฒนางานของโรงเรียนเพียงฝ่ายเดียวคงจะไม่สามารถพัฒนาได้อย่างเต็มที่เท่าที่ควร ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาสามารถให้คำปรึกษาและคำแนะนำแก่โรงเรียนได้ สามารถเสนอแนะและประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเพื่อร่วมกันพัฒนาโรงเรียน

การสนับสนุนและเปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระในที่ประชุม แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลได้เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ซึ่ง พนัส หันนาคินทร์ (2529) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน นอกจากจะทำให้ครูได้ทราบถึงงานที่จะต้องรับผิดชอบแล้ว ยังเป็นการฝึกให้รู้จักการทำงานในฐานะผู้บริหารงาน

ในเรื่องของการดูแล ติดตาม ให้คำแนะนำในกรณีที่โรงเรียนต้องการความช่วยเหลือในด้านบริหารโรงเรียน พบว่าคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลได้สนับสนุนให้โรงเรียนได้มีการประเมินการบริหารโรงเรียน โดยจัดการประเมินภายในสถานศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่า การประเมินตนเองของโรงเรียนเป็นการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น เป็นแนวทางปฏิบัติที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลซึ่งเป็นแผนพัฒนาประสิทธิภาพของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเรื่องเกี่ยวกับการประเมินภายในสถานศึกษา สมคิด พรหมจ้อย และ สุพัตร์ พิบูลย์ (2544) ได้กล่าวเกี่ยวกับการประเมินตนเองของโรงเรียนว่า สำนักงานประสานการปฏิรูปการศึกษาได้กำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาในด้านการสอนและการควบคุมคุณภาพโดยเฉพาะในด้านการควบคุมคุณภาพนั้น จัดให้มีระบบโรงเรียนประเมินตนเอง และการประเมินจากบุคคลภายนอก ส่งเสริมให้มีการประเมินการทำงานของตนเองแล้วนำผลประเมินมาปรับปรุงและพัฒนางานโรงเรียนให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ การประเมินตนเองของโรงเรียนเป็นกลไกหนึ่งของการควบคุมคุณภาพภายในด้านการบริหารมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยการป้องกันและสร้างระบบควบคุม ติดตามกำกับการทำงานที่ดี เพื่อปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบตามระบบที่กำหนดไว้

ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลด้านการปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียน ปัญหาที่พบ คือ ขาดงบประมาณในการดำเนินการจากต้นสังกัด ผู้วิจัยเห็นว่า ในเรื่องงบประมาณ มีความจำเป็นต่อการจัดการนิเทศการศึกษา ต้องมีงบประมาณในส่วนของเอกสารและวัสดุอุปกรณ์ที่จะต้องใช้ในการดำเนินการ แต่หน่วยงานต้นสังกัดมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการปฏิบัติการนิเทศค่อนข้างน้อยซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ นีรัทสน์ รัชดากร (2539) พบว่า ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบในการดำเนินการนิเทศ คือ งบประมาณไม่เพียงพอ

2. ด้านการปรับปรุงการจัดประสบการณ์และการเรียนการสอน

การจัดบริการในด้านหลักสูตร แผนการสอนให้กับโรงเรียนในเครือข่าย คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ได้จัดอบรมครูให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย หลักการ โครงสร้างของหลักสูตร ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในการจัดบริการด้านหลักสูตรและแผนการสอนนั้น ได้มีการเตรียมการวางแผนการใช้หลักสูตร เป็นการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร นั่นก็คือครูที่จะทำการสอน จะต้องมีการเตรียมความพร้อมทุกด้านโดยเฉพาะในเรื่องของความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ หลักการ โครงสร้างของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535) ได้กล่าวว่า การเตรียมความพร้อมของครูผู้สอน ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อหลักสูตร เพราะเป็นผู้ที่นำหลักสูตรไปใช้ในห้องเรียนกับผู้เรียน สิ่งที่ต้องทำในการเตรียมความพร้อมของครูก็คือ การสำรวจจำนวนครู ความพร้อมในการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การจัดเตรียมเนื้อหาหลักสูตร ทักษะในการสอน การประเมินผล ซึ่งผู้นิเทศสามารถจัดการอบรมเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าว

ในเรื่องการสนับสนุนให้มีการนิเทศการสอนให้กับครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนเครือข่ายอนุบาลนั้น จากผลการวิจัยพบว่าคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล มีเพียงส่วนน้อยที่จัดโครงการนิเทศการสอนภายในเครือข่ายโรงเรียน ซึ่งอันที่จริงแล้วควรให้ความสำคัญต่อการจัดการนิเทศการสอน เพราะการนิเทศการสอนที่จัดขึ้นจะเป็นการพัฒนาปรับปรุงการสอนของครูให้สามารถแก้ปัญหาการสอนในชั้นเรียนได้ นอกจากนี้ยังมีส่วนช่วยส่งเสริมความเป็นผู้นำทางวิชาการแก่ครูให้ครูมีความคิดริเริ่มที่จะพัฒนาการสอนของตนเอง ซึ่งเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการนิเทศการสอน กิ่งฟ้า สินธุวงษ์ (2525) กล่าวว่า การนิเทศการสอนเป็นการวางแผนการจัดกิจกรรมอย่างเป็นระบบเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน พัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

การให้ความรู้แก่ครูเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยให้ครูศึกษาวิธีการสอนจากสื่อต่าง ๆ เป็นการสร้างประสบการณ์ในการพัฒนาทางด้านการสอนโดยศึกษาจากสื่อ ซึ่งในบางครั้งเมื่อครูเกิดข้อสงสัยในบางเรื่องอาจไม่สามารถซักถามข้อสงสัยได้จากสื่อเหล่านั้นในทันที ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับการจัดสาธิตการสอนโดยเชิญผู้มีความชำนาญในการสอนมาเป็นวิทยากร จะทำให้ครูสามารถซักถามได้ทันทีเมื่อมีข้อสงสัยและจดจำวิธีการสอนต่าง ๆ ได้ดี แต่จากผลการวิจัยพบว่า การจัดสาธิตการสอนมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้น ซึ่งเกี่ยวกับการจัดสาธิตการสอนให้กับครูนั่นเป็นการสร้างประสบการณ์ทางตรงในการพัฒนาการสอนอีกวิธีหนึ่ง เพราะครูได้เห็นการสอนที่เป็นกระบวนการ โดยครบถ้วนและมีโอกาสที่จะซักถามข้อสงสัยได้หลังจากการสอน ซึ่ง สมพงษ์ สิงหะพล (2530) ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการ

สาธิตการสอนว่า การสาธิตการสอนทำให้ครูได้เห็นแบบอย่างที่ดีและถูกต้อง ทำให้ครูมีความมั่นใจเพิ่มขึ้นและสามารถดำเนินการสอนของตนเองได้ เพราะได้เห็นการสอนที่เป็นจริงมาแล้วว่าการสอนโดยวิธีการเหล่านั้นต้องดำเนินการอย่างไร ให้ครูได้เห็นและเข้าใจวิธีการใช้สื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการสอนให้ครูได้เห็นและติดตามนวัตกรรมการสอนใหม่ๆ ที่มีการคิดค้นและพัฒนากันอยู่เสมอในวิชาชีพการสอน

การส่งเสริมพัฒนาการสอนใหม่ ๆ เพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนสอน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลได้ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ผู้วิจัยเห็นว่า การทำวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อประโยชน์โดยตรงต่อนักเรียน ให้ครูสามารถแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีทางวิทยาศาสตร์ เป็นการพัฒนาวิชาชีพครู ให้ครูได้มีการพัฒนาอยู่เสมอ เพราะข้อค้นพบที่ได้สามารถนำไปแก้ปัญหาได้จากห้องเรียนจริง ซึ่งสอดคล้องกับ ครุรักษ์ ภิรมย์รักษ์ (2544) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนไว้ว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นเครื่องมือสำคัญของครูในการพัฒนาวิถีชีวิตความเป็นครูไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพ เพราะการวิจัยในชั้นเรียนจะช่วยให้ครูเป็นนักแสวงหาความรู้และวิธีการใหม่ ๆ อยู่เสมอ ซึ่งจะช่วยให้ครูมีความรู้อย่างกว้างขวางและลุ่มลึก ทำงานอย่างมีเหตุผลสร้างสรรค์และเป็นระบบการวิจัยในชั้นเรียนเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้งานของครูมีลักษณะเป็นพลวัต มีการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวก้าวไปข้างหน้าไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่ เกิดนวัตกรรมที่ทันสมัย นำมาใช้ในการแก้ปัญหาคือการเรียนการสอนได้ทันทั่วถึง นอกจากนี้การวิจัยในชั้นเรียนยังเป็นเครื่องมือสำคัญที่จรดองวิชาชีพครูให้มีความเข้มแข็ง เพราะผลจากการวิจัยในชั้นเรียนจะเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการทำงานของครูได้อย่างเป็นรูปธรรม นั่นคือการเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามที่ครูต้องการและเป็นไปตามความคาดหวังของสังคมทั้งตัวครูและผู้เรียน

ในเรื่องการติดตาม ประเมินผลการจัดการเรียนการสอน โดยการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผู้วิจัยเห็นว่า ในการติดตามประเมินผลการจัดการเรียนการสอนนั้นจะต้องมีข้อมูลทั้ง 2 ส่วน คือ ข้อมูลที่เกี่ยวกับการสอนของครู และข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งการประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนนั้นเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนในส่วนของข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ สมพงษ์ สิงหะพล (2530) กล่าวว่า การประเมินผลการจัดการเรียนการสอน จะเน้นการเก็บข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการสอนของครู และการเรียนรู้ของนักเรียน แล้วนำข้อมูลที่ได้ทั้ง 2 ส่วนมาวิเคราะห์ร่วมกันอีกครั้งหนึ่งเพื่อกำหนดการแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป จะเห็นว่าการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนจะต้องมีข้อมูลจากการประเมิน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และข้อมูลจากการทำบันทึกการปฏิบัติการสอนเพื่อเก็บข้อมูลการจัดการเรียนการสอนของครู ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า ข้อมูลเกี่ยวกับการสอนของครูก็มีความจำเป็นต่อการวิเคราะห์เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเท่า ๆ กับ ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักเรียนเช่นกัน

ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลด้านการปรับปรุงการจัดประสบการณ์และการเรียนการสอน ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ คือ การขาดงบประมาณสนับสนุนจากต้นสังกัด ผู้วิจัยเห็นว่า ปัญหาในข้อจำกัดด้านงบประมาณทำให้เกิดผลกระทบต่อการดำเนินการปรับปรุงการจัดประสบการณ์และการเรียนการสอน เช่น ในการจัดอบรมครูเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนในเครือข่ายอาจจัดขึ้นได้ไม่บ่อยครั้ง เนื่องจากต้องมียกงบประมาณส่วนหนึ่งในการดำเนินการ หรือครูอาจต้องการวัสดุอุปกรณ์ที่นอกเหนือจากงบประมาณที่ได้ ซึ่งงบประมาณที่ได้นั้นอาจมีไม่เพียงพอ อาจเนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำทำให้งบประมาณลดน้อยลง แต่อย่างไรก็ตามผู้นิเทศสามารถที่จะเลือกใช้กิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมกับงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด เช่น อาจมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอนโดยแจกเอกสารให้ครูได้ศึกษา

3. ด้านการจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน

การดำเนินการจัดตั้งศูนย์ให้บริการเกี่ยวกับสื่อการสอนของโรงเรียนในเครือข่าย คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลได้วางแผนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน ผู้วิจัยเห็นว่า การให้บริการเกี่ยวกับสื่อการสอนเป็นงานที่จะต้องมีการวางแผนนโยบายและแผนงาน ในการบริหารและบริการเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน รวมถึงการให้คำปรึกษาแก่ครูที่ต้องการความช่วยเหลือในเรื่องของการใช้สื่อการเรียนการสอนในรูปแบบของคณะกรรมการซึ่ง ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535) ได้กล่าวเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารงานสื่อการสอนไว้ว่า คณะกรรมการบริหารงานสื่อการสอนเป็นงานที่ให้คำปรึกษา การวางแผนนโยบาย และการวางแผนการบริหารและบริการสื่อการสอน ควรมีบทบาท ดังนี้

1. การประชุมเพื่อพิจารณานโยบาย การวางโครงการของงานสื่อการสอนทั้งระยะสั้นและระยะยาว
2. การประสานงานการจัดหา และบริการงานสื่อการสอนให้กับสถานศึกษา
3. การประชาสัมพันธ์ของงานสื่อการสอน

4. การประเมินผลงานและติดตามผลงานของสื่อการสอน
5. การเป็นที่ปรึกษาและการช่วยแก้ปัญหาในงานสื่อการสอน

ในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอนเพื่อให้ครู และนักเรียนได้ร่วมใช้ใน

กิจกรรมการเรียนการสอนให้เพียงพอ คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลได้ให้คำแนะนำกับครูในการเลือกใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยเห็นว่า สื่อการสอนในปัจจุบันมีให้เลือกอย่างหลากหลายในบางครั้งครูอาจต้องการความช่วยเหลือในการให้คำแนะนำในการเลือกใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาบทเรียน วิทยของผู้เรียน ความคุ้มค่าของสื่อที่ใช้ เกี่ยวกับการเลือกใช้สื่อการสอน อัมภา บุญช่วย (2537) ได้เสนอหลักการเลือกสื่อการสอนที่ดี ควรพิจารณาถึงความสัมพันธ์กับลักษณะเนื้อหาบทเรียน และจุดประสงค์ของเรื่องที่จะสอน จะต้องเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้เรียน สื่อจะต้องเหมาะสมกับความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนเหมาะสมสำหรับสภาพแวดล้อมตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ถ้ามีสื่อหลายอย่างถ้าจำเป็นต้องเลือกให้เลือกสื่อที่หาง่ายและมีประสิทธิภาพ ควรใช้สื่อการเรียนการสอนเท่าที่จำเป็นและเลือกสื่อที่เห็นว่าเหมาะสมทุกอย่าง สื่อที่เลือกต้องเที่ยงตรงในเนื้อหาช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในเนื้อหาที่ถูกต้อง สื่อที่เลือกจะต้องใช้การได้ดีคุ้มกับราคาหรือเหตุผลที่จะได้คุ้มกับเวลาและการจัดเตรียมสื่อ นั้น และจะต้องเลือกให้สอดคล้องกับวิธีการสอนที่ผู้สอนได้วางแผนไว้และเป็นสื่อที่ผู้สอนมีประสบการณ์ในการใช้งานมาแล้ว

การจัดระบบควบคุมการใช้ การเก็บรักษา ซ่อมแซมและบำรุงรักษาของสื่อการเรียนการสอน มีการเสนอแนะให้ปรับปรุงสภาพของสื่อการเรียนการสอนเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการใช้งานอยู่เสมอ ผู้วิจัยเห็นว่า การบำรุงรักษาสื่อการเรียนการสอนนั้นมีความจำเป็นเพื่อที่จะได้ใช้ประโยชน์จากสื่อการสอน ได้คุ้มค่า ควรมีการตรวจสอบสภาพของสื่อการสอนอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบว่ามีเสียหาย หรือชำรุดจะต้องมีระบบที่สามารถจัดการกับสื่อการสอนที่ชำรุดได้ ครูที่เป็นผู้ใช้สื่อจะต้องทราบวิธีการบำรุงรักษา และปรับปรุงสภาพสื่อการสอนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535) ได้กล่าวเกี่ยวกับการบำรุงรักษาสื่อการสอนว่า สื่อการสอนมีไว้เพื่อใช้และบริการจึงจำเป็นต้องบำรุงรักษาเพื่อจะได้ใช้งานได้มากที่สุด สิ่งที่เราจะได้คำนึงถึงในการรักษาสื่อการสอน โดยการตรวจสอบวัสดุ วัสดุที่สนุกรวมเมื่อเลิกใช้ หากมีการเสียหายควรซ่อมแซมทันที สถานที่ซ่อมแซมควรอยู่ใกล้และมีเครื่องมือในการซ่อมแซม วัสดุที่สนุกรวมที่เสียหายมากควรส่งให้บริษัทซ่อมแซมจึงควรจัดงบประมาณไว้เพื่อซ่อมแซม และควรมีการกำหนดเวลาในการตรวจสอบสภาพเครื่องมือและทำความสะอาดเครื่องมือเป็นระยะ การให้บริการยืมวัสดุและเครื่องมือควรมีข้อพึงระวังในการใช้ด้วย เพื่อจะได้รักษาเครื่องมือให้ใช้ได้ใช้ได้นาน บุคลากรในงานสื่อการสอน ควรจะได้รับการอบรมให้มีความรู้ในการใช้เครื่องมือ ได้ถูกต้องและรู้จักการบำรุงรักษาเครื่องมือ นั้น ๆ

ในการแนะนำ สาธิตการใช้สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน คณะกรรมการ
 เครือข่ายโรงเรียนอนุบาลได้จัดเอกสารเผยแพร่ ส่งเสริมการใช้สื่อการสอน ผู้วิจัยเห็นว่า การ
 จัดเอกสารเผยแพร่ให้ความรู้แก่ครูในการส่งเสริมการใช้สื่อการสอนเพื่อให้ครูมีความรู้ ความ
 เข้าใจในการใช้สื่อการสอนให้ถูกต้องนั้นเป็นการจัดการนิเทศโดยการใช้เอกสาร ซึ่งเป็นเทคนิค
 ในการจัดการนิเทศการศึกษา อีกวิธี เกี่ยวกับเรื่องนี้ ประกาศ แสงเพชร (2521) กล่าวไว้ว่า
 การใช้เอกสารที่ศึกษานิเทศก์เผยแพร่ให้กับครูเพื่อพัฒนาการสอนมีหลายประเภทอาจเป็นของ
 องค์กรต่าง ๆ ของสมาคม ของหน่วยงานรัฐบาลและของหน่วยศึกษานิเทศก์ที่ผลิตขึ้นมา คุณค่า
 ของเอกสารนี้เป็นประโยชน์อย่างมากเพราะจะช่วยลดภาระงานด้านอื่น ๆ

การติดตามและประเมินผลด้านการจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียน
 การสอน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลได้สังเกตความสามารถในการใช้สื่อการสอน
 ของครู ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าในการประเมินผลด้านการใช้สื่อการสอนนั้นควรมีการติดตามและ
 ประเมินผลในเรื่องต่าง เช่น จำนวนสื่อ ประเภทของสื่อ ความต้องการที่จะใช้สื่อ ซึ่งปริยาพร
 วงศ์อนุตรโรจน์ (2535) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ควรประเมินงานสื่อการสอนที่จะประเมิน
 ไว้ว่าควรประเมินในด้านต่อไปนี้ คือ ด้านวัสดุและเครื่องมือ เช่น จำนวนของอุปกรณ์และความ
 เหมาะสมในการใช้งาน การให้บริการ เช่น ความเหมาะสมของจำนวนที่ให้บริการและระยะ
 เวลา ด้านบุคลากรที่ให้บริการ เช่น ความชำนาญของบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ และการนำ
 เครื่องมือใหม่ ๆ มาใช้

ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียน
 อนุบาลด้านการจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบ คือ
 ขาดแคลนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำสื่อการสอน จากปัญหานี้แสดงให้เห็นว่า
 หน่วยงานต้นสังกัดจัดสรรงบประมาณมาให้คงไม่เพียงพอกับความต้องการของโรงเรียนง
 งบประมาณที่จัดสรรให้กับโรงเรียนยังคงมีความต้องการเพิ่มขึ้น ผู้วิจัยเห็นว่าการร
 งบประมาณจากต้นสังกัดเพียงฝ่ายเดียวคงไม่เพียงพอและทันกับความต้องการในการใช้
 งบประมาณของโรงเรียน ดังนั้น โรงเรียนในเครือข่ายควรมีทางเลือกในการจัดทำ พัฒนาสื่อ
 และนวัตกรรมการเรียนการสอนให้หลากหลายมากขึ้น เช่น ส่งเสริมให้มีการจัดทำสื่อการเรียน
 การสอนมากขึ้น หรือขอความอนุเคราะห์รับบริจาคจากชุมชนที่มีความพร้อม เป็นการนำ
 ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอีกทางหนึ่ง ซึ่งจากผลการวิจัยด้านการจัดทำ
 และพัฒนาสื่อ การเรียนการสอนของเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล สอดคล้องกับผลการวิจัยของ
 วินัย ภาकरะจันทร์ (2533) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ส่วนใหญ่พบปัญหาในการจัดหา
 วัสดุอุปกรณ์ คือ ไม่มีงบประมาณเพียงพอที่จะสนองตอบความต้องการสื่อการเรียน
 การสอนของครู

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการนักเรียน

การจัดประชุมชี้แจงและวางแผนเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการนักเรียนในเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล มีการจัดการประชุมให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการ เทคนิคในการประเมินพัฒนาการนักเรียน ผู้วิจัยเห็นว่า การจัดประชุมวางแผน โดยให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิควิธีการในการประเมินพัฒนาการนักเรียนนั้น มีความจำเป็นต่อการประเมินพัฒนาการนักเรียนเพราะเนื่องจากข้อจำกัดเรื่องของเวลาในการประเมิน ครูควรได้รับทราบเทคนิควิธีการและฝึกปฏิบัติเทคนิควิธีการเหล่านั้นให้สามารถจัดการประเมินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ นกเนตร ชรรมบรร (2544) กล่าวเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการว่า การประเมินผลพัฒนาการนั้น ครูควรได้มีการวางแผนรูปแบบของการประเมินไว้หลาย ๆ รูปแบบ ครูจำเป็นต้องทราบจุดประสงค์หรือวัตถุประสงค์ว่าทำไมจึงมีการประเมินผล จะประเมินอะไร และการประเมินควรเกิดขึ้นเมื่อใด ซึ่งจะต้องมีการวางแผนการประเมินไว้ล่วงหน้าก่อน โรงเรียนจะเปิดภาคเรียน ซึ่งจะทำให้การประเมินนั้นเกิดความพร้อมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ในการให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิควิธีการประเมินพัฒนาการนักเรียน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลให้ครูศึกษาเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการประเมินด้วยตนเอง อาจเนื่องมาจากเพราะว่า เทคนิควิธีการในการประเมินนั้นมีหลายอย่าง และต้องใช้เวลาในการฝึกฝนการใช้เทคนิคต่าง ๆ เหล่านั้น ซึ่งครูแต่ละคนอาจมีเทคนิคที่แตกต่างกัน ดังนั้นในการให้ความรู้แก่ครูโดยให้ครูศึกษาดูด้วยตนเองอาจเป็นวิธีที่เหมาะสมกับสภาพของการนำไปใช้ในห้องเรียน เพราะแต่ละโรงเรียนก็มีสภาพที่แตกต่างกัน ซึ่งเกี่ยวกับการเลือกเทคนิคในการประเมินผลพัฒนาการนั้น นกเนตร ชรรมบรร (2544) กล่าวว่า การจะเลือกใช้เทคนิควิธีการใดมาใช้กับนักเรียน ครูจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิควิธีการเหล่านั้นเป็นอย่างดี ในขณะเดียวกันครูจำเป็นต้องพิจารณาสถานการณ์สิ่งแวดล้อมในห้องเรียนของตนเป็นหลักด้วย

การส่งเสริมให้ครูนำผลการประเมินพัฒนาการไปใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลได้ส่งเสริมโดยให้ครูวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อแก้ปัญหาในการเรียนการสอน ผู้วิจัยเห็นว่านักเรียนที่มีปัญหาบางคน อาจมีความสามารถต่ำ หรือไม่สามารถทำงานตามที่ได้รับมอบหมายได้ ทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่สามารถดำเนินไปได้ และเมื่อทราบผลการประเมินผลแล้ว ครูควรจะมีวิธีการที่จะจัดการกับนักเรียนที่มีปัญหา ซึ่ง อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (2545) กล่าวว่า เนื่องจากมีนักเรียนที่มีปัญหาหลายแบบครูต้องใช้กลยุทธ์ที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ก็นักเรียนแต่ละคนก็มีบุคลิกต่างกัน มีประวัติการเรียนต่างกัน ครูจึงต้องวางแผนที่จะจัดการกับนักเรียนอย่างเหมาะสม การพัฒนากลยุทธ์สำหรับนักเรียนที่มีปัญหา จะต้องเริ่มจากการวางแผนที่จะจัดการกับนักเรียนที่มีปัญหา ทำงาน

ร่วมกับผู้ปกครองของนักเรียนที่มีปัญหาและบุคลากรในโรงเรียนที่เกี่ยวข้อง เตรียมทำสัญญากับนักเรียนเป็นรายบุคคล และเลือกกลยุทธ์ให้กำลังใจและกลยุทธ์การเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีปัญหา

ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการนักเรียน ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบ คือ ขาดเครื่องมือในการประเมินที่มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เลิศลักษณ์ สุขแก้ว(2532) ซึ่งพบว่าปัญหาที่พบในการจัดแนวประสบการณ์และการสอน คือ ขาดเครื่องมือประเมินผลที่มีคุณภาพ ผู้วิจัยเห็นว่า เครื่องมือในการประเมินนั้นจำเป็นต้องมีคุณภาพที่สูงพอสมควร และการสร้างเครื่องมือในการประเมินผู้สร้างจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการวัดและประเมินผล แนวทางในการแก้ปัญหาอาจมีการดำเนินการร่วมกันในรูปแบบเครือข่ายเพื่อร่วมกันสร้างเครื่องมือประเมินผลที่มีคุณภาพ โดยอาจมีการประชุมเชิงปฏิบัติการให้กับครูที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงวิธี แนวทางในการสร้างเครื่องมือประเมินพัฒนาการเพื่อใช้ในเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกโรงเรียน

5. ด้านการมีส่วนร่วมในการแนะนำ ติดตาม ดูแลและรับรองมาตรฐานโรงเรียน

การจัดให้มีระบบการประเมินภายใน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลได้ชี้แจงให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบถึงวัตถุประสงค์ของการประเมินภายใน ผู้วิจัยเห็นว่า วัตถุประสงค์ของการประเมินภายในเป็นส่วนที่สำคัญเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน โดยเฉพาะครูในโรงเรียนได้ทราบวัตถุประสงค์ในการประเมินว่า การประเมินภายในเป็นการประเมินเพื่ออะไรเป็นกรอบหรือทิศทางของการประเมิน ซึ่งในการชี้แจงให้ทราบถึง วัตถุประสงค์ในการประเมินภายในนี้ เป็นขั้นตอนที่สำคัญของกระบวนการประเมินผลภายในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ สมคิด พรหมจ้อย และสุพัตร์ พิบูลย์ (2544) ได้กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการประเมินภายในจะเป็นกรอบทำให้ทราบว่า การประเมินภายในครั้งนี้มุ่งประเมินด้านใดบ้าง ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญของกระบวนการประเมินผลภายในสถานศึกษาดังนั้น การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินควรสอดคล้องกับแผนการดำเนินงานของสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ คณะกรรมการประเมินผลภายในจะต้องศึกษา ธรรมเนียมโรงเรียน นโยบายของโรงเรียนว่ามีแผนพัฒนาสถานศึกษาในทิศทางใด การกำหนด วัตถุประสงค์ของการประเมินภายในต้องมีความครอบคลุมสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการประเมินอย่างครบถ้วน

ในการมีส่วนร่วมกำหนดแนวทางดำเนินการประเมินมาตรฐาน โรงเรียน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลได้ชี้แจงให้ครูเข้าใจวัตถุประสงค์ของการประเมินมาตรฐานโรงเรียน เกี่ยวกับเรื่องนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบทำการสำรวจความพร้อมของบุคลากรในสถานศึกษา 5 ประการ คือ ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับบุคลากรในสถานศึกษา ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลภายใน เจตคติต่อการประเมินผลภายใน แรงจูงใจในการทำการประเมินผลภายใน และประสบการณ์ในการประเมิน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การชี้แจงให้ครูเข้าใจวัตถุประสงค์ของการประเมินนั้น เป็นการสำรวจความพร้อมของบุคลากรในสถานศึกษาในการดำเนินการประเมินผล จำเป็นต้องมีการสำรวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลภายใน เจตคติต่อการประเมินผลภายใน ของบุคลากรในสถานศึกษาโดยเฉพาะกลุ่มอาจารย์และผู้บริหาร ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจจะนำมาใช้ในการวางแผนและหามาตรการในการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรให้ความสำคัญต่อการประเมินผลภายในต่อไป

การส่งเสริมให้มีการพัฒนางานของโรงเรียน คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล สนับสนุนให้มีการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนางานของโรงเรียน ผู้วิจัยเห็นว่า การจัดทำโครงการทำให้เกิดการพัฒนางานอย่างมีจุดมุ่งหมายเพราะเป็นการวางแผนการทำงานไว้ล่วงหน้า กิตติมา ปรีดีดิลก (2532) กล่าวว่า การทำงานใด ๆ จะให้ได้ผลดีนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการวางแผนโครงการ เพื่อสะดวกในการดำเนินงาน ปฏิบัติการ ติดตามผลความก้าวหน้า การประสานงาน และการประเมินผลงานเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดี ซึ่งการวางแผนเป็นสิ่งสำคัญในกระบวนการบริหารผู้บริหารจึงควรเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการวางแผนในการพัฒนางานของโรงเรียนซึ่งอาจจะให้ครูได้มีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการพัฒนางานของโรงเรียน ในการวางแผนโครงการ โดยเฉพาะโครงการนิเทศการศึกษา วิจิตร วรุตบางกูรและคณะ (2524) ได้เสนอกระบวนการในการวางแผนโครงการนิเทศการศึกษา โดยเริ่มจากการศึกษาสภาพสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนที่จะดำเนินโครงการ จัดประชุมเพื่อวางแผนโครงการ เตรียมวิธีการดำเนินโครงการ แบ่งปันความรับผิดชอบกับคณะดำเนินการ ลงมือดำเนินการ การให้กำลังใจแก่หมู่คณะ จัดประชาสัมพันธ์ไปถึงชุมชน จัดการประเมินผลเป็นขั้นตอน ในการดำเนินการตามโครงการนั้น ควรจะให้ความต่อเนื่องแม้จะมีปัญหาที่ควรแก้ไขตัดแปลงในทันทีเพื่อการดำเนินงานเป็นไปโดยไม่หยุดยั้ง

การเสนอแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลจัดให้มีการศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีคุณภาพการจัดการศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่า การจัดศึกษาดูงานนอกสถานที่จะทำให้บุคลากรได้รับประสบการณ์ตรงจากโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา และการจัดทัศนศึกษานอกสถานที่จะทำให้เกิดความสามัคคี

ในหมู่คณะ เกี่ยวกับเรื่องนี้ สันต์ ธรรมบำรุง (2526) กล่าวว่า การจัดทัศนศึกษานอกสถานที่สำหรับครูก็คล้ายกับการจัดการศึกษานอกสถานที่สำหรับนักเรียน กรณีของครูนั้นครูจะต้องหารือกับผู้นิเทศการสอนวางแผนไปเยี่ยมสถานที่ต่าง ๆ นอกชุมชนอาจจะเป็นสถานศึกษาแหล่งวิทยาการต่าง ๆ ครูจะต้องศึกษาและประเมินผลแต่ละครั้งของการไปศึกษานอกสถานที่ การศึกษานอกสถานที่เป็นการเพิ่มประสบการณ์ตรงให้แก่ครูมากที่สุด

ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ด้านการมีส่วนร่วมในการแนะนำ ติดตาม ดูแลและรับรองมาตรฐานจากโรงเรียนศูนย์ปัญหาที่พบ คือ การขาดความต่อเนื่องในการติดตาม ดูแลและรับรองมาตรฐานจากโรงเรียนศูนย์ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าควรหาแนวทางในการแก้ไขในปัญหาด้านนี้คือ โรงเรียนในเครือข่ายควรมีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อแสดงความรับผิดชอบในผลการจัดการศึกษาและการติดตามเรื่องมาตรฐานโรงเรียนต่อหน่วยงานต้นสังกัดเมื่อสิ้นปีการศึกษา เพื่อให้โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาคุณภาพมาตรฐานโรงเรียนในปีการศึกษาต่อไป และเพื่อให้โรงเรียนมีข้อมูลการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนเพื่อรองรับการประเมินภายนอก ซึ่ง เสาวนิตย์ ชัยมุสิก (2544) ได้กล่าวว่า โรงเรียนจะต้องทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยโรงเรียนจะต้องเป็นผู้กำหนดรูปแบบการนำเสนอของรายงานด้วยตนเองไม่จำเป็นต้องลอกเลียนแบบสถานศึกษาอื่น แต่ให้เน้นการรายงานผลที่เป็นข้อค้นพบที่เกิดจากการดำเนินงานของโรงเรียนจนเกิดความสำเร็จตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดคุณภาพของโรงเรียนของตนเองในมาตรฐานทุกด้าน คือ ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการและด้านผลผลิตรวมทั้งแผนการพัฒนาปรับปรุงผลงานที่ได้มาตรฐานของปีต่อไป

6. ด้านการพัฒนาครู ผู้บริหารโรงเรียน และเครือข่ายครู

การดำเนินการจัดทำแผนงานและโครงการพัฒนาครู ผู้บริหาร โรงเรียน และเครือข่ายครู คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลได้สำรวจความต้องการในการพัฒนาของครูและผู้บริหารนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำแผนงานและโครงการพัฒนาครูและผู้บริหาร ผู้วิจัยเห็นว่า ในการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาครูนั้น จะต้องทำการสำรวจความต้องการในการพัฒนาและข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโรงเรียนว่ามีบุคลากรจำนวนเท่าไร สาขาวิชาที่จบการศึกษา และความต้องการของโรงเรียนมาร่วมวิเคราะห์ถึงแนวทางในการจัดทำโครงการพัฒนา ซึ่งการพัฒนาครูนั้นเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ความสามารถเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ อนุชิต สุนสวัสดิกุล (2535) กล่าวว่า การดำเนินการในการอบรมควรดำเนินการตามขั้นตอนแรก คือ การหาความจำเป็นในการฝึก

อบรม โดยดำเนินการศึกษาหาข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เชื่อมั่นว่าจำเป็นต้องมีการฝึกอบรมอย่างแท้จริง นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ อุทัย ธรรมเตโช (2531) กล่าวว่า บุคลากรในโรงเรียนจำเป็นต้องหาทางพัฒนาให้มีความรู้และประสบการณ์เพิ่มขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ คือ เพื่อความเจริญก้าวหน้าของบุคลากรเอง และในขณะเดียวกันเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ ประสบการณ์ที่ดีที่จะนำมาใช้ปฏิบัติงานในหน้าที่ซึ่งจะทำให้ผลการเรียนการสอนดีขึ้น ซึ่งวิธีดำเนินการในการพัฒนานั้น จะต้องทำการสำรวจบุคลากรทั้งหมดของโรงเรียน คุณวุฒิ ความต้องการของโรงเรียนว่าต้องการให้บุคลากรแต่ละประเภทมีวุฒิอะไรจำนวนเท่าไร โดยวิธีการใด

การพัฒนาสมรรถภาพการสอนของครูโดยการจัดประชุม สัมมนาเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนเพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกันผู้วิจัยเห็นว่าการพัฒนาสมรรถภาพการสอนของครูเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้ครูได้มีการพัฒนาการสอนให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน และสอดคล้องกับความต้องการตามการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์อยู่เสมอ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2537) ได้กล่าวเกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอนว่า เป็นสิ่งที่สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญเพราะการเรียนการสอนเป็นหัวใจสำคัญของงานวิชาการ ในการปรับปรุงการสอนนั้นนอกจากจะปรับปรุงในส่วนที่เป็นเครื่องช่วยในการสอนแล้ว สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ การปรับปรุง พัฒนาครูผู้สอนให้ก้าวหน้าทันวิทยาการ เทคโนโลยีใหม่ ๆ อยู่เสมอ เพื่อพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุดและสอดคล้องกับความต้องการ ความก้าวหน้าของสังคม เกี่ยวกับการเพิ่มพูนความรู้หรือประสิทธิภาพของครูอาจารย์นั้น ผู้บริหารสามารถทำได้โดยการประชุมหารือ หรือชี้แจงเกี่ยวกับการสอน

7. ด้านการหมุนเวียนครูจากโรงเรียนศูนย์ไปช่วยสอน

การวางแผนการดำเนินการหมุนเวียนครูในเครือข่าย คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลไม่ได้วางแผนการดำเนินการหมุนเวียนครูในเครือข่าย อาจเนื่องจากความไม่พร้อมในการดำเนินการเรื่องนี้ และอาจยังไม่มีแนวทางในการดำเนินการในลักษณะของเครือข่ายโรงเรียนที่จะดำเนินการหมุนเวียนสอน ซึ่ง สุวิทย์ มูลคำ (2529) ได้เสนอแนวทางพัฒนาด้านการสนับสนุนการเพิ่มคุณภาพการศึกษา กลุ่มโรงเรียน ในงานด้านบุคลากรว่า ควรมีการวางแผนกระจายอัตรากำลังครูภายในกลุ่มโรงเรียน เช่น จัดหมุนเวียนบุคลากรอาสาสมัครหรือบุคลากรที่มีความสามารถพิเศษทำการสอนภายในกลุ่มโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวกับการบริหารกลุ่มโรงเรียนจากการวิจัยของ หน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี (2531) พบว่า แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารกลุ่มโรงเรียนด้านต่าง ๆ ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งผลการวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานกลุ่มโรงเรียน

ประณตศึกษาที่ปฏิบัติจริง พบว่า ยังไม่สามารถดำเนินการบริหารกลุ่มโรงเรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ด้วยสาเหตุที่สำคัญหลายประการ เช่น กิจกรรมที่ปฏิบัติยังไม่ถูกต้อง ความร่วมมือของบุคลากรมีน้อย บุคลากรทุกคนในกลุ่มโรงเรียนไม่มีเวลาเพียงพอที่จะทำงานให้กับกลุ่มโรงเรียนได้เต็มที่ การประสานงานยังไม่ถูกต้อง การประชาสัมพันธ์ การบริหารกลุ่มโรงเรียนมีน้อยและไม่ปรากฏในบางกลุ่มโรงเรียน บุคลากรทุกคนในกลุ่มโรงเรียนยังไม่ทราบบทบาทหน้าที่ของตนที่มีต่อกลุ่มโรงเรียน และสาเหตุที่สำคัญคือ แนวทางการปฏิบัติกิจกรรมที่ดำเนินอยู่ยังไม่เอื้อประโยชน์ต่อการบริหารกลุ่มโรงเรียน

ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ด้านการหมุนเวียนครูจากโรงเรียนศูนย์ไปช่วยสอน ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบ คือ ครูไม่มีเวลาในการหมุนเวียนสอนในโรงเรียนเครือข่าย ซึ่งปกติแล้ว ภาระงานของครูในโรงเรียนที่สอนอยู่ก็มีจำนวนชั่วโมงสอนที่มาก มีงานสอนประจำที่โรงเรียนของตนเอง มีการประชุมต่างๆ งานที่นอกเหนือจากงานสอน ซึ่งแม้แต่ภายในโรงเรียนเดียวกันเองอาจจะมีเวลาไม่เพียงพอต่อการทำงานในหน้าที่ รวมทั้งระยะทางในการเดินทางไปสอนในโรงเรียนเครือข่ายยังห่างไกลกันอยู่เพราะเป็นโรงเรียนที่อยู่ต่างอำเภอ ดังนั้น การที่จะให้ครูที่มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนในเครือข่ายได้มีการหมุนเวียนสอนตามโรงเรียนในเครือข่าวนั้นคงจะเป็นเรื่องที่ยาก จากปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้น

8. ด้านการสนับสนุนด้านอื่น ๆ

การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลได้ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาสิ่งแวดล้อมในการทำงานของครูให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงานเสมอ ผู้วิจัยเห็นว่าสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานจะช่วยส่งเสริมให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เกี่ยวกับเรื่องนี้ ภิญญา สาทร (2532) ได้เสนอโครงการที่เอื้ออำนวยความสะดวสบายเพื่อช่วยให้การปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ โดยการจัดสถานที่ทำงานและอุปกรณ์ทำงานให้ได้รับความสะดวสบายและเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบตามความจำเป็นของหน่วยงานและบุคลากรเท่าที่โรงเรียนสามารถอำนวยความสะดวกให้ได้

ในการเสริมสร้างขวัญ กำลังใจในการทำงาน โดยการเปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ผู้วิจัยเห็นว่างานการนิเทศการศึกษา ผู้ที่ทำหน้าที่นี้เทศจะต้องมีบทบาทสำคัญยิ่งในการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานของครู ซึ่งจะต้องให้ความสนใจแก่ครูให้ครูรู้สึกว่าคุณค่าตนเองมีความสำคัญต่องานของโรงเรียน จากผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลได้มีการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน โดยการ

เปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมบริหารโรงเรียน ซึ่ง สจัด อุทรานันท์ (2530) ได้กล่าวว่า การเสริมสร้างกำลังใจจากกระทำได้โดย ให้ความสนใจแก่บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน นิเทศทั้งผู้ให้การนิเทศและผู้รับการนิเทศโดยเท่าเทียมกัน ให้ความสนใจต่อความก้าวหน้า ตลอดจนความต้องการ ปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงาน พยายามหาโอกาสเข้าร่วมการปฏิบัติงาน นิเทศการศึกษาโดยถือว่าตนเองเป็นสมาชิกของผู้ปฏิบัติงานคนหนึ่ง ให้การสนับสนุนในด้านวัสดุ อุปกรณ์และทรัพยากรต่าง ๆ ที่สนับสนุน ส่งเสริมหรืออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน ยกย่องชมเชยและให้เกียรติแก่ผู้ปฏิบัติงานทุกคนโดยเท่าเทียมกัน

การประชาสัมพันธ์ในเครือข่าย คณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลมีการจัดประชุมอย่างสม่ำเสมอ ผู้วิจัยเห็นว่า ในฐานะที่โรงเรียนเป็นหน่วยหนึ่งของสังคม การร่วมมือกันในระบบเครือข่ายที่มีระยะทางระหว่างโรงเรียนใกล้เคียงกันนั้น สิ่งที่จะสามารถทำให้โรงเรียนในเครือข่ายเกิดความร่วมมือในการทำงาน คือ การประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารและผู้นิเทศควรจัดให้มีกิจกรรมของเครือข่ายเพื่อการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อขอความร่วมมือและให้บุคลากรในเครือข่ายได้รับทราบข่าวสาร ซึ่งเกี่ยวกับการจัดประชาสัมพันธ์ ภิญญา สาทร (2514) ได้กล่าวว่า งานประชาสัมพันธ์ที่โรงเรียนที่ควรจัดมีหลายประเภท เช่น การเขียนบทความเกี่ยวกับโรงเรียนส่งไปลงหนังสือพิมพ์ หรือส่งไปอ่านทางวิทยุ โทรทัศน์ การจัดบรรยายพิเศษ การจัดปฐมนิเทศครูใหม่ นักเรียนใหม่ และผู้ปกครอง ในโอกาสเปิดภาคเรียน การจัดทำรายงานประจำปี การจัดทำวารสารข่าวประจำโรงเรียน การสำรวจประชามติเกี่ยวกับโรงเรียนอยู่เสมอ ในการประชาสัมพันธ์ควรพยายามให้ครูในโรงเรียนเข้าใจว่า ครูทุกคนควรให้ความช่วยเหลือในการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนทุกโอกาส

การติดตามประเมินผลการสนับสนุนด้านอื่น ๆ โดยการสังเกตจากความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้น ผู้วิจัยเห็นว่า การประเมินผลการนิเทศด้านการสนับสนุนด้านอื่น ๆ เป็นส่วนหนึ่งของการนิเทศการศึกษาที่ต้องการทราบว่าสิ่งที่ปฏิบัติไประยะหนึ่งแล้วนั้น ได้ผลเพียงไรเมื่อเทียบกับจุดมุ่งหมายของการนิเทศ การประเมินผลต้องเป็นการทำงานร่วมกัน ไม่ใช่หน้าที่ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งและควรดำเนินการให้เป็นประชาธิปไตยมากที่สุด ในการประเมินผลควรเลือกใช้เทคนิคในการประเมินเพื่อให้เหมาะสมกับสิ่งที่ประเมิน และควรมีการบันทึกการสังเกตไว้อย่างมีระบบเพื่อนำผลไปใช้ปรับปรุงได้อย่างมีประสิทธิภาพในเรื่องของหลักการประเมิน สันต์ ธรรมบำรุง (2526) กล่าวว่า การประเมินผลงานต้องกระทำติดต่อกันและทำอย่างสม่ำเสมอ เพื่อจะดูว่างานที่ทำไปแล้วนั้นได้ผลเพียงใด หากมีปัญหาหรือข้อบกพร่องจะได้ปรับปรุงแก้ไขได้ทันทั่วถึง และในการประเมินผลการนิเทศจะต้องเตรียมวิธีการบันทึกการประเมินไว้เป็นหลักฐาน และนำการสรุป

ผลการประเมินไว้ในที่เดียวกันเพื่อที่จะได้ศึกษา พิจารณาได้ง่าย เป็นเอกสารที่นำไปอ้างอิงเพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ด้านการสนับสนุนด้านอื่น ๆ ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบ คือ ขาดงบประมาณสนับสนุนในการจัดการสนับสนุนด้านอื่น ๆ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าในการสนับสนุนด้านอื่น ๆ ที่เอื้อต่อการนิเทศนั้น ผู้นิเทศอาจปฏิบัติโดยการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้กับครู จากสภาพที่เป็นจริงบุคคลที่ประกอบอาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาเมื่อเทียบกับประชาชนทั่วไปอาจกล่าวได้ว่าเป็นบุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีพอสมควร โดยเหตุนี้บุคคลเหล่านี้จึงมีความปรารถนาในด้านความรัก การยอมรับนับถือ ความมีเกียรติ มากกว่าการตอบแทนทางด้านวัตถุ เพราะฉะนั้น การจูงใจอาจกระทำได้โดยให้ความสนใจแก่บุคลากรผู้ปฏิบัติงานนิเทศ ทั้งผู้ให้และผู้รับการนิเทศ ควรให้ความสนใจต่อความก้าวหน้า ตลอดจนความต้องการ ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ผู้นิเทศควรพยายามหาโอกาสเข้าร่วมการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาโดยถือว่าตนเอง เป็นสมาชิกของผู้ปฏิบัติงานคนหนึ่ง ยกย่องชมเชยและให้เกียรติแก่ผู้ปฏิบัติงานทุกคนโดยเท่าเทียมกัน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

1. ควรจัดการประชุมชี้แจงแนวทางปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาประสิทธิภาพให้กับศึกษานิเทศก์และผู้บริหาร โรงเรียนอนุบาลเครือข่าย เพื่อจะได้ปฏิบัติงานตามหน้าที่ อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ควรจัดสรรงบประมาณ โดยเฉพาะเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของ โรงเรียนเครือข่ายอนุบาล

ข้อเสนอแนะสำหรับคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล

1. ควรมีการชี้แจงให้ครูเข้าใจในนโยบาย แผนงานและโครงการของเครือข่ายโรงเรียน เพื่อจะได้นำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง
2. ควรมีการจัดทำและพัฒนาเครื่องมือในการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่มีคุณภาพ โดยอาจขอความร่วมมือจากบุคลากรจากสถาบันที่มีความรู้และความสามารถในการจัดทำและพัฒนาเครื่องมือประเมินพัฒนาการนักเรียน

3. ควรสนับสนุนให้มีการหมุนเวียน ครูในเครือข่ายที่มีผลงานดีเด่นด้านการจัดการเรียนการสอน
4. ควรจัดการติดตามและประเมินผลการนิเทศอย่างต่อเนื่องในทุก ๆ ด้านเป็นระยะ ๆ
5. ควรจัดหางบประมาณในการดำเนินการเพิ่มเติมจากชุมชน สมาคมผู้ปกครองและครู หรือภาคเอกชนที่สามารถให้ความช่วยเหลือได้

ข้อเสนอแนะสำหรับทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบการจัดการนิเทศที่มีประสิทธิภาพระหว่างโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการนิเทศในเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศตามแผนพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของครูในโรงเรียนอนุบาลเครือข่าย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการนิเทศได้ตรงตามความต้องการของครู

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กิติมา ปรีดีดีลิก. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ ฯ : อักษรพิพัฒน์, 2532.

กิ่งฟ้า สิ้นธวงษ์. การนิเทศการสอน. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2525.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แนวการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก. กรุงเทพฯ ฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์, 2528.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2539.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. คู่มือการนิเทศการศึกษาระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์, 2529.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2532.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. คู่มือการใช้เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2538.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541 (อัดสำเนา).

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2544. กรุงเทพฯ ฯ : เจ. เอ็น . ที, 2545.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. คู่มือการประเมินผลภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา : การออกแบบระบบประเมินภายใน . กรุงเทพฯ ฯ : วี ที ซี คอมมิวนิเคชั่น, 2544.

คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. คู่มือการสร้างแบบสอบวัดพัฒนาการด้านสติปัญญา ระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ คุรุสภา ลาดพร้าว, 2535.

- ครุรักษ์ ภิรมย์รักษ์. การเรียนรู้และฝึกปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 4. ชลบุรี : โรงพิมพ์งามช่าง, 2544.
- จรัส สุวรรณเวลา. แนวทางดำเนินงานพัฒนาคุณภาพเพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 5. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- จินดา จำเพียร. การศึกษาการปฏิบัติงานด้านการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- ชารี มณีศรี. การนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณาการ, 2538.
- นภเนตร ธรรมบวร. การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- นิพนธ์ ไทยพานิช. เทคนิคการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- บันลือ พุกกะวัน. การประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : เอรวิณการพิมพ์, 2523.
- ปรีชา คัมภีรปกรณ์. การบริหารงานวิชาการ การจัดการโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2526.
- ปรียาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์. การบริหารวิชาการ. กรุงเทพฯ : สหมิตรออฟเซต, 2535.
- ภิญโญ สาร. หลักบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514.
- ภิญโญ สาร. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- เลิศลักษณ์ สุขแก้ว. การศึกษาการปฏิบัติงานด้านการนิเทศการศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการอนุบาลชนบท ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. หลักการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- วาทีณี ชีระตระกูล. การศึกษาสภาพการดำเนินงานของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และโรงเรียน ตามนโยบายการประกันโอกาส การประกันคุณภาพ การประกันประสิทธิภาพ และการประกันความปลอดภัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2544.

- วิจิตร วรุตบางกูร และคณะ. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์วิทยาการ, 2524.
- วินัย เกษมเศรษฐ. “บทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์” ประมวลบทความการนิเทศการศึกษา ปี พ.ศ. 2521. กรุงเทพฯ ฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา ,2521.
- วินัย มากระจันทร์. การศึกษาการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ,2532.
- ศึกษาธิการ,กระทรวง. คณะกรรมการโรงเรียน โครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ ฯ : เจ.เอ็น.ที. , 2540.
- สังัด อุทรานันท์. การนิเทศการศึกษา : หลักการ ทฤษฎี และปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2530.
- สันต์ ธรรมบำรุง. หลักการนิเทศการสอน. กรุงเทพฯ ฯ : อักษรบัณฑิต, 2526.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนชุดวิชา ฝึกอบรมครูและผู้เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2532.
- สุนทร ไคลมี. การจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ,2528.
- สุวิทย์ มูลคำ. การศึกษาการปฏิบัติงานของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาในเขตการศึกษา 8. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ,2528.
- สุพิชญา ชีระกุล. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 2. สมุทรปราการ : ขนิษฐาการพิมพ์, 2524.
- สมคิด พรหมขี้ และสุพัตร์ พิบูลย์. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. นนทบุรี : จตุพรดีไซน์, 2544.
- สมบูรณ์ พรรณาภพ. หลักเบื้องต้นของการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ ฯ : บรรณาภิจ, 2521.
- สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหารงานบุคคลแผนใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 5 .กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.
- สมพงษ์ สิงหะพล. หลักการนิเทศการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครราชสีมา : วิทยาลัยครูนครราชสีมา, 2530.

- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. การประเมินผลโครงการประชุม : หลักการและการประยุกต์ใช้.
กรุงเทพฯ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี. คุณภาพการประถมศึกษา : แนวทางการพัฒนา
บริหารกลุ่มโรงเรียน. กาญจนบุรี : สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
กาญจนบุรี, 2531.
- สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา. พัฒนาการของคุณภาพนักเรียนประถมศึกษาและ
แนวทางการประเมิน. กรุงเทพฯ ฯ : คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ,
2544.
- สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา. มาตรฐานโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ ฯ : คณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ, 2542.
- เสาวนิตย์ ชัยมุสิก. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อประกันคุณภาพการศึกษา.
กรุงเทพฯ ฯ : บั๊กพอยท์, 2544.
- อนุชิต สุนสวัสดิกุล. เอกสารฝึกอบรมความรู้พื้นฐานด้านการฝึกอบรม. กรุงเทพฯ ฯ :
สำนักงานข้าราชการพลเรือน, 2535.
- อบรม สันภิบาล และคณะ . การศึกษา 471 (การนิเทศการศึกษา). กรุงเทพฯ ฯ : โอเดียนสโตร์ ,
2521.
- อาคม จันทสุนทร. “การนิเทศการศึกษา : ตัวเร่งปฏิบัติการศึกษา.” รายงานการฝึกปฏิบัติ
งานโครงการส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521
อำเภอชัยบุรี.” ปทุมธานี : ม.ป.ท., 2525.
- อุทัย ธรรมเตโช. หลักบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2531.
- อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง. ยอดกลยุทธ์การจัดการกับชั้นเรียน. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์เบรนนีท,
2545.
- อำภา บุญช่วย. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน. กรุงเทพฯ ฯ : โอเดียนสโตร์, 2537.

ภาษาอังกฤษ

- Adams, Harold P. and Dickey, Frank G. **Basic Principle of Supervision.** Ran Nuger ;
New Delhi : Eurasia Publishing House, 1966.
- Briggs, Thomas Henry, and Justman, Joseph. **Improving Instruction Through
Supervision.** New York : Mcmillan, 1952.
- Burr, James B., Coffield. William H. and Jenson, R. J. **Elementary School
Administration.** Boston : Allyn and Bacon, 1963.
- Erickson, Carl W.H. **Administrating Instructional Media Programs.** New York :
The Mcmillan Company, 1968.
- Gastetter. William B. **The Personnel Function in Educational Administration.**
New York : Mcmillan Publishing , 1976.
- Good, Cater V. **Dictionary of Education .** 3d ed. New York : McGraw Hill Book
, 1973.
- Guff Jerry G. **Toward Faculty Renewal.** California : Iosy - Base, 1975.
- Harris, Ben M. **Supervision Behavior in Education.** Englewood Cliffs, NJ : Prentice
– Hall, 1985.
- Lucio, William H., and McNeil, John D. **Supervision : Synthesis of Thought and
Action.** New York : McGraw – Hill Book, 1962.
- Neagley, Ross and Evans, Deaw N. **Handbook for Effective Supervision of
Instruction.** Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice - Hall, 1946.
- Wiles, Kimball. **Supervision for Better Schools.** 3d ed. Englewood Cliffs, NJ :
Prentice – Hall, 1967.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอค
อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. นางวาทีณี ชีระตระกูล
นักวิชาการศึกษา ระดับ 9 สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
3. นางเพ็ญพรรณ ยูวะเวส
ผู้อำนวยการโรงเรียน ระดับ 9 โรงเรียนอนุบาลสามเสน
สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร
4. ดร.ชวลิต โพธิ์นคร
นักวิชาการศึกษา ระดับ 8 สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
5. นางสร้อยธร ฉันทวรภาพ
ศึกษานิเทศก์ ระดับ 7 หน่วยศึกษานิเทศก์
สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(สำเนา)

ที่ ทม.0302(2770.0603)/.....

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

23 ธันวาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัยวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายพันธิวิชญ์ เลียงสีพชอบ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาบริหารการ
ศึกษา สาขานิติศึกษาศึกษาและพัฒนาหลักสูตร อยู่ในระหว่างการดำเนินการวิจัยวิทยานิพนธ์
เรื่อง “การศึกษาการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 5” โดยมี
รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตจำเป็นต้องเก็บ
รวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม กับคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5 ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียด
ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ นายพันธิวิชญ์
เลียงสีพชอบ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอ
ขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2680

(สำเนา)

ที่ ทม.0302(2770.0603)/.....

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

13 ธันวาคม 2545

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องด้วย นายพันธิวิชญ์ เลี้ยงชีพชอบ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชานิติศึกษาศึกษาและพัฒนาหลักสูตรอยู่ในระหว่างการดำเนินการ
วิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่าย
โรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 5”
โดยมี รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเรียนเชิญ
ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้น(ตามเอกสารที่แนบ)

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวดังกล่าว
เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2680

ภาคผนวก ค

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5

สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร

ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์

ผู้วิจัย

นายพันธวิชญ์ เลียงสีพชอบ

คำชี้แจงเกี่ยวกับแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามชุดนี้มีทั้งหมด 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล

ตอนที่ 3 ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียน
อนุบาล

2. แบบสอบถามทั้งหมดเป็นแบบสำรวจรายการ (Check - list) ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓
ตรงกับข้อความที่ท่านปฏิบัติจริง และตรงกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของท่าน
เฉพาะตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ในแต่ละข้อนั้นท่านสามารถเลือกคำตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ
(โปรดอ่านรายละเอียดคำชี้แจงการตอบแบบสอบถามในแต่ละตอนอีกครั้งหนึ่ง)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความตามความเป็นจริง

1. เพศ

- ชาย
 หญิง

2. อายุ

- น้อยกว่า 30 ปี
 30 - 39 ปี
 40 - 49 ปี
 50 ปี ขึ้นไป

3. อายุราชการ

- น้อยกว่า 5 ปี
 5 - 9 ปี
 10 - 14 ปี
 15 - 19 ปี
 20 ปีขึ้นไป

4. วุฒิการศึกษา

- ต่ำกว่าปริญญาตรี
 ปริญญาตรี
 ปริญญาโท
 ปริญญาเอก

5. ตำแหน่งงาน

- ศึกษานิเทศก์
 ผู้บริหารโรงเรียน

ตอนที่ 2

การปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ ได้แบ่งการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการ
เครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ออกเป็น 8 ด้าน ในแต่ละข้อให้ท่านทำเครื่องหมาย
✓ ลงใน หน้าข้อความ ไม่ปฏิบัติ หรือ ปฏิบัติ หากท่านตอบว่า ปฏิบัติ ให้
เลือกวิธีปฏิบัติ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความเหล่านั้น (ตอบได้
มากกว่า 1 คำตอบ)

ด้านการปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียน

1. ท่านได้มีส่วนร่วมในการสรรหา คัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาหรือไม่ อย่างไร
 - ไม่มีส่วนร่วม
 - มีส่วนร่วม โดย
 - กำหนดนโยบายในการสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษา
 - กำหนดแนวทางปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา
 - กำหนดเกณฑ์การคัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษา
 - เสนอแนะวิธีการคัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษา
 - พิจารณาผู้ที่เหมาะสมที่จะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา
 - ติดตามผลของการคัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษา
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
2. ท่านมีบทบาทเพื่อกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาหรือไม่ อย่างไร
 - ไม่มีบทบาท
 - มีบทบาท โดย
 - กำหนด แนวทางปฏิบัติของคณะกรรมการสถานศึกษาในการจัดการศึกษา
 - ให้คณะกรรมการสถานศึกษาจัดทำโครงการ แผนงาน ในการบริหารโรงเรียน
 - ให้คณะกรรมการสถานศึกษามอบหมายหน้าที่ ความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติตาม
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

3. ท่านได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร
- ไม่มีการให้ความรู้
 - ให้ความรู้ โดย
 - จัดฝึกอบรมให้กับบุคลากรในเครือข่าย
 - แจกเอกสารเผยแพร่เกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนให้กับบุคลากรในเครือข่าย
 - มอบหมายให้ครู ศึกษา ค้นคว้า
 - ชี้แจงให้ความรู้แก่ครูด้วยตนเอง
 - เสนอแนะแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนให้กับครู
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
4. ท่านสนับสนุนให้ครู มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร
- ไม่ได้สนับสนุน
 - สนับสนุน โดย
 - เปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระในที่ประชุม
 - ให้บุคลากรมีส่วนร่วมจัดทำโครงการพัฒนางานของโรงเรียน
 - ให้ครูร่วมกันวางแผนในการบริหารโรงเรียน
 - เปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการจัดทำธรรมนูญสถานศึกษา
 - จัดให้มีการประชุมสรุปงานต่าง ๆ ของโรงเรียนที่ครูรับผิดชอบ
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
5. ท่านได้จัดให้มีการดูแล ติดตาม ให้คำแนะนำในกรณีที่โรงเรียนต้องการความช่วยเหลือในด้านบริหารโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร
- ไม่ได้ปฏิบัติ
 - ปฏิบัติ โดย
 - สำรวจ วิเคราะห์ปัญหาของโรงเรียนเครือข่ายในด้านการบริหารโรงเรียน
 - เสนอแนะรูปแบบการบริหารโรงเรียนให้เหมาะสม
 - สนับสนุนให้โรงเรียนได้มีการประเมินการบริหารโรงเรียนเอง
 - จัดประชุมสรุปผลการดำเนินงานการบริหารโรงเรียนในรูปแบบเครือข่าย
 - จัดการประเมินการบริหารงานของโรงเรียนเครือข่าย
 - มีการจัดทำรายงานสรุปการบริหารงานของโรงเรียนเครือข่าย
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ด้านการปรับปรุงการจัดประสบการณ์และการเรียนการสอน

6. ท่านได้จัดบริการในด้านหลักสูตร แผนการสอนให้กับโรงเรียนในเครือข่ายหรือไม่
อย่างไร
- ไม่ได้จัดบริการ
- จัดบริการ โดย
- จัดการอบรมครูให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย หลักการ โครงสร้าง
ของหลักสูตร
 - พัฒนาหลักสูตร และจัดทำแผนการสอนเพื่อใช้ในโรงเรียนเครือข่าย
 - จัดหาเอกสารหลักสูตร เช่น คู่มือครู แผนการสอน ให้เพียงพอสำหรับให้ครูได้
ศึกษาค้นคว้า
 - จัดศูนย์บริการเกี่ยวกับหลักสูตรของโรงเรียนในเครือข่าย
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
7. ท่านได้สนับสนุนให้มีการนิเทศการสอนให้กับครูที่ปฏิบัติงานอยู่ใน โรงเรียนเครือข่าย
อนุบาลหรือไม่ อย่างไร
- ไม่ได้สนับสนุน
- สนับสนุน โดย
- ชี้แจงให้ครูเข้าใจจุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอน
 - จัดตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการนิเทศการสอนในโรงเรียนเครือข่าย
 - แนะนำเทคนิคการนิเทศการสอนให้กับครู
 - สนับสนุนให้ครูภายในโรงเรียนเครือข่ายช่วยเหลือ ในเรื่องการจัดการเรียนการ
สอนกันเอง โดยมีคณะกรรมการเครือข่ายเป็นผู้คอยแนะนำ ช่วยเหลือ
 - จัดโครงการนิเทศการสอนภายในเครือข่ายโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
8. ท่านได้จัดให้มีการให้ความรู้แก่ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนเครือข่ายอนุบาลเพื่อ
พัฒนาการจัดการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร
- ไม่ได้ปฏิบัติ
- ปฏิบัติ โดย

- จัดอบรมเกี่ยวกับเทคนิค วิธีการสอน ให้กับครู
- จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน
- แจกเอกสารให้ครูศึกษารายละเอียดในการปฏิบัติการสอน
- ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

9. ท่านได้มีการส่งเสริม พัฒนาการสอนใหม่ ๆ เพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้ปฏิบัติ
- ปฏิบัติ โดย
 - นำผลการวิจัยเกี่ยวกับวิธีการสอนมาเผยแพร่เพื่อปรับปรุงวิธีการสอนของครู
 - แนะนำให้ครูได้ทดลองใช้วิธีการสอนใหม่ ๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้
 - จัดสาธิตการสอนใหม่ ๆ ให้แก่ครู
 - ส่งเสริมให้ครูศึกษาวิธีการสอนจากสื่อต่าง ๆ
 - ให้ครูไปสังเกตการสอนของครูที่มีความชำนาญในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

10. ท่านได้มีการติดตาม ประเมินผลการจัดการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้ติดตามผล
- ติดตามผล โดย
 - สังเกตและติดตามผลในห้องเรียน
 - ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
 - ตรวจสอบผลงานของครูและนักเรียน
 - ให้ครูประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของตนเอง
 - มีการทำบันทึกการปฏิบัติการสอนเพื่อเก็บข้อมูลการจัดการเรียนการสอนของครู
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ด้านการจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน

11. ท่านมีการดำเนินการจัดตั้งศูนย์ให้บริการเกี่ยวกับสื่อการสอนของโรงเรียนในเครือข่ายหรือไม่ อย่างไร
- ไม่ได้ปฏิบัติ
- ปฏิบัติ โดย
- จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ให้บริการเกี่ยวกับสื่อการสอนของเครือข่าย
 - วางแผนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน
 - จัดระบบการใช้สื่อการสอน มีการทำบันทึกการใช้สื่อการสอนของศูนย์
 - จัดให้มีการให้คำแนะนำ แก่ครูที่ต้องการพัฒนาการจัดทำสื่อการเรียนการสอน โดยครูในเครือข่ายที่มีความรู้ ความสามารถในการจัดทำสื่อ
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
12. ท่านได้จัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอนเพื่อให้ครู และนักเรียนได้ร่วมใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนให้เพียงพอหรือไม่ อย่างไร
- ไม่ได้ปฏิบัติ
- ปฏิบัติ โดย
- ให้คำแนะนำกับครูในการเลือกใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน
 - จัดทำรายการสื่อการสอนที่มีอยู่เพื่อให้ครูเลือกตามรายการ
 - ขอความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การสนับสนุนจัดสื่อการสอนให้เพียงพอ
 - สนับสนุนให้ครูมีการแลกเปลี่ยนการใช้สื่อการสอนร่วมกันในเครือข่าย
 - จัดประชุมปฏิบัติการเพื่อผลิตสื่อการสอนใช้ภายในโรงเรียน
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
13. ท่านได้จัดระบบควบคุมการใช้ การเก็บรักษา ซ่อมแซม และบำรุงสภาพของสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพในการใช้งาน หรือไม่ อย่างไร
- ไม่ได้ปฏิบัติ
- ปฏิบัติ โดย

- จัดทำระบบการใช้ บำรุงรักษาสื่อการสอนแข็งให้ครูทราบเป็นแนวปฏิบัติ
- แจกเอกสารให้ความรู้แก่ครูในเครือข่ายในการซ่อมแซมปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน
- มีทะเบียนคุมการใช้ การซ่อมแซมสื่อการเรียนการสอน
- เสนอแนะให้มีการปรับปรุงสภาพของสื่อการเรียนการสอนเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการใช้งานอยู่เสมอ
- จัดการประชุมปฏิบัติการเพื่อการบำรุงรักษา ซ่อมแซมสื่อการเรียนการสอน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

14. ท่านได้แนะนำ สาคิตการใช้สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้ปฏิบัติ
- ปฏิบัติ โดย
 - จัดเอกสารเผยแพร่ ส่งเสริมการใช้สื่อการสอน
 - จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอน
 - สาคิตการใช้สื่อการสอน
 - สนับสนุนให้ครูในเครือข่ายได้มีการช่วยเหลือ ให้คำแนะนำซึ่งกันและกันในเรื่องการใช้สื่อการสอน
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

15. ท่านได้ส่งเสริมให้ครูผู้สอน พัฒนาและสร้างสื่อ การเรียนการสอนด้วยตนเอง หรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้ปฏิบัติ
- ปฏิบัติ โดย
 - จัดทำเอกสารเผยแพร่แนวทางการพัฒนาและสร้างสื่อการเรียนการสอน
 - จัดโครงการส่งเสริม พัฒนาสื่อการเรียนการสอนของครูในเครือข่าย
 - สนับสนุนให้มีการวิจัย ทดลองใช้สื่อการสอนต่าง ๆ เช่น แบบเรียนสำเร็จรูป
 - ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณและอุปกรณ์ในการผลิตสื่อการสอนของครู
 - ให้คำแนะนำในการพัฒนาและสร้างสื่อการเรียนการสอนด้วยตนเอง
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

16. ท่านได้มีการติดตามและประเมินผลด้านการจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน หรือไม่ อย่างไร

ไม่ได้ปฏิบัติ

ปฏิบัติ โดย

สืบจากสถิติการใช้สื่อการสอนของครู

จัดนิทรรศการเพื่อให้มีการนำเสนอสื่อการเรียนการสอน

สังเกตความสามารถในการใช้สื่อการสอนของครู

จัดประชุมสรุปผลการดำเนินงาน

ตรวจสอบ ประเมินผลโครงการพัฒนาสื่อการสอน

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการนักเรียน

17. ท่านได้มีการจัดประชุม ชี้แจง วางแผนเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการนักเรียนในเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลหรือไม่ อย่างไร

ไม่ได้ปฏิบัติ

ปฏิบัติ โดย

จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการประเมินพัฒนาการนักเรียน

ชี้แจงให้ครูเข้าใจวัตถุประสงค์ของการประเมิน วิธีการประเมินให้ชัดเจน

ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการ เทคนิคในการประเมินพัฒนาการนักเรียน

ให้คณะครูร่วมกันวางแผนการประเมินพัฒนาการนักเรียน

จัดทำแบบประเมินพัฒนาการนักเรียน

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

18. ท่านได้กำหนดเกณฑ์การประเมินพัฒนาการนักเรียนในเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลหรือไม่ อย่างไร

ไม่ได้กำหนด

กำหนด โดย

ตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดเกณฑ์ในการประเมิน

ใช้เกณฑ์การประเมินตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

19. ท่านได้ให้ความรู้เกี่ยวกับ เทคนิควิธีการในการประเมินพัฒนาการนักเรียนหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้ให้ความรู้
- ให้ความรู้ โดย
- จัดเอกสารเผยแพร่เทคนิควิธีการประเมินพัฒนาการ
 - ให้ครูศึกษาเกี่ยวกับเทคนิค วิธีการประเมินพัฒนาการนักเรียนด้วยตนเอง
 - จัดประชุม อบรม เกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการนักเรียน
 - ส่งครูไปอบรมเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการ ที่สถาบันหรือหน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

20. ท่านได้มีการส่งเสริมให้ครูนำผลการประเมินพัฒนาการ ไปใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้ปฏิบัติ
- ปฏิบัติ โดย
- ให้ครูวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อแก้ปัญหาในการเรียนการสอน
 - เสนอแนะวิธีการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน
 - ให้ครูได้มีการจัดทำโครงการเพื่อประเมินพัฒนาการนักเรียนแล้วนำผลการประเมินที่ได้มาพัฒนาการเรียนการสอน
 - ให้ครูเก็บบันทึกรายงานผลการประเมินพัฒนาการเมื่อสิ้นภาคเรียน
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

21. ท่านได้มีการติดตามและประเมินผลในการประเมินพัฒนาการนักเรียนหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้ปฏิบัติ
- ปฏิบัติ โดย
- เสนอแนะให้ครูวิเคราะห์ผลการประเมินผลแล้วนำมาปรับปรุงการเรียนการสอน
 - เก็บบันทึกผลการประเมินผลไว้เป็นหลักฐานเพื่อสามารถทำการตรวจสอบได้
 - จัดให้มีการทำรายงานการดำเนินงานภายในเครือข่าย
 - จัดประชุมสรุปผลการดำเนินงาน
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ด้านการมีส่วนร่วมในการแนะนำ ติดตาม ดูแลและรับรองมาตรฐาน

22. ท่านได้ดำเนินการจัดให้มีระบบการประเมินภายในโรงเรียนเครือข่ายอนุบาลเพื่อรองรับการประเมินมาตรฐานโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้ปฏิบัติ
- ปฏิบัติ โดย
- จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการประเมินภายในโรงเรียน
 - สำรวจความพร้อมของโรงเรียน นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อวางแผนการจัดระบบการประเมินภายใน
 - ชี้แจงให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบถึงวัตถุประสงค์ของการประเมินภายใน
 - ตรวจสอบสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนตามมาตรฐานที่กำหนด
 - สนับสนุนให้มีการจัดระบบการประเมินภายในโรงเรียน
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

23. ท่านได้ร่วมกำหนดแนวทางดำเนินการประเมินมาตรฐานโรงเรียนในเครือข่ายอนุบาลหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้ปฏิบัติ
- ปฏิบัติ โดย
- จัดตั้งบุคลากรผู้รับผิดชอบ ให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ
 - ชี้แจงให้ครูเข้าใจวัตถุประสงค์ของการประเมินมาตรฐานโรงเรียน
 - แนะนำเทคนิคและวิธีการประเมินมาตรฐานโรงเรียนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ
 - ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานที่จะประเมิน
 - สนับสนุนให้มีการรายงานผลการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

24. ท่านได้ส่งเสริมให้มีการพัฒนางานของโรงเรียนให้ได้รับระดับมาตรฐานที่สูงขึ้นหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้ปฏิบัติ
- ปฏิบัติ โดย

- ร่วมวิเคราะห์ปัญหาที่พบจากการจัดการศึกษา
- จัดประชุมชี้แจงให้บุคลากรได้ทราบแนวดำเนินการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐาน
- ให้คำแนะนำ เทคนิควิธีการพัฒนางานของโรงเรียนตามมาตรฐาน
- สนับสนุนให้มีการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนางานของโรงเรียน
- จัดการประชุม อบรม เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ในเรื่องมาตรฐานโรงเรียน
- จัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐาน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

25. ท่านได้เสนอแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้กับโรงเรียนใน เครือข่ายหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้ปฏิบัติ
- ปฏิบัติ โดย
 - ร่วมกันวิเคราะห์ จุดเด่น จุดด้อยเพื่อให้โรงเรียนได้มีการพัฒนาในระดับที่สูงขึ้น
 - จัดประชุม ปรึกษาหารือในกรณีที่โรงเรียนมีความต้องการในการพัฒนา
 - ให้มีการศึกษาคูงาน โรงเรียนที่มีคุณภาพการจัดการศึกษา
 - เสนอให้มีการจัดตั้งคณะทำงานที่รับผิดชอบในเรื่องมาตรฐานโรงเรียน โดยเฉพาะ
 - แจกเอกสารเกี่ยวกับแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

26. ท่านได้ติดตามและประเมินผลการดำเนินการเกี่ยวกับมาตรฐานโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้ปฏิบัติ
- ปฏิบัติ โดย
 - ตั้งคณะกรรมการตรวจเยี่ยมโรงเรียนเครือข่ายในการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียน
 - จัดทำรายงานการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียน
 - จัดประชุมสรุปผลการดำเนินงาน
 - ประเมินผลการดำเนินงานประเมินมาตรฐานโรงเรียน
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ด้านการพัฒนาครู ผู้บริหารโรงเรียน และเครือข่ายครู

27. ท่านได้ดำเนินการจัดทำแผนงานและโครงการพัฒนาครู ผู้บริหารโรงเรียน และเครือข่ายครูหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้ปฏิบัติ
- ปฏิบัติ โดย
 - แต่งตั้งคณะทำงานในการพัฒนาครู และผู้บริหาร โรงเรียน
 - สำรวจความต้องการในการพัฒนาของครู และผู้บริหาร นำมาเป็นแนวทางในการจัดทำแผนงานและโครงการพัฒนาครูและผู้บริหาร
 - จัดทำโครงการเสนอต่อต้นสังกัดเพื่อขอความร่วมมือ สนับสนุนในการดำเนินโครงการ
 - ประชุมสัมมนาปัญหาเกี่ยวกับด้านการเรียนการสอน เพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

28. ท่านมีการจัดอบรมเกี่ยวกับการปรับปรุงเทคนิคการสอนให้กับบุคลากรหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้ปฏิบัติ
- ปฏิบัติ โดย
 - จัดอบรมรวมกันทั้งเครือข่าย
 - จัดแยกเป็นรายโรงเรียน
 - จัดตามความสมัครใจที่จะพัฒนา ปรับปรุงเทคนิคการสอนของครูเป็นรายบุคคล
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

29. ท่านได้ส่งเสริมให้ครูช่วยเหลือร่วมมือกันในระบบเครือข่ายหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้ปฏิบัติ
- ปฏิบัติ โดย
 - ให้ครูได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนภายในเครือข่าย
 - จัดโครงการให้ครูได้ร่วมมือกันในการจัดการเรียนการสอน
 - แนะนำให้ครูได้มีการจัดตั้งชมรมและเครือข่าย เพื่อช่วยเหลือกันในการจัดการเรียนการสอน

- ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม สัมมนาทางวิชาการต่าง ๆ
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

30. ท่านได้จัดให้มีการพัฒนาสมรรถภาพการสอนของครู หรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้ปฏิบัติ
- ปฏิบัติ โดย
 - จัดทำโครงการพัฒนาการสอนเพื่อกระตุ้นให้ครูมีความกระตือรือร้นในการสอน
 - ประชุม สัมมนาเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอน เพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน
 - จัดให้มีการศึกษาคูงานการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเครือข่ายอื่น
 - ให้ครูเขียนบทความ เอกสารทางวิชาการเผยแพร่ในเครือข่าย
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

31. ท่านได้แนะนำข้อมูลข่าวสารทางวิชาการแก่ครูเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้แนะนำ
- แนะนำ โดย
 - จัดทำเอกสารเผยแพร่ข่าวสารทางวิชาการเป็นประจำ
 - แนะนำสื่อต่าง ๆ ที่ทันสมัยให้ครูได้ค้นหาข้อมูลด้วยตนเอง
 - เป็นที่ปรึกษาแก่ครูที่ต้องการข้อมูลข่าวสารทางวิชาการ
 - สนับสนุนให้ครูเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการที่ได้จากการวิจัยในการเรียนการสอน
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

32. ท่านได้มีการติดตามและประเมินผลในการพัฒนาครู ผู้บริหาร หรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้ปฏิบัติ
- ปฏิบัติ โดย
 - สำรวจ วิเคราะห์ปัญหาในการปฏิบัติงาน
 - เสนอแนะวิธีการให้ครูได้มีการพัฒนาตนเอง
 - จัดให้มีการทำรายงานการดำเนินงาน
 - จัดประชุมสรุปผลการดำเนินงาน
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ด้านการหมุนเวียนครูจากโรงเรียนศูนย์ไปช่วยสอน

33. ท่านได้วางแผนการดำเนินการหมุนเวียนครูในเครือข่ายหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้ปฏิบัติ
- ปฏิบัติ โดย
 - จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการหมุนเวียนครูในเครือข่าย
 - ตรวจสอบความพร้อมของครูในเครือข่ายที่มีความสามารถในด้านวิชาการตามกลุ่มสาระการเรียนรู้
 - พิจารณาคูณสมบัติของครูที่มีผลงานดีเด่นด้านการจัดการเรียนการสอน
 - ตรวจสอบความต้องการของโรงเรียนเครือข่ายที่ต้องการรับความช่วยเหลือ
 - จัดทำแผน โครงการหมุนเวียนครูในเครือข่ายเพื่อขอรับการสนับสนุนด้านต่าง ๆ จากต้นสังกัด
 - จัดทำตารางการหมุนเวียน ตามความต้องการของโรงเรียนในเครือข่าย
 - จัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินการหมุนเวียนครูในเครือข่าย
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

34. ท่านสนับสนุน ส่งเสริมให้มีการหมุนเวียนครูในเครือข่ายไปช่วยสอนหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้สนับสนุน
- สนับสนุน โดย
 - จัดทำโครงการเพื่อค้นหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในเครือข่าย
 - จัดอำนวยความสะดวกแก่ครูในการเดินทางเพื่อไปสอนในโรงเรียนเครือข่าย
 - จัดงบประมาณ ค่าตอบแทนให้แก่ครูที่หมุนเวียนไปช่วยสอนในเครือข่าย
 - ประสานงานให้เกิดความพร้อมทุก ๆ ด้านในการช่วยเหลือโรงเรียนในเครือข่าย
 - จัดสถานที่ทำงาน ให้กับครูที่ไปช่วยสอนในโรงเรียนเครือข่าย
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

35. ท่านติดตาม ประเมินผลการดำเนินการหมุนเวียนครูในเครือข่ายหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้ปฏิบัติ
- ปฏิบัติ โดย
 - สำรวจปัญหาในการดำเนินการหมุนเวียนครู ของโรงเรียนในเครือข่าย
 - จัดให้มีการรายงานผลการดำเนินการทูลระยะ

- ให้ครูในเครือข่ายมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินการหมุนเวียนครูในเครือข่าย
- จัดประชุมสรุปผลการดำเนินการ
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

การสนับสนุนด้านอื่น ๆ

36. ท่านได้มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เอื้อต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้ปฏิบัติ
- ปฏิบัติ โดย
 - จัดสถานที่ทำงานให้กับครูได้อย่างเหมาะสม
 - จัดสถานที่เพื่อให้ครูได้แลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ เช่น ห้องศึกษาค้นคว้าสำหรับครู
 - ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาสิ่งแวดล้อมในการทำงานของครูให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงานเสมอ
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

37. ท่านจัดให้มีกิจกรรมนันทนาการในเครือข่ายโรงเรียนอนุบาลหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้ปฏิบัติ
- ปฏิบัติ โดย
 - จัดให้มีการพบปะสังสรรค์ของบุคลากรในเครือข่าย
 - จัดกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์ในเครือข่าย เช่น กิจกรรมการแข่งขันกีฬา
 - จัดทัศนศึกษา
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

38. ท่านมีการเสริมสร้างขวัญ กำลังใจในการทำงานของบุคลากรหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้ปฏิบัติ
- ปฏิบัติ โดย
 - เปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ
 - ช่วยเหลือครูในการทำงาน

- ให้มีการจัดแข่งขัน ประกวด ให้งานวัลในการพัฒนาผลงานทางการจัดการเรียนการสอน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

39. ท่านจัดให้มีการประชาสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารของบุคลากรในเครือข่ายหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้ปฏิบัติ
- ปฏิบัติ โดย
 - จัดทำจดหมายข่าว
 - จัดพิมพ์วารสารทางวิชาการ
 - จัดประชุมอย่างสม่ำเสมอ
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

40. ท่านได้มีการติดตามประเมินผลการสนับสนุนด้านอื่น ๆ หรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้ปฏิบัติ
- ปฏิบัติ โดย
 - สังเกตจากความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้น
 - ให้ครูมีการประเมินความต้องการสนับสนุนด้านอื่น ๆ ด้วยตนเอง
 - จัดให้มีการทำรายงานการดำเนินงาน
 - จัดประชุมสรุปผลการดำเนินงาน
 - ประเมินโครงการที่จัดการสนับสนุนด้านต่าง ๆ โดยคณะกรรมการเครือข่าย
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3

ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ได้แบ่งปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศของคณะกรรมการเครือข่ายโรงเรียนอนุบาล ออกเป็น 8 ด้าน ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกคำตอบโดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่เป็นคำตอบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. การปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียน

- ไม่มีปัญหา
- มีปัญหา ปัญหาที่พบ ได้แก่
- ผู้บริหารขาดความรู้ ความเข้าใจในการบริหารโรงเรียนที่ถูกต้อง
 - ครูไม่เห็นความสำคัญของการบริหารโรงเรียน
 - ขาดข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียน
 - ขาดแผนงานในการปรับปรุงการบริหารโรงเรียนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
 - ขาดการติดตามผลอย่างจริงจังในการดำเนินการ
 - ขาดการช่วยเหลือ ความร่วมมือจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง
 - ขาดงบประมาณในการดำเนินการจากต้นสังกัด
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
-
-
-

2. การปรับปรุงการจัดประสบการณ์และการเรียนการสอน

- ไม่มีปัญหา
- มีปัญหา ปัญหาที่พบ ได้แก่
- ครูผู้สอนไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน
 - ครูผู้สอนไม่ได้จัดทำบันทึกการเตรียมการสอนและสอนตามที่เตรียมไว้
 - ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการนิเทศการสอน

- ขาดความร่วมมือในการสำรวจความต้องการในการพัฒนาการสอนจากครู
- ครูขาดการวางแผนการสอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้
- ครูยังไม่สามารถประยุกต์ผลจากการวิจัยมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน
- ครูไม่ได้นำผลการนิเทศการสอนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียนการสอน
- ขาดการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาการสอนในเครือข่าย
- ขาดงบประมาณสนับสนุนจากต้นสังกัด
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
-
-
-

3. การจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน

- ไม่มีปัญหา
- มีปัญหา ปัญหาที่พบ ได้แก่
 - ครูไม่ให้ความสำคัญของการจัดทำและพัฒนาสื่อการสอน
 - ขาดบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำสื่อการสอน
 - ไม่มีแผนงานการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน
 - ไม่มีสถานที่สำหรับจัดเป็นศูนย์ให้บริการเกี่ยวกับสื่อการสอนของเครือข่าย
 - ขาดการสนับสนุนจากต้นสังกัดในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน
 - ขาดการดูแล รักษา สื่อการเรียนการสอน ตลอดจนการซ่อมบำรุง
 - ไม่มีการติดตาม ประเมินผลการจัดทำ พัฒนาสื่อการเรียนการสอน
 - ขาดแคลนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำสื่อการสอน
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
 -
 -
 -

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการนักเรียน

- ไม่มีปัญหา
 - มีปัญหา ปัญหาที่พบ ได้แก่
 - บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการนักเรียน
 - บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือในการประเมินพัฒนาการนักเรียน
 - ข้อมูลที่ได้จากการประเมินเป็นข้อมูลที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง
 - ไม่สามารถนำผลการประเมินมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่
 - ขาดเครื่องมือในการประเมินที่มีคุณภาพ
 - ขาดงบประมาณในการประเมินพัฒนาการนักเรียน
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
-
-
-

5. การมีส่วนร่วมในการแนะนำ ติดตาม ดูแลและรับรองมาตรฐานจากโรงเรียนศูนย์

- ไม่มีปัญหา
 - มีปัญหา ปัญหาที่พบ ได้แก่
 - คณะกรรมการเครือข่ายขาดความรู้เกี่ยวกับการรับรองมาตรฐานโรงเรียน
 - ขาดข้อมูลในการติดตาม ดูแล รับรองมาตรฐาน
 - ขาดความร่วมมือของบุคลากรที่จะดำเนินการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐาน
 - ขาดความร่วมมือกับชุมชนที่สามารถช่วยเหลือในบางเรื่องได้
 - ขาดความต่อเนื่องในการติดตาม ดูแลและรับรองมาตรฐานจากโรงเรียนศูนย์
 - ขาดงบประมาณในการดำเนินงาน
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
-
-
-

6. การพัฒนาครู ผู้บริหารโรงเรียน และเครือข่ายครู

- ไม่มีปัญหา
- มีปัญหา ปัญหาที่พบ ได้แก่
 - บุคลากรไม่ให้ความสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น
 - ครูไม่ได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้นอย่างเพียงพอ
 - ขาดการสำรวจความต้องการในการพัฒนาครู ผู้บริหาร โรงเรียน
 - ขาดการให้ความรู้ข่าวสารทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
 - ขาดการสนับสนุนด้านการสังเกตการสอนและการศึกษาคูงานนอกสถานที่
 - ขาดการสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสแสดงผลงานทางวิชาการ
 - ขาดงบประมาณในการพัฒนา
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

7. การหมุนเวียนครูจากโรงเรียนศูนย์ไปช่วยสอน

- ไม่มีปัญหา
- มีปัญหา ปัญหาที่พบ ได้แก่
 - ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน
 - ครูไม่มีเวลาในการหมุนเวียนสอนในโรงเรียนเครือข่าย
 - ขาดครูที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการหมุนเวียนครูในเครือข่าย
 - การติดต่อสื่อสารภายในเครือข่ายค่อนข้างล่าช้า
 - ระยะทางในการเดินทางไปยังโรงเรียนเครือข่ายอยู่ห่างไกล
 - โรงเรียนเครือข่ายไม่ให้ข้อมูลในการขอความช่วยเหลือในการหมุนเวียนครูไปช่วยสอน
 - ขาดงบประมาณในส่วนของการค่าตอบแทนให้กับครูที่ช่วยสอน

- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

8. การสนับสนุนด้านอื่น ๆ (เพื่อการนิเทศ)

- ไม่มีปัญหา
- มีปัญหา ปัญหาที่พบ ได้แก่
- บุคลากรบางคนไม่ให้ความสนใจในบริการที่จัดให้
 - การบริการด้านนันทนาการทำได้ไม่เพียงพอ
 - การส่งเสริม แลกเปลี่ยนความรู้เชิงวิชาการทำได้ไม่ทั่วถึง
 - การประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรมีการพบปะสังสรรค์กันได้ไม่ทั่วถึง
 - สถานที่สำหรับทำกิจกรรมเสริมไม่เอื้ออำนวย
 - ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของบุคลากรมีน้อย
 - ขาดการสนับสนุนจากต้นสังกัด
 - ขาดงบประมาณสนับสนุนในการจัดการสนับสนุนด้านอื่น ๆ
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามจนสมบูรณ์ครบทุกข้อ

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายพันธวิชญ์ เลี้ยงชีพชอบ เกิดเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2519 ที่จังหวัดลพบุรี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ครุศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกเอกภาษาอังกฤษ จากสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา เมื่อปีการศึกษา 2540 เข้ารับราชการครู ตำแหน่ง อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนบ้านราษฎร์บำรุง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี เมื่อปีการศึกษา 2541 ลาศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขานิติศาสตร์ศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2544

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย